The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.
Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Telephones: 921-7121; 368-3239
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VINČELS
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A
Chicago: Editor — Z. Kēlere, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill., 60647, U. S. A.
WEDNESDAY, APRIL 26, 1967

LATVIJA AMERIKĀ

33. N-RS. TRESDIENA, 1967. G. 26. APRĪLIS 17. GADS

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi."
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VINČELS
Redakcija un kantoris: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Tālruņi: 368-3239 (redakcijai) un 921-7121 (kantorim)
Redaktora tālrunis vakaros — 531-4533
Ņujorkas redakcijas vadītājs V. IRBE 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A Tālrunis 994-7917
Čikagas redakcijas vadītāja Z. KĒLERE, 2511 N. Kimball Ave., Chicago, Ill. 60647, U. S. A., tālrunis 486—8975

Uzsaukums visiem baltiešiem:

PROTESTĒSIM!

Uzaicinām visus baltiešus visā brīvajā pasaulē protestēt pret Lielbritanijas nodomu atzīt pašreizējās Pad. savienības robežas un piesavināties Baltijas valstu zeltu un citas vērtības, kuras atrodas Lielbritanijā.

Protestēsim, lai pārliecinātu Lielbritanijas valdību, ka tā nevar ar mums nerēķināties, lai par Lielbritanijas nodomiem izsauktu nosodījumu pasaules sabiedriskajā domā un lai piespiestu britu valdību no šiem nodomiem atteikties.

LAI TO PANĀKTU:

1) Rakstīsim paši un mudināsim citus sūtīt protesta vēstules vai telegrammas Lielbritanijas valdībai, adresējot tās Lielbritanijas sūtnim Apvienotajās nācijās — H. E. The Rt. Hon. Lord Caradon, United Kingdom Mission to the United Nations, 845 Third Avenue, 10th Floor, New York, N. Y. 10022, U. S. A. — un arī Lielbritanijas sūtņiem savās zemēs. Lai par protestiem būtu pilns pārskats, lūdzam piesūtīt visu protesta vēstuļu un telegrammu norakstus uz BATUN adresi. Tie būs ļoti nepieciešami akcijas nobeigumā.

2) Pirmdien, 15. maijā, piedalīsimies demonstrācijās pie britu sūtniecībām un konsulātiem visā pasaulē.

3) Bez kavēšanās dibināsim aktīvas lokālas komitejas, kas vadītu protesta vēstuļu rakstīšanu un organizētu demonstrāciju. Sazināsimies ar protesta koordinācijas komiteju, kas nosaukta par „Committee for International Justice" un darbojas pie BATUN biroja. Tāpat nosaucamas arī lokālās komitejas.

4) Sūtīsim arī padomus, ierosinājumus un piemērotus materiālus dokumentācijai, kurus varētu izmantot protesta tekstam, ko nosūtīs visu citu valstu sūtņiem pie Apvienotajām nācijām, visām valdībām un visu zemju presei.

5) Sūtīsim ziedojumus šis protesta akcijas atbalstam. Visa korespondence un čeki adresējami: Baltic Appeal to the United Nations, 2789 Schurz Avenue, New York, N. Y. 10465, U. S. A.

IEROSINĀTĀJI:

Organizācijas:

Daugavas Vanagu organizācijas priekšnieks plkv. Vilis Jamums un DV ģenerālsekretārs Alfreds J. Bērziņš paziņojuši DV centrālās valdes lēmumu protesta akciju atbalstīt un no savas puses aicināt visu zemju Daugavas Vanagus visādā veidā atbalstīt materiāli un morāli šo mūsu valsts dzīvības interesēm svarīgo akciju.

Citas organizācijas:

Amerikas latviešu apvienības biedru kopa „Ziemeļnieki" Čikagā, Amerikas latviešu apvienības biedru kopa „Rietumnieki" Čikagā, Americans for Congressional Action to Free the Baltic States Indianas nodaļa (Roberts Strīķis), Apgāda Imanta īpašniece Enita Reitmane Kopenhagenā, Baltic American Society of New England (E. Vallens), Beļģijas latviešu nacionālā komiteja (Jānis Jerumanis), „Brīvā Latvija" latviešu apvienība Urugvajā (V. Bergmanis), Čikagas latviešu strēlnieku kopa, DV apvienība Indianapolē (Laimonis Martinsons), žurnāla „Mēs" redakcija Eiropā, ELJAs Skandinavijas nodaļa, Indianapoles akadēmiskā kopa (Ojārs Melbārdis), Indianas latviešu informācijas komiteja (Fricis Šteinmanis), Indianapoles latviešu katoļu biedrība (Jānis Gžibovskis), Kanadas Daugavas Vanagi, LKSA Dzintars Indianapoles kopa (Ilze Grante), Konektiketas latviešu biedrība, Latviešu informācijas un propagandas kopa Dzintarzeme (V. Kaminskis), Latviešu sabiedriskais centrs Indianapolē (Konstantins Sventeckis), Latviešu nacionālais fonds Skandinavijā, Latviešu un igauņu katoļu misija Vācijā, Latviešu kara invalidu apvienības ASV valde, Latviešu studentu centrālā savienība (Andrejs Eglītis), Venecuēlas ev.-lut. draudžu apvienība un tās priekšsēdis virsmāc. Alfreds Gulbis.

Atsevišķas personas ASV:

Osvalds Akmentiņš, Roberts Ancāns, prof. Dr. Edgars Andersons, Ella Andersone, Arnolds Balodis, Olgerts Balodis, Andrejs Barkāns, prof. Dr. Aleksandrs Berķis, Arturs Belmanis, Arvīds Bite, Andris Bite, prof. Dr. Uldis Bluķis, A. Braunfelds, Ernests Brože, Jānis un Elvīra Brūns, Valdis Bumbērs, Raimunds Čaks, Voldemārs Cerbulis, plkv. Pēteris Dardzāns, prof. Dr. Kārlis Dzelzītis, Visvaldis Dzenis, Arvīds Dzirkalis, prof. Dr. Rolfs Ekmanis, Donalds Elsts, Dr. Dzintars Freimanis, Jānis Gaigulis, Voldemārs Gobiņš, Dr. Dominiks Garance, Uldis Grava, Roberts un Alma Hiršs, Viktors Irbe, Andrejs Jansons, Ojārs Jēgens, Dr. Ansis Karps, Alfs R. Keire, Ivars Kēlers, Rolands Kiršteins, prof.

(Nobeigums 5. lpp.)

VĒLIE PAVASARA VĒSTNEŠI

Mazie dārznieki — apgāda Ceļinieks darbinieku Gunša un Anitas Liepiņu dēlēni Ludis un Aldis Toronto — priecājas, ka viņu mājas dārzā krokusi jau izbāzuši galvas no zemes un apsveic pavasara sauli. Tas bija vēl nesen, bet tagad krokusi jau krietni paaugušies, tāpat kā tulpes.

Foto: J. Ligers

Lorda Karadona atbilde

Mūsu laikraksta 5. aprīļa numurā nesaīsinātā veidā publicēts BATUN iesniegums Lielbritanijas sūtnim Apvienotajās nācijās lordam Karadonam, ar kuru izteikts protests pret Baltijas valstu Anglijā noguldīto līdzekļu atsavināšanas gribu, kā arī lūgtas atbildes uz vairākiem konkrētiem jautājumiem, kas nozīmīgi Baltijas tautām. BATUN valdes priekšsēdis N. Trepša 17. aprīlī saņēmis no Lielbritanijas sūtņa Apvienotajās nācijās atbildi uz šo iesniegumu lordam Karadonam, kuru parakstījis britu sūtniecības pirmais sekretārs J. S. Mūns (Moon). Sniedzam šīs atbildes tekstu tulkojumā:

Lords Karadons lūdz pateikties par Jūsu 17. marta vēstuli attiecībā uz komunikē, kas publicēts pēc Kosigina kunga vizītes Londonā šāgada februārī.

Jūsu vēstule nosūtīta ārlietu ministrijai, un man uzdots Jums paziņot sekojošās atbildes uz Jūsu četriem jautājumiem:

1) Viņas Majestātes valdības nostāja nav mainījusies. Valdība atzīst Baltijas valstu inkorporāciju Pad. savienībā de facto, bet ne de jure. — 2) un 3) Pašreizējā situācijā Viņas Majestātes valdība neuzskata nevienu par specifisku autoritāti, kas būtu kompetenta reprezentēt Baltijas valstis. — 4) Spriežot pēc avotiem, kas pieejami Viņas Majestātes valdībai, nav nekāda pamata uzskatīt, ka prasību nokārtojums jebkādā veidā būtu nelegāls. Pašreiz nav iespējams dot sīkākus paskaidrojumus, kā vienīgi tos, kas jau minēti komunikē.

Jūsu piezīmes vēstules otrā daļā uzņemtas ar lielu interesi. Tomēr nav nekāda pamata uzskatam, ka Baltijas valstu tiesības uz brīvību Londonā būtu norakstītas. Attieksmē uz plašāko jautājumu par sakariem ar Pad. savienību, mēs domājam, ka ceļš uz vispārējo nokārtojumu Eiropā pamatojas pakāpeniskā saprašanās un savstarpējās uzticības nodibināšanā. Bet tas nenozīmē atmest brīvības un taisnības principus, kurus Viņas Majestātes valdība arvien atbalstījusi visā pasaulē.

„Latvija nav Krievijas vasalis!"

ARCHIBĪSKAPS A. LŪSIS BEIDZIS VIESOTIES JAUNZĒLANDĒ UN IERADIES AUSTRĀLIJĀ

Latvijas ev.-lut. baznīcas archibīskapa Arnolda Lūša viesošanos Jaunzēlandē iezīmēja ne tikai labi apmeklēti latviešu dievkalpojumi Oklendā, Vellingtonā un lielākajā tautiešu centrā Kraistčērčā, bet viņu intervēja arī galvaspilsētas vakara laikraksts „The Evening Post", ievietojot archibīskapa attēlu. Jaunzēlandiešu žurnālistam A. Lūsis pastāstīja par savu archibīskapa darbu un ap 90.000 latviešu luterāņiem brīvās pasaules 15 valstīs. Attieksmē uz luterāņu dzīvi okupētajā Latvijā laikrakstā bija lasāms: „Mums nav oficiāla kontakta ar luterāņu baznīcu Latvijā," paskaidroja archibīskaps A. Lūsis. Mums tā joprojām atrodas aiz dzelzs aizkara. Pagājušā gadā Britu bībeles biedrība izdeva jaunu Bībeles tulkojumu latviešu valodā. Mēs cerējām, ka mums dažus eksemplārus izdosies aizsūtīt arī uz Latviju, bet tas nebija iespējams pat ar Pasaules luterāņu federācijas atbalstu."

No Jaunzēlandes archibīskaps devās uz Sidneju, kur lidlaukā viņu sagaidīja Austrālijas latviešu luterāņu draudžu pārvaldes priekšnieks prāv. A. Grosbachs, kas ciemiņu tūlīt pavadīja tālākajā ceļā uz pirmo apciemojuma vietu Brisbenu, kur abi ieradās 13. aprīļa vakarā. Par archibīskapa ierašanos jau iepriekš bija ziņojis Brisbenas ABC raidītājs, bija paredzēta arī intervija televīzijai. Lidlaukā tālo ciemiņu sagaidīja mācītāji T. Birkhāns un A. Oliņš, abu draudžu priekšnieki L. Amats un J. Kalniņš, LAA prezidija vārdā viesi apsveica J. Kūkums, DV saimi pārstāvēja vietējās nodaļas valdes pr-dis L. Lācis, bet korporāciju kopa bija sūtījusi savu senioru P. Sprinci. Tautu meitas archibīskapam pasniedza ziedus.

Savam pirmajam vēstījumam, kas bija domāts visiem Austrālijas latviešiem archibīskaps bija izvēlējies Luža Bērziņa vārdus: „Ikviens no mums šajā laikā ir kā kuģis, kas svešuma jūrā peld, rotāts ar savas tēvzemes karogu." Archibīskaps Brisbenas lidlaukā pie šī vēstījuma vēl piebilda: „Ja visi to atcerētos, tad ceļš uz saprašanos un sadarbību būtu īsāks un līdzenāks. Domāju, ka mans uzdevums ir vienot latviešus mūsu baznīcā un atgādināt arī to sū-

Nobeigums 5. lpp.)

Latviešu jaunieši, kas 15. aprīlī Toronto noorganizēja sekmīgu pretdemonstrāciju kanadiešu studentu un „pīspiku" demonstrācijai, ar ASV karogu un proamerikāniskiem saukļiem ceļā no parlamenta ēkas uz ASV ģenerālkonsulātu.

Pēteris Grods

Pārdomas gadskārtā

Jo ilgāk esam spiesti dzīvot svešā vidē, jo neatlaidīgāk uzmācas asimilācijas lietuvēns. Ieradušies jaunās pasaules krastā, jau tūdaļ uztvērām brīdinājumu — trimdas zemes ir kā milzīgs katls, kas visus pārkausē vienā monotonā masā. Vienalga, kādai etniskai grupai piederētu emigranti, laika garais tecējums un svešā vide tos pārveido pēc sava ģīmja un līdzības.

Tādēļ jau ar pirmajām gaitām svešumā mēs apbruņojāmies ar pretestību šim pārkausēšanas procesam, jo vienīgi no mums pašiem atkarīgs, par cik esam spējīgi pretoties asimilācijai, cik daudz mūsos dvēseles spēka un nacionālās apziņas, lai saglabātu savus etniskos vaibstus, arī svešumā dzīvojot.

Esam dzirdējuši divējādas pamācības: pēc iespējas ātrāk pielāgoties jaunajiem apstākļiem, pilnīgi aizmirstot pagātni un savu tēvzemi. Citi, turpretim, mums ieteikuši saglabāt savu etnisko seju, kaut šo mudinātāju sirds dziļumos ir tā paša vispārējā vēlēšanās — pēc iespējas ātrāk ieaugt jaunajā vidē.

Tencinām Dievu, ka pēc vairāk nekā divdesmit gadiem svešumā visumā esam saglabājuši savu nacionālo seju, kaut konstatējams arī atbirums. Kaut to neizjūtam kā vispārēju negatīvu parādību, tāda tomēr pastāv.

Tas ir pirmais brīdinājuma signāls nākamajiem gadu desmitiem, un tādēļ par to jādomā jau šodien.

Ko mēs varam darīt un kas mums jādara? Šāds jautājums skar arī Daugavas Vanagus kā organizāciju, kas deklarējusi un uzņēmusies neatlaidīgu cīņu par to, lai mēs nezaudētu savus etniskos vaibstus un neuzdotu cīņu par Latvijas brīvības atgūšanu. Lai mēs būtu spējīgi un aktīvi šī uzdevuma veikšanā, mums jāsaglabā savs nacionālais stiprums un tautiskā seja.

Mūsu etniskā grupa nedrīkst zaudēt nedz mātes valodu, nedz paražas, nedz latvisko dzīves ziņu, nedz mīlestību uz savu tautu un tēvzemi. Ja visu to spēsim piepaturēt un tālāk kopt, tad kopumā tas veidos mūsu priekšturamās bruņas cīņai par otru mērķi — Latvijas brīvības atgūšanu, jo mēs nespējam par to efektīvi cīnīties, ja paši neesam sakalti stiprā tautiskā vienībā.

Daudzi piemēri liecina, ka emigrantu grupas laika tecējumā zaudējušas savas draudzes, baznīcu, organizācijas un visu nacionāli īpato. Svešā vide viņus uzsūkusi, atņemot visu, kas reiz liecinājis par to piederību kādai Eiropas tautai. Lai tādēļ uzsveram, ka mēs par tādiem nevēlamies kļūt, ka gribam likt lietā un vietā visus savus dvēseliskos spēkus, lai paliktu pie savas tautas celma.

Daugavas Vanagu organizācija ar savu kareivsko pamatni ir viena no tām mūsu latviskajām vienībām, kas, sevī iznesdami cīņas sparu kopš dienām, kad uguņis dārdēja tēvzemes novadi, šodien ir atkal nomodā par abu fundamentālo un kategorisko nepieciešamību īstenošanu — tautiskās sejas saglabāšanu un cīņu par Latvijas atjaunošanu.

Katru gadu Daugavas Vanagi sniedz sava darba atskati, rakstūrojot sasniegto un noteicot darbības līnijas nākotnei. Faktiski jaunu mērķu mums šodien nav, tādi arī nav bijuši vajadzīgi. Vienīgi cīņa par jau esošajiem prasījusi ideālāku piepildījumu. Katra latvieša pienākumos un dziļākajā dzīves saturā vajadzētu būt iekļautām augstāk minētajām kategoriskajām nepieciešamībām, kas vienīgās dod jēgu un attaisnojumu tam, ka atrodamies trimdā. Prieks par izglābšanos no nāves vēl nav viss. Apmierināšanās ar pieticīgu dzīvi un ērtībām stāv tālu no tā, ko saucam par svētāko pienākumu iepretim tautai un tēvzemei.

Šķiet, mazs ir to procents, kas atrodas ārpus mūsu draudzēm un latviešu kopības, tikai no malas vērojot notiekošo un nepiedaloties kopīgajā darba risināšanā.

Ko Daugavas Vanagi var darīt, lai celtu cīnītāju pulku, kas mums kļuvis nepieciešams ar katru brīdi vairāk un vairāk?

Aizrauj tas, kas iet pa priekšu, savu labo un pašaizliedzīgo darbu pauzdams. Personīgais piemērs nav svarīgs tikai cīņas laukā. Tas noder arī tad, kad risinās kāda cita cīņa — bez kauju ugunīm, bet par to pašu mērķi. Viena no tām — konsekvence un kontinuitāte darbā par latviskās sejas saglabāšanu tām paaudzēm, kas turpinās mūsu cilti svešumā, ja Dievs nebūs lēmis citādu gaitu. Ir pietuvojies laiks, kad par nepieciešamību kļūst cīnītāju jaunā maiņa, jo kauju brūces un steidzīgie gadi sadzēluši daudzus no tiem, kas lika pamatus Daugavas Vanagu organizācijai un, sevi netaupot, strādājuši un upurējušies organizācijas mērķu īstenošanā. No ierindas izsistie jāaizstāj ar rezervēm, lai vienība atkal atgūtu kāreizējo trieciena sparu. Un tieši šodien tas vajadzīgs, kad esam liecinieki nevis ienaidnieka spēku kustībām, bet gan mūsu aizstāvju un patvēruma devēju uzskatu svārstībām un dīvainībām, kuras pašos pamatos draud satricināt mūsu ticību un paļāvību Latvijas brīvības atgūšanai.

Tās ir nelāgas laika zīmes, kuras šodien skatām pie notikumu debesīm. Mēs zinām, kas nolaupīja mums brīvību. Šodien mēs zinām arī to, ka var paņemt pašam nepiederīgo.

Lielbritanija reiz bija tā, kas dedzīgi iestājās par Latvijas brīvību un pašnoteikšanos. Šodien tā kļuvusi par valsti, kas par saviem uzskata mūsu sūri sapelnītos līdzekļus... Vēl vairāk: ir celts arī kāds nedabīgas draudzības tilts no brīvas zemes uz verdzinātāju elli...

(Nobeigums 8. lpp.)

Šīs vasaras ceļa gaitās lūdzam ieplānot mūsu
TĒVZEMES
nometni Latviešu centrā „GAREZERS" (ASV, Mičigenas štatā) no 26. aug. līdz 3. sept.
Latviešu gaidas un skauti

Novēlot labas darba sekmes, sveicam delegātus un vanadzes
ASV DV 17. DELEGĀTU SAPULCĒ UN VANADŽU SALIDOJUMĀ
29. un 30. aprīlī Ročestrā!
„LATVIJA AMERIKĀ" REDAKCIJA

Starp divām galējībām

Lasīju izdaudzinātā britu zinātnieka profesora Bernala rakstu, kurā viņš izskaidro, kas ir dzīvība. Karaliskās zinātņu akadēmijas loceklа pamatdoma ir, ka visa dzīvā radība ir cieša sakarā ar universu, ar saules izstarotajiem elektroniem, kuri palīdzējuši veidot molekulas, kas uztur dzīvību. Bet tai pašā laikā zinātnieks atzīstas: „Tas, ko tagad esam atklājuši, ir daudz komplicētāks un tālāk tēmēts nekā gaismas un vielas pamatdaļiņu izplatīšanās likums. Dzīvība vairs nav mistērija, bet drīzāk mīkla, kuru varam agrāk vai vēlāk atminēt." Tad viņš turpina: „Mēs tagad atskārstam, ka pasaulē, kas padota evolūcijai, dzīvs organisms vai tā paliekas — skelets, gliemežvāks ir kaut kas daudz vairāk nekā viela, no kuras tas veidots. Tas glabā savu senču ļoti sarežģīto likumību, kura, varbūt, sniedzas tālu atpakaļ līdz dzīvības pirmsākuma laikiem. Katra dzīvnieka kustības, sākot ar mazākā līdz pat lielākajam, ir atkarīgas no reakcijas, kuru izraisa viena pati molekula."

Dzīvnieku un zivju hemoglobinā esot tās pašas slāpekļa skābes un proteīna molekulas. Enzīmi un koenzīmi, iedarbojoties saules radioaktivitātei, radījuši dzīvību. Taču šis ķīmiskais izskaidrojums nedodot atminējumu dzīvības tapšanai. Bernals pasvītro: „Tas vēl nenozīmē, ka varam būt pilnīgi precīzi savos spriedumos." Katrs likums, kas līdz šim uzstādīts par dzīvības tapšanu, funkcionējot bez kļūdām, bet, tiklīdz saliekot kopā visus likumus, lai tos ietilpinātu vienā sistēmā, tā neesot vairs kopīga likuma.

Izrādās, ka dzīvība uz zemes pati pārveido dabu un zemes atmosfairu. Zemes atmosfaira, kas piesātināta ar ozonu un skābekli, aizkavējot saules ultravioletajiem stariem ielauzties mūsu zemes telpā. Šo skābekli un ozonu savukārt ražo stādi un koki ar chlorofila palīdzību. Citiem vārdiem, pati daba palīdz dzīvībai eksistēt uz zemes, citādi to pārveidotu vai pat iznīcinātu nežēlīgā saules radioaktivitāte.

Zinātnieka atzinums ir: „Mums jāmācās saprast dabu, nevis vienkārši jāsamierinās ar to, ko tā mums uzspiež." Bet tā vairs nav jauna atziņa: dabu izprast un to pārveidot ir divas dažādas problēmas. Daļa nespēj mācīt un labot veselo. Atcerēsimies Dr. Fausta monologu:

„Es jūtu, ka nevaru mācīt
ko labu,
Cilāt un pārvērst
cilvēka dabu."

Prof. Bernals dzīvību uzskata par atrisināmu mistēriju. Viņš vienkārši nevarētu turpināt pētniecības darbu, ja zaudētu ticību, ka reiz šī mistērija būs atrisināma. Bet tai pašā laikā viņš atzīstas, ka aiza starp organisko un neorganisko vielu esot daudz plašāka nekā jebkad agrāk pieņemts. Katra šūniņa, katrs cilvēka organisms esot komplicētāks nekā kuŗa katra cilvēka radīta mašīna, un tikpat vecs kā vecākā klints uz mūsu planētas. Protams, šai atziņai neesot nekā kopīga ar materiālismu un tā atrodoties tālu no mistiskā vitālisma, vidū starp divām galējībām, kurām neviens nav spējis pārmest tiltu.

Taču par spīti visām domstarpībām, dzīvība pastāv uz zemes, zāle dīgst, cīruļi pieskandina dziesmām debesu telpu, mātes iznēsā bērnus, netaujādamas, kāda alga viņām par to būs. Kādas šūniņas un hormoni ietekmē mīlestības un naida uzliesmojumus, par to ir daudz rakstīts, bet neviens nav devis skaidru atbildi, tāpat kā Bernals nevar atbildēt, kas ir dzīvība. Esot brīnišķīgas nervu zāles, kas cilvēkus, tāpat kā viduslaikos raganas, aiznesot it kā citā pasaulē, bet atgriešanās arvien ir saistīta ar sāpīgām paģirām.

Cilvēks nav dzimis revolūcijām, bet evolūcijai. Cilvēks nav varde, kas virzās uz priekšu lēcieniem, bet drīzāk rada gliemezim, kas virzās lēnā, lēnā gaitā, arī tad, ja uzstādītu jaunu ātruma rekordu skriešanā. Katrai revolūcijai seko atplūdi un vēl briesmīgāka nebrīvība nekā bijusi pirms tam.

Profesors Siņavskis, kas par savu patiesības mīlestību tagad pavada septiņus gadus padomju spaidu darbu nometnē, iztirzājot sociālistisko reālismu, atklāja arī komūnisma ideoloģiskās un praktiskās pretrunas, kuras nav paredzējis ne Markss, ne Ļeņins. Viņš raksta: „Lai uz visiem laikiem pazustu cietumi, uzcēlām jaunus cietumus. Lai valstis vairs nešķirtu robežas, apjozām sevi ar ķīniešu mūri. Lai darbs nākotnē kļūtu par atpūtu un labpatiku, ieviesām katorgas darbus. Lai nākotnē vairs nelītu ne lāses asiņu, mēs nogalinājām, nogalinājām un nogalinājām."

Tas ir padomju intelektuāļa, kam iedzimta taisnības sajūta un kas saklausa savu sirdsapziņas balsi, izmisuma sauciens tuksnesī. Varbūt, lai dzimtu jaunas atziņas, katram kādu laiku jāiet tuksnesī, jāatraisās no sabiedrības, kuŗa nekāro cita, kā tikai to, ko lēti sagremot.

Neviens nav tik stiprs, lai glābtu pasauli, bet savai ģintij un savai tautai katrs ir aicināts nākt palīgā grūtā brīdī. Tie paši likumi, kas nosaka cilvēku dzimšanu un bojā eju, vada arī tautu likteņus. Vai mēs pēdējos gados neesam pārāk maz par visu to domājuši? Šīs domas neviens cits nedomās mūsu vietā. Hočimins kādam britu parlamenta loceklim, kas viņu apmeklējis, jautājis: „Jūs, baltie, vēlaties ieviest Vietnamā savu kārtību, bet neviens jūs nav aicinājis to darīt. Ko jūs Eiropā teiktu, ja mēs, dzeltenās rases pārstāvji, ietu uz Eiropu ieviest savu dzīves kārtību?" Tā ir dzeltenās rases dzīves ziņa.

Ir niekošanās Afrikā un Āzijā ieviest tās pašas demokratijas likumus, kas mums liekas neaizstājama. Komūnisms Āzijā un Afrikā nenāk kā sociālistiska doktrīna, bet kā nacionālās atmodas kustības atbalstītājs. Tādēļ Vietnamas problēma nav atrisināma tikai ar militāriem ieročiem. To zina visi, kas tur cīnās.

Tāpat kā visiem cilvēkiem, tā arī visām tautām nevar atrast vienādu dzīves veidu, lai tās būtu apmierinātas. Mums jāmeklē sabiedrotie nevis Āzijā un Afrikā, bet gan Eiropā, kuras kultūras gaisotnē esam izauguši un kuŗa ir apauglojusi mūsu rakstniecību un mākslu. Eiropietis ir individuālists, ne masu cilvēks. Arī mūsu individuālisms dažkārt ir bijis priekšrocība, dažkārt lāsts, taču cilvēks nekad nespēj atraisīties no sava rakstura pamatīpašībām. Iedzimtība un vide, kura veidojusi mūsu tautas raksturu, nav pārveidojama. Tāpat kā sociālisms nav spējis pārveidot sev pakļautās tautas, tā mūsu būtībai svešiem dzīves veidiem nav pa spēkam mūs piejaucēt pie citiem apstākļiem. Tautas un vecus kokus neviens nespēj pārstādīt.

Latviešu tauta ilgus gadsimtus ir šūpojusies starp divām galējībām, starp sīvu pašuzupurēšanās dziņu un izsapņoto ideālo brīvību. Šīs brīvības labā nesti lieli, pārāk lieli upuri, dažreiz pat licies, ka tie bijuši veltīgi, bet nekas nav veltīgi darīts, kas izriet no tautas dziļākajām dvēseles prasībām. Cilvēka dvēseles tieksmes, tāpat tautu slepenākie centieni nepadodas ne zinātnieku, ne politiķu eksperimentiem. Varbūt tas ir vienīgais ausmas stars tagadējā atomieroču laikmetā, kura mijkrēslis klāj pasauli. Viss pārējais paiet un sadilst, paliek tikai iedzimtais sīkstums un iedzimtie dvēseles spēki, kuri nosaka katras tautas būt vai nebūt. Šī atziņa ir rada profesora Bernala mācībai. No katra mūsu vārda runā aizgājušie gadu simti un tūkstoši.

Pēteris Aigars

LATVIJA
AMERIKĀ

33. N-RS. TREŠDIENA, 1967. G. 26. APRILIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO.

Atbildīgais redaktors — **Alfrēds Vinčels**, 508 Palmerston Blvd., Toronto 4, Ont., tālr. 531—4533;

Atb. redaktora vietniece — **Silvija Ancāne**, sasniedzama redakcijā, tālr. 368—3239;

Iekšlietu redaktors — **Rūdolfs Noritis**, 1749 Victoria Park Ave., Apt. 209, Scarborough, Ont.; tālr. 759—8076;

Ārlietu redaktors — **Ints Podnieks**, 26 Underhill Dr., Don Mills, Ont.; tālr. 447—6933;

Sporta redaktors — Valdis Teteris, 17 Chester Hill Rd., Toronto 6, Ont., tālr. 463—4226.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — **Pauls Strante**, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa: ASV un Kanadā — par mēnesi $1.50; 3. mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00. Atsevišķa numura cena 20 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, bet tekstā $2.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

LASĪTĀJU VĒSTULES

MANS SAPNIS

Par manu kaimiņu lokālajās ziņās varēja lasīt nozīmīgo notikumu, ka viņš nosvinējis 43. dzimšanas dienu un ka viņu apsveikuši 8 viesi. Otrs kaimiņš bija panācis savas darbības jubilejas atzīmēšanu, jo jau 3 gadus darbojies par biedrības kasiera palīga vietas izpildītāju. Kāds nezināms, bet labi skolots cilvēks plašā lasītāja vēstulē apskatījis jautājumu, vai vārds „skaists" rakstāms ar lielo vai ar mazo burtu, tāpat — vai šo vārdu var aizstāt ar jēdzienu „daiļš". Kāds cits ļoti aktīvs darbinieks izteicis savu sarūgtinājumu, ka nav lietots viņa direktora tituls, jo Latvijā esot vadījis Bauskas desu fabriku, bet skaudīgi tautieši trimdā šo viņa uzņēmumu esot apzīmējuši par skārni. Citā vietā, sanākot kopā visu organizāciju pārstāvjiem, kāds no aktīvajiem darbiniekiem saņēmis patiešām pelnītu pārmetumu, jo viņa rīcības rezultātā kādā ASV pavalstī likumdevēju iestāde pieņēmusi rezolūciju, ka nepieciešama darbības aktīvizēšana Baltijas valstu atbrīvošanai; šāds lēmums būtu gan bijis apsveicams, ja attiecīgais darbinieks, pirms mēģināja šai lietā kaut ko darīt, būtu izprasījis pārējo pārstāvju atļauju. Tā kā šāda atļauja nav prasīta un Latvijai labvēlīgais lēmums pieņemts bez neaktīvo darbinieku apstiprinājuma, šāda patvaļīga rīcība ir nosodāma. Arī fakts, ka amerikāņu likumdevēji prasa tiesību atjaunošanu Baltijas tautām šai gadījumā tādēļ uzskatāms par kaitīgu, jo grauj trimdas vienību. Jāsaka, tā tam pārāk centīgajam darbiniekam arī vajadzēja, jo labāk taču uzturēt vienību un rītdien spriest par to, kas vakar bija darāms. Debatēs par to, vai jābūt aktīviem jau tagad, jeb vai jāatliek darbība uz vasaras vidu, kad būs siltāks laiks, kāds kanaks, kas neatlaidīgi iestājās par nepārtrauktu darbību, apsēdināts ar argumentu, kuŗu nav spējis atspēkot, jo oponents visus pretpamatojumus suverēni apgāzis, atgādinot pretējo domu izteicējam, ka kanaks nedrīkstētu aizmirst faktu, ka viņa oponentam ir augstskolas izglītība un ka tas piederot pie augstākās sabiedrības.

Jutos aizkustināts, lasot par tik pozitīvu stāju un tik lielu interesi par mūsu nacionālpolitisko darbu. Jutos tik ļoti aizkustināts, ka gandrīz nemaz nejutu, ka sieva mani kratīja un teica, lai vismaz guļot izbeidzu runāšanu. Es pamodos un ļoti noskaitos, jo ļoti skaistajam sapnim turpinoties, es noteikti būtu nosapņojis vēl daudz vairāk un tagad zinātu, kā īsti jāstrādā. Šo savas sievas neapzinīgo rīcību nekad nepiedošu, tādēļ lūdzu redaktora kungu še rakstīto nodrukāt, lai visi zina, ka arī es esmu aktīvs darbinieks, kaut arī vienīgi sapņos.

Sapņotājs, ASV

★

KAS IR ŠIE ŽULTAINIE AUTORI?

Pēteris Grods LA 8. aprīļa numurā, rakstot par žultainiem autoriem, saka, ka iznākušo latviešu grāmatu vidū netrūkstot arī pa nezālei, un pats vēlāk uz to atbild: „Pilnības zem šīs saules nav." Bet starp šiem teikumiem viņš raksta: „Kā grāmatu autori, tā izdevēji dažkārt grēko pret savu sirdsapziņu, domādami, ka arī ar sliktu grāmatu var pakalpot lasītāju interesēm un audzināšanai."

„Slikta grāmata" ir pārāk vispārināts jēdziens. Kaut literāri mazvērtīgu kriminālromānu sauktu par „sliktu", tas tomēr varētu pakalpot lasītāju interesēm kā laika kavēklis. Otrkārt, rakstnieka uzdevums nav audzināt lasītāju. Tikai komūnistu literatūra audzina lasītāju komūnistiskā garā.

„Tendencioza, personīgō izjūtu un uztveres garā sarakstīta grāmata ne tikai atstumj lasītāju, bet arī iznīcina..."

Šai teikumā P. Grods ietvēris divus dažādus jēdzienus. 1) Tendences var būs dažādas, piemēram, politiskas, reliģiskas, audzinātājas, tādēļ visām tendencēm iespaids nav vienāds. 2) Personīgo izjūtu un uztveres garā ir sarakstīti daudzi literāri vērtīgi darbi, īpaši dzejā. Komūnisti bieži saceļas pret personīgo uztveri, saukdami to par kaitīgu individuālismu.

Tālāk P. Grods raksta: „Diemžēl, šādā cilvēku kategorijā, kurai nav nedz svētuma un bijības, nedz cieņas apziņas, būtu jāierindo arī trimdā iznākušo grāmatu vai atceres rakstu autori, kuri vērtē kā neatkarīgās Latvijas dzīves posmus, tā valstsvīrus, vadoties vienīgi no negātīvā uztvēruma, apzinīgi izvairoties minēt arī nopelnus un pašaizliedzīgo pozitīvo darbošanos."

Tie ir tiešām žultaini vārdi. Kaut P. Grods būtu minējis kaut vai vienu šādu nelietīgu autoru! P. Groda pieminētais salīdzinājums ir patiesībā jautājums: „Vai tad Staļins ir labāks par Ulmani..." Tas nepārliecina. To varētu jautāt katram, kas Ulmaņa laikā būtu gribējis doties uz Padomju savienību.

Egils Kalme, Ņujorkā

★

TĀ TIKTU PIE NAUDAS

Filmu producenta Leo Ozola raksta „Filma un latvieši" otrā daļā atvērtas durvis plašām un praktiskām iespējām filmu nozarē, bet, lai pierādītu, ka latviešu mākslinieki nav nekādi dīkdieņi un ir augstvērtīgi radoša darba veicēji, mums būtu jārada latviešu lielfilmas akciju sabiedrība un jāatrod laikmetīgs scēnārijs, kas varētu interesēt arī angliski runājošās tautas. Viena šāda lielfilma, kuŗu L. Ozols varētu uzņemt, jau pirmajā gadā ienestu tik daudz naudas, ka mūsu Kultūras fondam, LNF, BATUN, un Minsteres ģimnazijai, jā — pat pieminekļiem vienā rāvienā atkristu vajadzība pēc ziedojuma listēm. Tad beidzot mēs būtu ne tikai uz pareizā labklājības ceļa, bet nokļūtu arī uz pasaules lielā ekrāna, par ko pašreizējos apstākļos sapņot nevaram.

Ed. Keišs, Toronto

Ontario stipendijas latviešu studentiem

Ontario provinces izglītības ministra V. Dēvisa publicētajā studentu sarakstā, kas pēc pirmā zinātniskā grada iegūšanas gatavojas kādam augstākam gradam un kuriem piešķirta provinces stipendija (Ontario Graduate Fellowship) 1500 dol. apmērā, atrodams arī labs skaits latviešu studentu vārdu. Piezīmējams, ka šo stipendiju studiju turpināšanai piešķir tikai sevišķi sekmīgiem studentiem, kas gatavojas universitāšu mācības spēku darbam.

Toronto universitātē šī stipendija piešķirta Ilzei Gulēnai, Olafam Kraulim, Irēnei Zvagulei, Gunaram Gotšalkam no Halifaksas un M. Tomiņai no Kičeneras, bet Jorkas universitātē Toronto — M. Baumanim.

Citās Ontario provinces universitātēs stipendijas saņēmēju vidū ir otavietis M. Neimanis (Carleton universitātē Otavā), torontietis J. Eichmanis (Gvelfas universitātē), kingstonieši G. Tomsons (Queen's universitātē Kingstonā) un D. Groskaufmane (Rietumontario universitātē Londonā), torontietis U. Šteinbachs un londonietis U. Vāgners (arī Rietumontario universitātē Londonā).

———

★ Prof. Dr. med. vet. Mārtiņš Rolle Minchenē atskatījies uz 75 mūža gadiem. Beidzis veterinārmedicīnas fakultāti Latvijā 1926. gadā, viņš 1933. gadā ievēlēts par mācībspēku LU. Piedalījies serumstacijas izveidošanā un izdarījis daudz pētījumu mikrobioloģijā. Pirms 5 gadiem par šiem nopelniem, darbojoties Ludviga Maksimiliana universitātē un vadot arī Higiēnas institūtu Minchenē, prof. M. Rollem piešķira Teodora Kita medaļu.

Tulkojis Alfrēds Vinčels

(39. turpinājums)

Majoram vācieši ar savu izturēšanos atkal reiz paliek pilnīgi nesaprotami, pavisam cita pasaule, kurā viņš nekad nespēs iespiesties. Kādēļ viņi priekā netrako?

Pavēle attiecas uz 423 ieslodzītajiem. Citi, skaitā 41, kas notiesāti par noziedzībām pret 58. paragrafu, tātad ir „kaŗa noziedznieki", paliek nometnē, tāpat 36 slimnieki lazaretē, kuŗu aiztransportēšanai gaida īpašu rīkojumu. Es piederu pie tiem 423, kurus vakarā pirtī vēlreiz fotografē — noziedznieku albumam.

Pamazām vispārējais saspīlējums atslābst. Uzliesmo diskusijas, kļūst arvien dzīvākas, dedzīgākas. Šur un tur daži guļ savās lāviņās, pagriezuši seju pret sienu, un raud. Visās malās sāk stāstīt par mājām. Pie tam neviens vairs nevēro, vai citi arī klausās. Šai naktī neviens neguļ. Un tomēr neviens vēl nešaubīgi netic mājās braukšanai. Nedaudzo paliekošo sejas ir sastingušas, kamēr mūsējās arvien vairāk atmaigst un pamazām sāk pat starot. Tie, kuri netiek līdz, savu nezināmo likteni panes ar vīrišķīgu stāju, un mēs, kaut kādā veidā nokaunējušies, pieņemam īsos ziņojumus, kuŗus apņemamies Vācijā nodot viņu piederīgajiem.

Nākošā rītā mēs nosoļojam astoņus kilometrus uz nometni 7099/19 Veckaragandā. Nometnes komandants mūs saņem laipni. Uzzinām, ka esam atkal ieskaitīti parasto kaŗa gūstekņu kārtā un mūs vairs neuzskata par kriminālistiem. Mums vairs nav jāstrādā, tikai pirms mājup došanās jāatpūšas.

Nometnē ir jau ap 200 vāciešu, kuŗi par pierakstītiem kaŗa noziegumiem 1949. gada decembrī notiesāti uz 25 gadiem spaidu darbos un tagad strādā pie t. s. skaisto mākslu pils celšanas Karagandā. Viņi man apstiprina kollektīvās notiesāšanas, par kurām jau biju dzirdējis iepriekšējā nometnē.

Vilhelms Šmits no Hanoveras, pēc nodarbošanās būvgaldnieks, pastāsta, ka viņam pēc personāliju noskaidrošanas izmeklēšanā jautāts:

„Vai tu esi bijis nacionālsociālistu partijas biedrs un cik ilgi?"

„Kopš 1930. gada biju sociāldemokrats, vispirms oficiāli, pēc tam nelegāli."

„Tad arī tu esi mūs nodevis! Kādēļ tu neiestājies komūnistu partijā, kuŗu vadīja biedrs Ernsts Tēlmans?"

Šmits neatbildējis.

„Cik ilgi tu esi bijis armijā?"

„Piecus mēnešus. Trīs mēnešus apmācībās, tad sekoja iedalīšana folksšturmā un nosūtīšana uz Oderas fronti. Tur es nokļuvu gūstā."

„Vilhelm Šmit, tevi apsūdz par to, ka esi bijis biedrs partijā, kuŗa nodevusi Ernstu Tēlmanu. Spriedumu tu dzirdēsi." —

Georgam Krīgeram no Leipcigas, pēc nodarbošanās ārstam, bija jautāts:

„Vai tu biji nacionālsociālistu partijas biedrs?"

„Jā."

„Cik ilgi?"

„Kopš 1940. gada."

„Cik ilgi esi bijis armijā?"

„Sākot ar 1939. gada 1. septembri."

„Pastāsti mums par to kaut ko."

„Es biju Polijā, Francijā, tad austrumos kādā sanitārrotā un 1942. gadā pie Staļingradas kritu gūstā."

„Tu, tātad, esi naciķiem glābis dzīvību? Reizē ar to tu esi nostājies un cīnījies pret mums. Ja tu būtu bijis vācu patriots, tad būtu ļāvis naciķiem noasiņot."

„Apzināti ļaut nomirt?"

„Klusē! Tu esi apsūdzēts par to, ka atbalstīji vācu armiju. Vari iet!" —

Un tā arvien turpinājies:

Tu biji mācītājs, tādēļ apsūdzam tevi par to, ka esi lūdzis Dievu par vācu armijas uzvaru. Marš!

Tu biji ģenerālpārstāvis, tādēļ esi tikpat vainīgs kā visi vācu ģenerāļi. Ej!

Tu biji valdības padomnieks un kā tāds atbildīgs par nacistiskās Vācijas noziedzīgo politiku . . .

Divas nedēļas vēlāk viņi sapulcināti nometnes kluba telpās. Ieradies kāds MVD virsnieks, pārbaudījis visu klātieni pēc vārdiem savā sarakstā un tad īsi paziņojis, ka visi notiesāti uz 25 gadiem spaidu darbos. „Pavēle no Maskavas."

* * *

Mums tagad ir gandrīz vai karaliska dzīve: svaigu salmu maisi, 750 gramu maizes un krietna porcija biezas putras katru dienu, arī brīva pastaigāšanās. Šaubas par nopietnu gatavošanos mūsu atlaišanai uz mājām izgaist arvien vairāk, mūsu nākotnes plāni kļūst arvien pārdrošāki.

Pēc diviem mēnešiem, kuros esam daudz gulējuši un kārtīgi ēduši, mūs apmeklē svinīga komisija, kas pārliecinās par to, kā mums klājas. Krievi labi pazīst neticamo iespaidu, kādu cilvēkos rada kaut īss laiks ar pietiekamu uzturu un godīgu apiešanos. Šim laikam vienkāršajā un savā ziņā tomēr atšķirīgajā cilvēku izjūtu pasaulē jāizdzēš atmiņas par daudzajiem ļaunajiem gadiem, it sevišķi, ja prieks par atgriešanos mājās vēl nāk klāt. Komisija arī pārbauda, vai esam pietiekami uzbarojušies, lai bez sevišķi liela kaitējuma padomju propagandai varētu atgriezties Rietumos. Apskates beigās mums lielā labvēlībā paziņo, ka transports dosies ceļā pēc divām nedēļām. Vakara pārbaudes laikā majors nolasa transporta iedalījuma sarakstus, kurus atvedusi komisija. Visapkārt valda nāves klusums. Katrs vārdā izsauktais pāriet no kreisās uz labo pusi. Garš saraksts. Izsauktie tikko spēj valdīt savu prieku. 422 vārdi, tad — gals.

Majors saloka sarakstu un paraugās apkārt. Viens vīrs pavisam vientuļš vēl stāv kreisajā pusē, tam pievēršas majora apmulsušais skatiens. Šis vīrs esmu es!

Pēc īsas apdomāšanās majors prasa:

„Tu noteikti esi sodīts par noziegšanos pret kādu politisku paragrafu, vai ne?"

„Esmu notiesāts par pārkāpumu pret 193. paragrafu."

(Turpinājums sekos)

Zirgi, plikņi un zvejnieki

GLEZNOTĀJS EDUARDS DZENIS KĻUVIS 60 - GADNIEKS

Tieši savas 60. dzimšanas dienas — 18. aprīļa vakarā no sekmīgas izstādes Ņujorkā savā dzīvesvietā Toronto atgriezās pazīstamais gleznotājs Eduards Dzenis. Kaut aiz muguras bija patāls ceļš, viņā nemanīja nogurima, jaunais 60-gadnieks izstrāvoja enerģiju un spraigumu, bet seja gandrīz vai laistījās priekā, tik apmierināts mākslinieks izrādījās ar panākumiem Ņujorkas izstādē. „Pie tam Ņujorkā nemaz nevarēju izstādīt visus paredzētos darbus, jo vēl pirms izbraukšanas pie manis ieradās mākslas draugi, kas bija uzzinājuši par došanos uz Ņujorku, lai iegādātos dažus darbus, kurus, iespējams, uz Toronto atpakaļ vairs neatvestu. Tā daži izstādei domātie darbi palika Toronto jauno īpašnieku rokās," apmierināti paskaidroja Eduards Dzenis.

Izstādi Ņujorkā, kas notika laikā no 8. — 15. aprīlim DV namā, atklāja ALAs kultūras biroja vadītājs Dr. P. Norvilis. Tajā Eduards Dzenis rādīja 34 eļļas, grafikas un jauktas technikas darbus, galvenokārt iemīļotos zirgus, plikņus un zvejniekus. Skati kopsummā apmeklēja vairāk nekā 200 mākslas draugu, kas Ņujorkas apstākļos uzskatāms par lielu skaitu, it sevišķi vēl, ja ievēro, ka DV namā viena izstāde bija tikko beigusies, bet vairākas tai pašā laikā notika citās pilsētas vietās. Ņujorkieši iegādājās 5 Toronto mākslinieka darbus, bet vienu aizrunāja, tā ka Eduards Dzenis ļoti apmierināts arī materiālajā plāksnē, bet visvairāk, kā pats izteicās, gan par to, ka Ņujorkā izdevies satikt daudzus paziņas, ar kuriem ilgus gadus nebija redzējies. No izstādītajiem darbiem četrus izraudzīja arī nosūtīšanai uz lielo latviešu mākslas skati Redingā — eļļas „Divi vīri" un „Sarkanais zirgs", kā arī grafikas „Liedags" un „Brūnais jātnieks". Tāpat uz Redingu nosūtīja vienu Eduarda Dzeņa grafiku, kas atrodas L. Linauta īpašumā.

Izstādi Ņujorkā Eduards Dzenis nebija domājis kā savas dzīves gadu jubilejas skati, bet netieši tā par tādu tomēr izvērtās, jo draugiem bija labi zināms, ka izstāde notiek 60. dzimšanas dienas priekšvakarā. Sagadīšanās dēļ mākslinieks saņēma arī citas patīkamas „jubilejas veltes": K. Goppera fonds viņam tikko bija piešķīris atzinības rakstu par ilustrācijām Jāņa Širmaņa grāmatai „Brīnumu pasaule", bet mākslinieku apvienība Ontario Society of Artists, kuras biedrs ir Eduards Dzenis, savā izstādē Toronto uzņēma viņa sausās adatas technikā gatavoto darbu „Dubultakts". Šī izstāde, kas notiek Ontario mūzejā (līdzšinējā Toronto mākslas galerijā) Dundas ielā, atvērta līdz 30. aprīlim, tā ka latviešu mākslas draugiem vēl iespējams to apmeklēt un apskatīt arī jubilāra Eduarda Dzeņa darbu. Viss tas noticis tikai sagadīšanās rezultātā, bet mākslinieks tieši tādēļ jo sevišķi priecājas, ka bez īpašas organizēšanas sagadījusies ļoti iespaidīga viņa dzīves gadu jubilejas atzīmēšana.

Vecpiebaldzēns Eduards Dzenis jau skolas gaitās ar lielu interesi pievērsās gleznošanai, tādēļ arī notika, kam bija jānotiek: viņš iestājās Latvijas mākslas akadēmijā, kuru pabeidza 1933. gadā, un mācījās prof. R. Zarriņa grafikas klasē, pēc tam kādu laiku darbojās A. Dzērvīša mākslas amatniecības skolā un vēlāk par dekorātora palīgu Nacionālajā operā, bet ar 1937. gadu bija mākslas konsultants Latvijas lauksaimniecības kamerā. Ed. Dzenis savu darbu ielicis arī prof. R. Zarriņa rediģētajos „Latvju rakstos", jo jau studiju gados bija piedalījies Pieminekļu valdes rīkotajās etnografisko mantu vākšanas pasākumos, še iegūstot nepieciešamo lietpratību, kuru varēja likt lietā arī lauksaimniecības kameras izdotajos „Novadu tērpos". Viņš ilustrējis daudzus kameras izdevumus un grāmatas, kā arī pagatavojis neskaitāmus mākslinieciski vērtīgus plakātus. Par Pļaujas svētkiem zīmēto plakātu Ed. Dzenis 1937. gada starptautiskajā izstādē Parīzē izpelnījās zelta medaļu.

Trimdas ceļi mākslinieku vispirms noveda Zviedrijā, kur viņš turpināja darbu un rīkoja arī izstādes. Vairākus viņa darbus iegādājās Malmes mūzejs. Ieradies Kanadā, viņš uzsāka darbu kādā reklāmu firmā, bet strādāja arī pie tīri mākslinieciskiem uzdevumiem, nodibināja un daudzus gadus vadīja Latviešu mākslinieku apvienību Kanadā, kuru tagad pazīstam kā Mākslinieku vienību Latvis, tāpat turpināja ilustrēt grāmatas, zīmēt tām vākus un apvalkus. Arī Daugavas Vanagu mēnešraksta pašreizējais vāks ir Ed. Dzeņa darinājums. Ja Latvijā mākslinieks, kas ir mākslas akadēmijas korp. Dzintarzeme filistrs, galvenokārt bija pazīstams kā izcils zīmētājs un dažādo grafikas techniku lietpratējs, Zviedrijā viņš nodevās gandrīz tikai pasteļgleznojumiem, bet Kanadā vairāk iecienījis darbus eļļā un jauktajā technikā.

Ar saviem darbiem Eduards Dzenis piedalījies daudzās Kanadas mākslinieku izstādēs Toronto, Otavā, Montreālā, Londonā, Hamiltonā u. c., bet patstāvīgās izstādēs reprezentējies Toronto, Hamiltonā, Klīvlendā un nule Ņujorkā, kā arī piedalījies visās Latviešu mākslinieku apvienības rīkotajās skatēs. **Vtr.**

Edvarts Tūters

PLŪC SEV VIENU PŪPOLZARU

Skaties, sudrabs mirgo blāvi
Tur, kur pļavā kārklu krūms.
Veicis salu, ledus gāli,
Vaigs tam smaidīgs — nav vairs drūms.

Pieglaud tu tam savu vaigu
Jo tev sirdij svešs vēl smaids.
Ziemcietim ir burvja maigums
Un no viņa vairās naids.

Plūc sev vienu pūpolzaru,
Kā plūc rozi vasarā.
Dziedēs miesu tas un garu,
Sapnim plaukt liks rosīgāk.

Klusi bagāts žirgtu dvašu —
Sirds kā dzenis priedē kals.
Skumjas noliksi kā nastu,
Šaubu stundām pienāks gals.

. . . Plūc sev vienu pūpolzaru,
Kā plūc rozi vasarā.

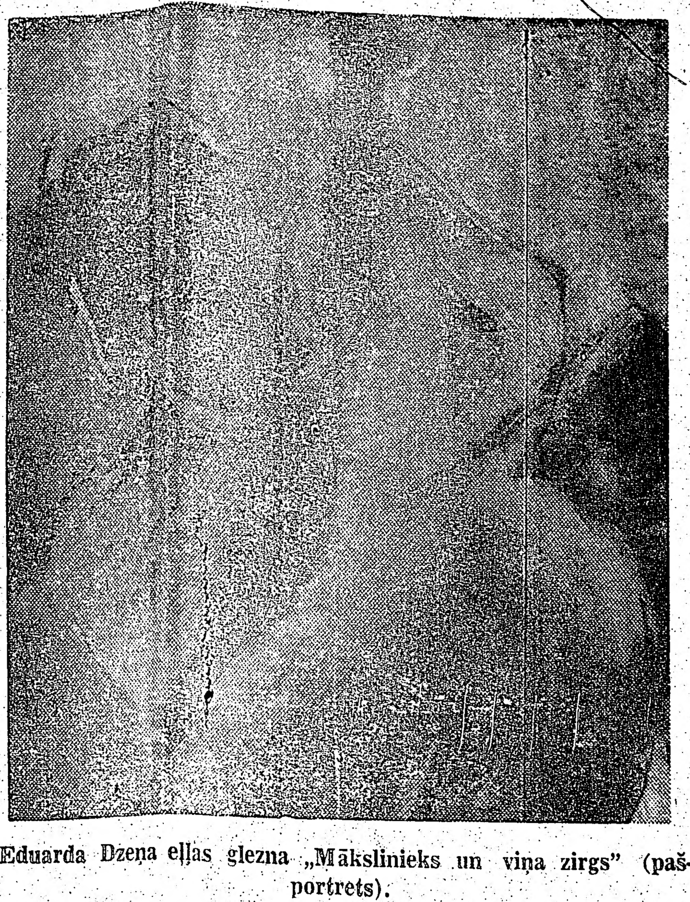

Eduarda Dzeņa eļļas glezna „Mākslinieks un viņa zirgs" (pašportrets).

P. Saksa piemiņas koncerts Ņujorkā

Pieminot savu kādreizējo priekšnieku, Ņujorkas skaņu mākslinieku kopa Betlēmes baznīcā bija rīkojusi prof. Paula Saksa piemiņas koncertu. Jau gads pagājis, kopš latviešu ievērojamais un iemīļotais dziedonis šķīries no mums, bet atmiņas par viņu nav zudušas. To liecināja klausītāju pilnā baznīca. Labi sastādīto programmu ar svinīgo Bukstehūdes „Te deum laudamus" atklāja komponists Bruno Skulte. Viņš arī ļoti izjusti un delikāti atskaņoja „Andanti" no P. Hindemita „Sonātas mi minorā" un nobeigumā aizrāva klausītājus ar spēcīgi un majestātiski spēlētu Hendela „Prelūdiju un fugu."

Iepriecināja bijušās Latvijas valsts konservātorijas prof. P. Saksa klases audzēknes Īdas Trapānes dziļi pārdzīvotais četru latviešu komponistu dziesmu atskaņojums: J. Mediņa „Uz augšu", J. Kalniņa „Par katru stundu", A. Jurjāna „Lūgšana" un J. Vītola „Maria". Ī. Trapāne apveltīta ar plašu, sulīgu mecosoprānu. Viņas balss skan brīvi visos reģistros, priekšnesums kā klusinātajās, tā drāmatisko kāpinājumu fazēs dziļi pārdomāts un emociju piesātināts. Dziesmu priekšnesumu veidā vēl tagad vērojamas prof. P. Saksa stingrās slīpējuma tradicijas. Ī. Trapāne bija mērojusi tālo ceļu no Portlandes, lai ar dziesmām pieminētu savu skolotāju. Būtu interesanti šo mūzikālo dziedātāju dzirdēt Ņujorkā kādā patstāvīgā koncertā.

Arī otra dziedoņa Ārija Kellija skanīgais baritons ar ekspresīvo priekšnesumu iepriecināja divās Hendela ārijās un divās J. Ķepiša interesantās, Ņujorkā vēl nedzirdētās dziesmās: „Rožu krūms" un „Mūža pilnestība".

Marga Grasmane-Millere ievērojami progresējusi arpas mākslā, jo pērnvasar Hartfordas koledžā papildinājusies pie pasaulē slavenajiem arpiniekiem Veras Dulovas un francūža Pjēra Žamē. Viņas arpas skaistie piano Hendela „Pasakalijā" un žilbinošās arpēdžiju skrejas Smetānas „Moldavā" piebalsoja baznīcas velves it kā ar dievišķu mūziku.

Mirdza Nāruna mūzikāli un techniski veikli atskaņoja Bēthovena „Mēnesnīcas sonātu". Čellists Kārlis Munters sniedza baudu ar skanīgo, skaisto A. Vivaldi „Sonātas" atskaņojumu. Abi Largo izcēlās ar dziedošu kantilēnu un izjūtas dziļumu, bet ātrās Allegro pasāžas labi sakļāvās ar ērģeļu pavadījumu.

Bruno Skultem šai koncertā bija vislielākie nopelni, jo bez saviem trim solo gabaliem viņš arī izteiksmīgi pavadīja visus māksliniekus. Jaukais garīgais koncerts baznīcas puskrēslā, ar baltiem ziediem uz altāra sveču apgaismojumā, paliks neizdzēšamā atmiņā ne tikai prof. P. Saksa kādreizējiem audzēkņiem, Skaņu mākslinieku kopai, profesora korporācijai Talavijai, bet arī ikvienam klausītājam. Nodibinātajam prof. P. Saksa stipendiju fondam ar šo likts paliekams pamats.

A. Dzirkale-Cenne

A. Dzirkale - Cenne

Pianista Artura Ozoliņa abitūrija koncerts

Spējīgais un centīgais pianists Artūrs Ozoliņš 14. aprīlī šķīrās no savas mācību iestādes — Mannes mūzikas koledžas — ar skaistu klavierkoncertu Ņujorkā. Tas klausītājiem paliks jaukā atmiņā. Pēc studijām Kanadā pie prof. T. Ķeniņa Toronto karaliskajā konservātorijā papildinoties pie slavenās Bulanžē Parīzē un dažu gadu studijām Mannes mūzikas koledžā Ņujorkā, jaunais A. Ozoliņš pievienojies profesionālo un vispusīgi izglītoto mākslinieku saimei. A. Ozoliņš ir Dieva dots mūziķis, kam mūzika nav tikai pirkstos, bet arī visā viņa būtē. Savam abitūrija koncertam, kuru viņš iestudējis ar slaveno klavieru prof. N. Reisenbergu, Ozoliņš bija izvēlējies interesantu un plašu programmu, kurā varēja vispusīgi rādīt savu lielo talantu.

Jau ar J. S. Bacha dzidri un tematiski reljefi spēlēto „Prelūdiju un Fugu f minorā" A. Ozoliņš apliecināja sevi par labu klasiskās mūzikas interpretu. Arī L. Bēthovena „6 Bagatelles, op. 126" sniedza lielu baudu un klausītājiem atvēra klasiskās mūzikas melodiskās un techniskās vērtības. Šīs ne visai bieži dzirdētās „Bagatelles" ir lielu kontrastu un krāsu bagātas. Liriskās, graciozās un kapricioząs temas mainās ar drāmatiskiem kāpinājumiem, lēnie tempi ar straujiem. Šie darbi pianistam izdevīgi, jo dod iespēju parādīt dziedošu kantilēnu, kā arī virtuozu techniku. A. Ozoliņš veica visas „Bagatelles" lielā vienkāršībā, sirsnībā, mūzikāli un techniski droši, kaut tā ir no jaunākajām un „svaigākajām" Ozoliņa repertuārā.

F. Šopēna „Sonāta b minorā" ciju dzirdēta jaunā pianista patstāvīgajā klavierkoncertā Ņujorkas Karnegija zālē, bet mākslinieks arvien atrod jaunas nianses, jaunus izteiksmes līdzekļus. Pēc personības un stila A. Ozoliņu var pieskaitīt „šopēnistiem", par to esam pārliecinājušies, klausoties viņa atskaņotos Šopēna darbus. Minētās sonātas ātrās daļas Allegro, Scherzo un Finale presto pianists veica viegli, nevainojamā technikā. Largo izskaņēja labā kantilēnā, vēl vairāk miera dažā vietā būtu nācis par labu. Sevišķi A. Ozoliņš spēlēja ar lielu bravūru, meistarīgu forte un drāmatiskiem, gribētos teikt, daimoniskiem kāpinājumiem programmas pēdējā gabalā — S. Prokofjeva grūtajā „Sonātā No 7", kas katram pianistam nav pa spēkam. Šo sonātu A. Ozoliņš veica brīvi, bez sevišķas piepūles, it kā būtu tieši viņam rakstīta. Šķiet, ka šādi spēcīgi, temperamenta pilni skaņdarbi tuvi Ozoliņa technikai un izpratnei. Prokofjeva sonātas tulkojums, arī Andante daļa ar dzidro reizģnāciju, bija saistīga, bet viskrāšņāk izskaņēja straujās daļas Allegro inquieto un beidzamā Precipitato, ar akrobatisko techniku, sablīvētajiem disonanču akordiem, dubultoktāvu lēcieniem un grūtajām pasāžām.

Pēc koncerta klausītāji, kuru bija pilna zāle, sumināja jauno mākslinieku ar nerimtīgām ovācijām, piedevām saņemot S. Rachmaņinova „Prelūdiju". Liels prieks un gandarījums A. Ozoliņam bija lielais latviešu klausītāju skaits no mākslinieku, literātu un sabiedrisko darbinieku aprindām. Pēc garās apsveicējirindas jaunais mākslinieks informēja interesentus par tuvākajiem nākotnes nodomiem mākslā. Viņam vēl stāv priekšā eksāmeni vispārējos mūzikas priekšmetos, kā arī 12. maijā kamermūzikas koncerts ar P. Čaikovska „Trio". 19. maijā Ozoliņam atbildīgs koncerts ar Toronto simfonisko orķestri, kura pavadībā jāatskaņo trīs Mocarta klavierkoncerti sakarā ar Kanadas konfederācijas 100 gadu pastāvēšanas svētkiem; 21. maijā jāreprezentē latviešu klaviermūzika Latviešu dienās Montreālā, kurās A. Ozoliņš atskaņos A. Kalniņa „Balādi", Jāzepa Vītola „Variācijas par Ej, saulīte, drīz pie Dieva" un T. Ķeniņa „Sonātu Nr 1". Cerēsim, ka nākotnē jaunajam izcili apdāvinātajam pianistam pavērsies plaši sasniegumu ceļi, kas popularizēs ne tikai viņa vārdu, bet arī mūsu tautu un kultūru.

REDAKCIJAI PIESŪTĪTI IZDEVUMI

„The Baltic Review" Nr. 33, iznāk trīsreiz gadā, šogad pirmā burtnīca, kuras galvenais redaktors ir Alfreds Bērziņš, 64 lpp. Šai numurā no latviešu autoriem pārstāvēts prof. Edgars Andersons, kas raksta par pirmā pasaules kara ietekmi Baltijas valstīs.

Kas grib Latvijai palīdzēt, tas to popularizē. Vai Jūs esat saviem draugiem uzdāvinājuši prof. A. Rubuļa „Latvian Literature"?

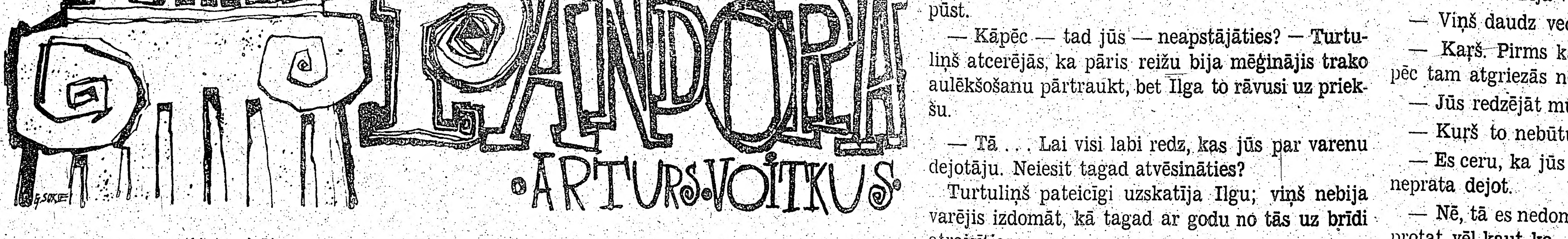

(14. turpinājums)

Lai neatšķirtos no pārējiem, Turtuliņš arī satvēra Ilgas vidukli abām plaukstām, aizvēra acis un sāka lēkt. Vienu gājienu viņš prata — iesāņus aulekšot visā zāles garumā; ja otrā galā izdevās kaut kā apgriezties, varēja to pašu atkārtot pretējā virzienā. Lēkt un tai pašā laikā griezties riņķī — tas bija pārāk sarežģīti un bīstami, un šo paņēmienu Turtuliņš nemaz arī nemēģināja.

Skolas vingrotava bija lielāka nekā tās telpas, kurās Turtuliņš bija agrāk dejojis, un tāpēc viņam arī izdevās, ņemot pietiekami platu loku, bez apstāšanās turpināt joņot uz priekšu. Divas reizes zāli apriņķojis, Turtuliņš juta, ka sāk gurt elpa. Viņš mēģināja tempu samazināt, bet Ilga neatlaidās — viegla un strauja tā spītīgi turpināja lēkt. Pirmajā brīdī viņa bija mēģinājusi lecot arī griezties, bet kad Turtuliņš nepielaidās, tās sejā īsu mirkli bija atplaiksnījusi izbrīna, bet tad viņa bija sapratusi, kas par lietu un it kā padevusies Turtuliņa gribai.

Pēc trešā loka Turtuliņš atkal mēģināja lēkšanas ātrumu samazināt, bet Ilga uzsauca:

— Ātrāk! Ātrāk! Šī ir polka!

Ka šī bija polka, to zināja arī Turtuliņš. Bet viņš zināja vēl ko citu: vēl viens, lielākais divi tādi loki, un viņš bez elpas sabruks. Gadiem viņš bija stāvējis mierīgi aiz galda tirgotavā, pastaigājies rimtu, nosvērtu soli pa Lielo ielu, pa Čakstes bulvāri, pa Pilsparku. Skrējis un lēkājis tas nebija. Tāpēc arī tagad galvā sāka džinkstēt un ap acīm mesties zili-pelēki loki. Viņš vairs nevēroja, kurp traucās un vai kāds ir ceļā — viņš tikai lēca, lēca, lēca.

Piektais loks. Jeb tas bija jau sestais? Dīvaini. Likās, ka tagad bija pārspēts kāds smaguma punkts, kāds kritiskais brīdis. Tagad viss gāja automatiski — uz priekšu — uz priekšu — uz priekšu . . .

Septītais — astotais — devītais . . . Kur palikuši pārējie dejotāji? Vai mūzika vēl spēlēja? Kas tā par neparastu dimdoņu?

Tad pēkšņi viņš juta, ka Ilgas rokas, kas tam gulēja uz pleciem un kuras tas līdz šim gandrīz nemaz nebija manījis, viņu satver un zāles galā tam vairs neļauj mest gala loku, bet virza kaut kur citur. Turtuliņš saņēmās un pameta skatienu sāņus — viņi joņoja tagad tieši ļaužu barā, kas bija sastājies zāles durvīs. Un tagad Turtuliņš ievēroja arī, ka zālē tiešām neviena dejotāja vairs nebija, ka visi bija pabēguši gar sienmalēm un, skaļi smiedami, ar plaukstām sita ritmu viņa lēcieniem. Bars durvīs pašķīda uz visām pusēm, un Turtuliņš ar Ilgu atradās gaitenī. Viņš juta, ka meitenes rokas to beidzot atlaiž.

Viņi apstājās.

— Tā — tikai — bija — deja . . . — Turtuliņš izmocīja nedaudzos vārdus un, samakšķerējis kabatas lakatiņu, pārlaida to pierei un vaigiem.

— Jā. Tā bija gan deja, — Ilga smīnēdama skatījās Turtuliņā. — Tāpēc jau arī visi uz mums vien skatījās. Polkas vietā galops. Pat orķestris aizmirsa pūst.

— Kāpēc — tad jūs — neapstājāties? — Turtuliņš atcerējās, ka pāris reižu bija mēģinājis trako aulēkšošanu pārtraukt, bet Ilga to rāvusi uz priekšu.

— Tā . . . Lai visi labi redz, kas jūs par varenu dejotāju. Neiesit tagad atvēsināties?

Turtuliņš pateicīgi uzskatīja Ilgu; viņš nebija varējis izdomāt, kā tagad ar godu no tās uz brīdi atraisīties.

— Un jūs?

— Es gribu zālē satikt kādas meitenes.

Zālē Ilga saskrējās krūtīs ar Moniku.

— Kur tu viņu liki? — Monika jautāja.

— Uzmini.

— Kāpēc tu tā darīji? Tev tīkas cilvēku padarīt smieklīgu?

Ilga paraustīja plecus.

— Ja nemāk dejot, lai nenāk uz balli. Man dejotāju netrūkst.

Mūzika atkal bija sākusi spēlēt. Kāds bija nostājies Ilgai aiz muguras un pusbalsī dziedāja mūzikai līdz:

„Precē, puisīti, meldeŗa meitiņu,
Tad būs ķilkēni katru dien'!"

Ilga atskatījās. Vieglā smīnā piemiegtām acīm gandrīz nemanāmi palocījis galvu, Aivars Avots pārtrauca dziesmu:

— Iesim dejot?

Ilga klusēdama pagriezās un ielika roku Aivara delnā.

Kad deja beidzās, Avots paņēma meitenes pirkstus un iekāra tos savā elkonī. Viņi pagriezās uz izejas pusi.

— Kurp lai jūs aizvedu? Pie draudzenes?

Ilga apvaldīja vilšanos.

— Jā. Pie draudzenes.

— Ne pie Turtuliņa?

— Jūs viņu pazīstat?

— Protams. Bija vienu klasi virs manis.

— Viņš daudz vecāks.

— Karš. Pirms kara nebija beidzis. Izkaŗojās, pēc tam atgriezās nobeigt. Bet nebeidza.

— Jūs redzējāt mūs . . . dejojam?

— Kurš to nebūtu redzējis?

— Es ceru, ka jūs nedomājat, ka es biju tā, kas neprata dejot.

— Nē, tā es nedomāju. Jūs protat dejot. Un jūs protat vēl kaut ko.

— Ko tādu?

— Soļot pār līķiem. Lūk, tur ir Monika.

— Monika? Ak jā . . . Jūs sakāt — pār līķiem? Kā jūs to domājat?

— Citā reizē. Un tagad paldies par deju.

— Pagaidiet! Tā jūs nedrīkstat aiziet! Jūs man esat atbildi parādā.

— Žēl. Bet — drīkstu. Un kā jau teicu — to atbildes parādu nokārtosim citā reizē.

Viņi bija nonākuši pie Monikas. Aivars viegli palocījās, Ilgas roka izslīdēja no tā elkoņa, un nākamajā mirklī tas jau bija iejucis pārējo pulkā.

— Tas tik ir dejotājs! — Monika apbrīnodama noskatījās Aivaram pakaļ. — Kas par zēnu!

— Iedomīgs. Un neuzvedīgs, — Ilga bija sabozusies.

— Lai! Tas to var atļauties.

Īsi pirms pusnakts Uldim beidzot izdevās Ilgu dabūt uz dejas grīdas.

— Drīkstēšu tevi pārvest mājās? — Uldis jautāja, meiteni sev ciešāk piekļaujot nekā tas dejojot nepieciešams.

— Nežņaudz! Un kur paliks Monika?

— Piedod, — Uldis atlaida rokas slābāk. — Monika? Vai nu Monikai nebūs diezgan apsargu!

(Turpinājums sekos)

DV atzīti par legālu palīdzības organizāciju

KANADAS DV ZEMES VALDES SĒDE 16. APRĪLĪ TORONTO

Ar šāgada sākumu Kanadā stājies spēkā jaunais likums par palīdzības organizāciju līdzekļu atbrīvošanu no nodokļiem. Tas paredz, ka turpmāk atsevišķas personas savās ienākuma nodokļa deklarācijās varēs atskaitīt tikai tās summas, par kurām saņemtas Kanadas federālās valdības atzīto draudžu un organizāciju kvītis ar reģistrētu numuru. Nesen no Kanadas federālās finanču ministrijas saņemts paziņojums, ka DV organizācija Kanadā atzīta par palīdzības organizāciju, ar tiesībām izsniegt nodokļu atlaidei derīgas kvītis ar atpakaļejošu datumu, t.i. ar šāgada 1. janvāri. DV organizācijas reģistrācijas numurs ir 0180000—09—13, kas ziedotājiem ievērojams. Zemes valdes 16. aprīļa sēdē, kuŗu vadīja priekšsēdis E. Krūka, valde nolēma tuvākajā laikā iespiest jaunās kvīšu grāmatiņas un tās izsūtīt visām nodaļām par valdības noteikumiem par kvīšu izsniegšanu. Sēdē pārrunāja arī BATUN aicinājumu baltiešiem protestēt Anglijā noguldītā zelta lietā, vienprātīgi atzīstot to par atbalstāmu, kādēļ aicinās to darīt visas DV nodaļas Kanadā.

Par sarīkojumu „Zelta dukāts Latvijai" visi norēķini vēl nav pabeigti, bet, kā ziņoja valdes priekšsēdis E. Krūka un Kanadas vanadžu pr-ce M. Jonāne, tas dos ap 5000 dol. atlikumu. No tā valde atvēlēja 3000 dol. DV apgāda spiestuves paplašināšanai un 1000 dol. ārējās informācijas darbam. Lielu piekrišanu visā latviešu sabiedrībā guvusi Kanadas DV izdotā skaņu plate ar karavīru dziesmām. Pašreiz sagatavošanā ir serijas otrā plate. Lai tās ieskaņojums būtu mūzikāli augstvērtīgs, valde vienojās iegādāties jaunu ieskaņošanas aparātu par apm. 1200 dol., kas būs piemērots arī citiem ieskaņojumiem, radioraidījumiem domāts ieskaitot.

Valdes sekretārs K. Bencons piedalījies DV Sadberijas nodaļas 15 gadu darbības atceres sarīkojumā un sveicis šo rosīgo nodaļu zemes valdes vārdā. Sarīkojums noticis sēru noskaņā, jo īsi pirms tā pēkšņā nāvē miris viens no nodaļas dibinātājiem un aktīvajiem valdes locekļiem — Imants Alberts Janitens. Sarīkojumā piedalījies arī DV teātris, viesizrādē sniedzot godalgoto A. Brigaderes lugu „Raudupiete".

Kasieris R. Britāls ziņoja par izmaksām, skaņot arī bērnu fonda jautājumu, no kuŗa I. Janitena atraitnei izmaksāti 300 dol. Jaunākās DV nodaļas Otavā un Sudberijā valde vēl nav izšķīrusies par piedalīšanos bērnu fondā. Valde vienojās visām nodaļām izsūtīt atgādinājumus par šī fonda ievērojamo nozīmi, aicinot visus biedrus tajā piedalīties.

Par aprūpes darbu ziņoja daļas vadītājs R. Puriņš un A. Kvēps, informējot, ka jau uzsākti priekšdarbi 14. jūnija aplokšņu un Ziemsvētku kartīšu izgatavošanai. 14. jūnija aploksnē vākšanas akciju pretkomūnistisko darbam arī šogad kārtos līdzīgi iepriekšējiem gadiem kopīgi ar LNAK, par ko jau panākta vienošanās. Visus techniskos darbus veiks DV organizācija ar savām nodaļām, bet pēc tiešo izdevumu atskaitīšanas savāktos līdzekļus sadalīs starp abām organizācijām.

Pēc nesenās diskusiju pēcpusdienas ar latviešu jaunatnes pārstāvjiem konstatēts, ka jaunie nav pietiekoši informēti par DV organizācijas darbu un mērķiem. Tādēļ uzdeva iekšējās informācijas daļas vadītājam O. Ieviņam un R. Norītim izraudzīt īpašu komisiju, kuŗa izstrādātu lekciju ciklu un sagatavotu brošūru par DV organizāciju.

Ārējās informācijas daļas vadītājs O. Ieviņš ieteica arī šogad rīkot 14. jūnijā aizvesto piemiņai iespaidīgu demonstrāciju saziņā ar Baltijas tautu federāciju Kanadā un Baltiešu veterānu apvienībām. Demonstrāciju varētu organizēt kopīgi ar Hamiltonas baltiešiem. Pārrunājot informatīvās brošūras izdošanu, valde vienojās tās izdošanu pasteidzināt un savlaicīgi izplatīt Kanadas federālā parlamenta locekļiem un nozīmīgāko provinču parlamentāriešiem.

Vanadžu pr-ce M. Jonāne ziņoja, ka ievadītas sarunas ar DV Bramptonas nodaļas vanadzēm par kopas darbības aktivizēšanu.

Vispārēja rakstura ziņojumus sniedza biedrzinis A. Akmens un apgāda vadītājs A. Ancāns. Par DV pārstāvi Kanadas latviešu dziesmu svētku rīcības komitejā izraudzīja valdes priekšsēža vietnieku J. Gailīti. Sakarā ar DV delegātu sapulces lēmumu un vienošanos ar ASV DV zemes valdi, aktīvāko pretkomūnisma cīnītāju apbalvošanas komisijā no Kanadas zemes valdes izraudzīja priekšsēdi E. Krūku un ārējās informācijas daļas vadītāju O. Ieviņu.

E. Krūka vēl ziņoja par ievadītajiem priekšdarbiem DV organizācijas 25 gadu darbības atceres svētkiem, kas notiks 1971. gada 4. un 5. septembrī Toronto. Nākošā valdes sēde notiks 6. maijā Niagarā, kur vietējā DV nodaļa atzīmēs savas darbības gadasvētkus. Latviešu dienu laikā valdes sēde 21. maijā notiks arī Montreālā, bet 3. jūnijā Kičenerā sakarā ar turienes nodaļas gadasvētkiem un vīru koŗa Viesturs koncertu.

Valdes sēdē bez priekšsēža E. Krūkas un sekretāra K. Bencona piedalījās kasieris R. Britāls, aprūpes daļas vadītājs R. Puriņš un A. Kvēps, iekšējās informācijas daļas vadītājs R. Norītis, ārējās informācijas daļas vadītājs O. Ieviņš, apgāda vadītājs A. Ancāns, biedrzinis A. Akmens, Kanadas vanadžu pr-ce M. Jonāne, goda tiesas priekšsēdis P. Rudzītis, revīzijas komisijas pārstāvis V. Mukts, DV Toronto nodaļas priekšsēdis I. Zamlovskis un nodaļas informācijas daļas vadītājs V. Cinis. R. N.

Hamiltonā skrej kā pa Jurģiem...

Hamiltonas vanadžu tradicionālais pavasara sarīkojums 16. aprīlī pulcināja vairāk nekā 100 apmeklētāju, kuŗu vidū bija arī Kanadas vanadžu pr-ce Monika Jonāne un ventiņu dižvīrs Krišs Ķepals. Kā jau sarīkojuma nosaukums „Skrej, skrej kā pa Jurģiem, go — go — go!..." rādīja, tā programma bija tautiskā un modernā apvienojums.

Sarīkojuma ieskaņai I. Breikša prologā pakavējās pie pavasara iezīmēm, cilvēku personīgām izjūtām un vīru nopūtām... Pavasaris rada pārmaiņas ne vien dabā, bet arī mājās un cilvēku sirdīs. Sievietes jau tā daudzajiem darbiem pievienojas „spodrības nedēļa", pat nedēļas... Tādēļ tās „alga" šais mēnešos būtu divkāršojama! Pēc kompetentu lietpratēju apsvēruma, pamatalga esot 210 dol. nedēļā, jo mājasmāte savā personā apvienojot virtuveni, istabas meitu, bērnu aukli, slimo kopēju, šoferi, dārznieci, veļas mazgātāju, visu uzņēmēju, šoferi u.t.t. Tādēļ panākot šis gads Kanadā izsludināts par sievietes tiesību gadu... (Apspiestas nopūtas publikā!) Svarīga, lielu pārmaiņu diena mūsu senčiem bijuši Jurģi, bet bērniem prieku diena, viņi tad skrēja, suņi rēja... Pieminot četrkājainos draugus, I. Breikša deva interesantu cilvēku raksturojumu atkarā no tā, kādi suņi katram visvairāk patīk: „Taksā ādā retais lien, jo tas mīkla sev un visai pasaulei! Pūdeļu draugiem patīk gan dzīvi sapņot, ne dzīvot! Vilku mīlētāji ir neuzdzīgi pašķirtijiki!"

Sarīkojuma turpinājumā I. Breikša raiti vadīja arī Hamiltonas „jaunos talantus" viņu mākslas sniegumos. Jaunuļi turējās jo braši mūzikā un dejā. Publika sekoja ar lielu interesi un atbalstu topošo mākslinieku sniegumam: Andris Kairišs (akordeons), Jānis Zemītis (klavieres), Sarmīte un Vija Bulte (klavieru duets), Valda Skrīna un Vita Vērīte (balets), Māra Ezerkalna (klavieres), Dace Ieviņa (klavieres), Vilis Kairišs (akordeons) un Dace Reimane (klavieres). Sarīkojuma pirmās daļas nobeigumā Hamiltonas latviešu skolas 8. klases audzēkņi nodejoja 3 tautas dejas skolotājas N. Pulciņas vadībā.

Otra daļa iesākās go—go ritmā, kur džerka, manki, frūga, vatusi, arī suņa taktī sacentās pāris duču laikmetīgo deju cienītāji, sākot ar 3 gadus veco Rasmu Šuškovu un beidzot ar pilngadīgiem padsmitniekiem... Mazie un lielie ar savu deju prasmi ne vien paši no sirds izpriecājās, bet sniedza laikmetīgu priekšnesumu arī saviem vecākiem un vecvecākiem, par ko sacensības vadītāja Skaidrīte Darkeviča ar īpašām balvām apveltīja Rasmu Šuškovu, Rutu Ezerkalni, Aivaru Jēkabsonu, Benitu Kraukli, Dagmāru Piziču un Ingridu Remkinu. Visi „jaunie talanti" — topošie mūziķi un tautas deju dejotāji, kas droši stājās publikas priekšā, saņēma atzinības rakstus, Kanadas simtgades zīmi un pa sarkanai rozei.

Sarīkojuma otras daļas nobeigumā Hamiltonas vanadžu iemīļotais viesis Krišs Ķepals sūkstījās par jurģošanas nebūšanām, pastāstot pieredzētus un pārdzīvotus patiesus notikumus ventiņu mēlē. Mūsu senču noteikumā Jurģu diena ar ikdienas neveiksmju sakarīgi zaudēja savu agrāko nozīmi, gūstot romantisku piegaršu, kaut arī ik pārnedēļ bija kā pa Jurģiem jāskrien jauna dzīvokļa meklējumos.

Hamiltonas vanadžu darbīgā saime bija gādājusi par kafiju, kūkām un pavasara burvības dzērienu (bērza sulu un medus alus bole), kas vairoja „jurģinieku" miermīlību un jautrību. Bez tam katrs, lielie un mazie, varēja izmēģināt roku „laimes kūciņu" loterijā. Lielie cepumā atrada nākotnes pareģojumu, bet mazie — apslēptu numuru, pret kuŗu saņēma pārsteiguma rotaļlietu vai saldumus.

Reti ir sarīkojumi, kas vienlīdz iepriecina un apmierina kā lielos, tā mazos, bet to pamatoti varēja teikt par šo Hamiltonas vanadžu sarīkojumu, kuŗā jaunā audze bija priecīgo darītāju, bet vecākā laimīgo vērotāju lomās, bet rezultātā — vanadzēm divkāršots prieks! J. G.

PATEICĪBA

Sirsnīgi pateicamies visiem, kas piedalījās mūsu drauga

EDGARA VILKA

izvadīšanā

Kārlis un Zelma Zommers

LNAK atzinumi BATUN aicinājuma lietā

Kā mūsu laikraksta iepriekšējā numurā LNAK valdes sēdes atreferējumā ziņots, paplašinātās sēdes dalībnieki asi kritizēja BATUN valdes priekšsēža N. Trepšas aicinājumu baltiešiem protestēt pret Anglijas centieniem atsavināt noguldītos Baltijas valstu līdzekļus, atzīstot par teicamu gan šī aicinājuma mērķi, bet par nosodāmu tā veidu. Pēc spraigām debatēm paplašinātā sēdē pieņēma LNAK valdes priekšsēža J. Niedras izstrādāto atzinumu šī BATUN aicinājuma lietā, kuŗu še sniedzam nesaīsinātā veidā.

Vairāki Kanadas latvieši lūguši LNAK valdes padomu, kā reaģēt uz BATUN valdes priekšsēža N. Trepšas piesūtīto aicinājumu akcijai Baltijas valstu zelta jautājumā. Kā noskaidrojies, aicinājumu saņēmuši vairāki Kanadas latvieši, kuŗiem tas piesūtīts katram personīgi. LNAK par šo BATUN pasākumu informāciju nav saņēmusi.

Ar minēto N. Trepšas aicinājumu LNAK valde iepazinās savā šāgada 15. aprīļa paplašinātajā valdes sēdē un pieņēma sekojošus atzinumus:

BATUN valdes priekšsēža N. Trepšas rūpes par Baltijas zelta iztirgošanu Anglijas un Pad. savienības starpā ir apsveicamas un atbalstāmas LNAK atzīst, ka rūpju šai lietā nekad nebūs par daudz, un ir labi, ja katra organizācija šai lietā kaut ko dara. Veids, kā to kārto BATUN valdes priekšsēdis N. Trepša, ir noraidāms kā nepareizs, netaktisks un destruktīvs.

Nesazinoties ne ar Baltijas valstu oficiālajiem pārstāvjiem, ne baltiešu piekritīgajām organizācijām, kuŗas vienmēr kārtojušas un kārto politiskās lietas, N. Trepša uzsācis parallēlu akciju pasaules mērogā ar protestu rakstīšanu un to reģistrēšanu BATUNā, speciālu komiteju dibināšanu, demonstrāciju rīkošanu, ziedojumu vākšanu u.t.t., visu šo globālo akciju pakļaujot BATUN pārraudzībai Ņujorkā. Lai cik labi nodomi šai akcijai deklarēti pavadrakstā, praktiskā izdarība stipri izskatās pēc atkārtota mēģinājuma pēc iespējas pajaukt ne tikai latviešu, bet pat visu baltiešu ilgos neatlaidīga darba gados uzcelto sabiedriskā un nacionālpolitiskā darba struktūru. Pēc tam, kad jau pastāvošās organizācijas jaundibinātajai un tikai speciāliem mērķiem domātajai BATUN (Baltic Appeal to the United Nations) parādījušas draudzīgu sadarbību, pēdējās šāda veida izrīcība nav kvalificējama nekā citādi, kā netaktisks un nedraudzīgs izlēciens.

Katrai nodibinātajai organizācijai ir savi mērķi, uzdevumi un savs darba lauks. Tāds ir BPLA, LNAK, ALA, LAA, LAK EC u.c. Tāds ir arī BATUN. Ja gribam, lai darbs labi sokas, visām organizācijām ne tikai draudzīgi jāsadarbojas, bet arī vienai pret otru jājūt zināma cieņa un respekts. Ja kāda no šīm organizācijām, lai cik pārāka par citām juzdamās (grūti saprast tikai, kāpēc), sāks ignorēt sadarbību un sabiedriskās pieklājības normas, diezgan rupji pārkāpjot savu kompetenču un darbības lauka robežas, iestāsies chaoss un apjukums. Tāds stāvoklis sāk draudīgi parādīties pie apvāršņa BATUN mēģinājumos diezgan nekautrīgi iejaukties gandrīz vai visu citu trimdas organizāciju, sevišķi centrālo, darbības laukā un pasākumos.

Iztirgotā Baltijas zelta lieta galu galā nav nekāds jauns BATUN atradums. LNAK ir tiesīga un grib runāt tikai par to, kas šai jautājumā darīts Kanadā. Un tas nav mazums. LNAK no savas puses un kopā ar lietuviešu un igauņu Kanadas centrālajām pārstāvībām ir darījusi iespējamo protesta izteikšanā. N. Trepšas kungs nav atradis pat par vajadzīgu painteresēties, kas šai jautājumā Kanadā darīts, tomēr ievada jaunu akciju, it kā nekas nebūtu darīts. Vai tiešām N. Trepšas kungs domā, ka viņš un pārējie BATUN kungi Ņujorkā pazīst labāk Kanadas apstākļus un baltiešu (nemaz nerunājot par latviešu) nacionālpolitisko darbu cer vadīt labāk no Ņujorkas?

Cik LNAK zināms, asus protestus Baltijas zelta lietā ir izteikušas visas baltiešu trimdas zemju pārstāvības. Tāpat baltiešu globālās pārstāvības brīvajā pasaulē, nemaz nerunājot par Baltijas valstu oficiālajām pārstāvībām. Piemērotās vietās ir notikušas arī demonstrācijas. Saprotams, būtu labi, ja protesti turpinātos, bet tāpēc nav jādibina jaunas komitejas (mums jau tagad to par daudz), nav jāapgrūtina cilvēki ar ziedojumiem (arī tie pašlaik tiek vākti par bieżu) un nav jāmulsina ļaužu prāti ar klaji nepateiktiem, bet starp rindām katram saprātīgam cilvēkam viegli salasāmiem citu organizāciju un iestādījumu līdzšinējā darba noniecinājumiem.

LNAK ir noskaidrojusi, ka līdzīgi Kanadas latviešu piekritīgajām organizācijām, arī Kanadas igauņu un lietuviešu centrālās pārstāvības, tāpat Baltijas tautu federācija Kanadā par BATUN uzsākto akciju nav informētas. Tas visu šo pasākumu nostāda pavisam savādā gaismā, jo aicinājums apellē pie visiem baltiešiem. Kā abu pārējo baltiešu grupu vadība izteicās, tie nemaz nav noskaņoti „zilā gaisā" palaistiem aicinājumiem sekot. Vai tad tiešām līdzšinējās labās baltiešu attieksmes un sadarbība par katru cenu būtu jāsabojā un tam būtu jānāk tieši no Ņujorkas?

Aicinājumā minētais datums demonstrācijām, t.i. 19. maijs, Kanadas latviešiem un igauņiem ir pilnīgi nepieņemams, jo šai dienā liela aktīvo latviešu un igauņu daļa būs ceļā uz latviešu un igauņu dienām Montreālā. (Starplaikā BATUN demonstrāciju dienu pārlikusi uz 15. maiju — tieši tādēļ, lai netraucētu latviešu un igauņu dienu norisi Montreālā. — Red.) Blakus tam tieši šajās dienās Toronto jau notika kāda cita svarīga baltiešu demonstrācija un, domājams, notiks arī 14. jūnijā. Būtu ļoti labi, ja mēs nezaudētu mēra sajūtu arī šai ziņā, jo citādi ar nepārtraukto un nepārdomāto demonstrēšanu klusām par šīs zemes piedauzības objektiem.

Ar Vilsona un Kosigina vienošanās komunikē iepazinušies visi, kas par politiku interesējas. Kā parasti, arī šis komunikē ietverts uz visām pusēm stiepjamā diplomātiskā valodā un tā tulkojumi var būt dažādi. Nav sevišķa iemesla domāt, ka BATUN tulkojums būtu tas pareizākais un ka visi ar to būs vienis prātis. Tas katrā ziņā, kā to pasniedz BATUN vadība, labi kalpo sāktās akcijas pamatošanai.

LNAK ieteikums latviešiem Kanadā: turpiniet protestēt pret Anglijā noguldītā Latvijas zelta iztirgošanu, rakstiet attiecīgajām iestādēm vēstules un sūtiet telegrammas, bet nedibiniet nekādas jaunas komitejas, jo to mums ir pietiekami daudz, nerīkojiet 19. maijā (pareizi — 15. maijā, — red.) nekādas demonstrācijas, bet tā vietā jo kuplākā skaitā piedalieties latviešu dienās Montreālā 20. un 21. maijā, kas būs vislabākā demonstrācija latviešu interesēs.

BATUN vadībai lūgums: turpmāk, pirms ķeraties pie Kanadas latviešu lietu kārtošanas, neignorējiet LNAK un citas pastāvošās latviešu demokrātiski nodibinātās organizācijas. Panākumus gūsim tikai tad, ja sazināsimies, sadarbosimies un saskaņosimies, bet ne spontānos nepārdomātos izlēcienos.

LNAK un Kanadas latviešu sabiedrība vēlas noteiktu atbildi, kādēļ BATUN, uzsākot šo akciju, ignorējusi Brīvās pasaules latviešu apvienību, kuŗai šī akcija pienāktos. Kāpēc, ievadot šo akciju Kanadā, ir ignorēta LNAK, kāpēc ir ignorētas igauņu un lietuviešu centrālās pārstāvības Kanadā? —

— Šie atzinumi pieņemti LNAK paplašinātajā valdes sēdē šāgada 15. aprīlī ar attiecīgo LNAK nozaru vadītāju, LNAK padomes prezidija, revīzijas komisijas un jaunatnes organizāciju pārstāvju piedalīšanos.

LNAK valde

BTFK atbalsta BATUN aicinājumu!

Paplašinātā sēdē Baltijas tautu federācija Kanadā priekšsēža H. Kulango vadībā iepazinās ar BATUN aicinājumu visiem baltiešiem protestēt pret Baltijas valstu zelta iztirgošanu Anglijā un vienojās aicināt visas baltiešu centrālās organizācijas Kanadā LNAK, Igauņu centrālo padomi un Kanadas lietuviešu federāciju) to atbalstīt. Kā ziņoja priekšsēdis H. Kulango, BTFK ierosinājumā, sakarā ar latviešu un igauņu dienām Montreālā, BATUN paredzētās demonstrācijas pie Anglijas vēstniecībām un konsulātiem pārceltas no 19. uz 15. maiju. Mūsu centrālās organizācijas LNAK valde savā 15. aprīļa paplašinātajā sēdē BATUN aicinājumu uzņēma ļoti kritiski un pieņēma asus lēmumus pret to, turpretim BTFK prezidijs to atzina par atbalstāmu!

Vispusīgas pārrunas izraisīja arī 14. jūnija aizvesto piemiņas sarīkojums, kas šogad paredzēts tieši 14. jūnijā plkst. 8 vakarā Ītona auditorijā Toronto. Līdzīgi iepriekšējam gadam, pirms sēru sarīkojuma plašāku gājienu organizēs Baltiešu kaŗa veterānu organizācijas, rīkotājos no latviešiem būs V. Cinis, O. Perro un O. Ieviņš. Gājiens sāksies plkst. 7.30 vakarā no Ontario provinces parlamenta ēkas un virzīsies pa College ielu uz Ītona auditoriju.

Par sarīkojuma galvenajiem runātājiem aicinās Kanadas federālās valdības ministru prezidentu, Ontario provinces premjēru vai arī opozicijas partiju līderus. Sarīkojumā piedalīsies arī Baltijas sieviešu padomes darbinieces, uzņemoties viesu sagaidīšanu un programmas izkārtošanu.

Bez jau minētajiem veterānu pārstāvjiem BTFK prezidija sēdē no latviešiem piedalījās arī A. Rolavs. R. N.

HAMILTONA

Aprīlī aprit 10 gadu, kopš pastāv latviešu ev.-lut. Kristus draudzes koris, kuŗa pirmā diriģente bija Izolde Silkovska - Lamonta. Aizvadītajā laikā koris izaudzis par spēcīgu vienību ar 32 dziedātājiem. Koŗa priekšnieks visus gadus bijis Žanis Lapuķis. Savu 3. patstāvīgo koncertu savas pašreizējās diriģentes A. Kārkliņas vadībā koris rīko 30. aprīlī draudzes baznīcā, atskaņojot J. Bacha, A. Ābeles, A. Jurjāna, J. Vītola u. c. darbus, arī V. Mocarta „Dies irae" un J. Haidna „Teic debesis" no orātorijas „Radīšana". Solisti koncertā būs Skaidrīte Darkēviča, Dace Kārkliņa un Andis Cers, bet ērģeļpavadījumus spēlēs Māra Ezerkalne. Ieeja pret ziedojumiem, sākot ar 1 dol., bet bērniem brīva.

LATVIEŠU APRIŅĶIS

DV Druvas nodaļa kopā ar Latviešu lauksaimniecības biedrību 6. maijā plkst. 8 vakarā Šelburnas leģiona zālē rīko draudzības vakaru, kuŗā referātu sniegs Dr. A. Šteins. Pēc tā debates un groziņu vakars.

Hamiltonas vanadžu sarīkojuma dalībnieki go-go sacensībā: no kreisās — sacensību vadītāja Skaidrīte Darkēvica, Rasma Šuškova, Benita Kraukle, Dagmāra Piziča, Rūta Ezerkalne, Aivars Jēkabsons un Ingrida Remkina.

Foto: J. Gailītis

TORONTO ZIŅAS

DV Toronto nodaļas sarīkojumā 28. aprīlī plkst. 8 vak. Latviešu namā pazīstamais publicists Osvalds Freivalds no Zviedrijas referēs par latviešu sabiedrisko un politisko rosību, sakariem ar dzimteni, asimilāciju u. c. O. Freivalds darbojas Latviešu nacionālajā fondā Skandināvijā un ir Latvijas atjaunošanas komitejas Eiropas centra informācijas daļas vadītājs. Pēc referāta paredzēts DV biedru vakars, kuŗā visi laipni aicināti piedalīties.

Uz 75 mūža gadiem 13. aprīlī atskatījās Ilze Falkenberga, kuŗu šūpļa svētkos apciemoja un Sv. Andreja draudzes vārdā sveica māc. A. Čops. Gavilniece dzīvo pie savas meitas Marijas un znota komponista Arvīda Purva.

TLB sestdienas skolas rīkotais Ģimenes dienas akts 30. aprīlī plkst. 3 pēcpusdienā notiks Kolumba zālē. Skolas izlaiduma akts paredzēts 10. jūnijā Latviešu namā.

Uz Ziemeļjorkas kapu latviešu nodalījumu māc. A. Čops pēdējā gaitā izvadīja Ņūmarketas veco ļaužu mītnē mirušo Lavīzi Stangu. Viņa mirusi 84 gadu vecumā 18. aprīlī pēc ilgākas slimošanas ar sirds vājumu. Aizgājēja drīz pēc pirmā pasaules kaŗa zaudējusi dzīvesbiedru, kas miris no strēlnieku cīņās gūto ievainojumu sekām. Viņa tomēr izaudzinājusi sešus dēlus, no kuŗiem divi krituši Latviešu leģiona cīņās otrā pasaules kaŗā, divi dzīvo okupētajā Latvijā, bet Kārlis un Alberts Toronto. Par aizgājēju sēro arī vedekla un divi mazdēli.

Latviešu baptistu draudzes reliģiski ētisko pārdomu vakars notiks 27. aprīlī plkst. 8 vakarā Latviešu namā. Māc. R. Ekšteins runās par tematu „Cilvēks Dieva desmit spoguļos".

Latviešu nama dāmu komitejas referāta vakars notiks 27. aprīlī plkst. 7 vakarā Latviešu namā. Par mājas apkārtnes izdaiļošanu un košumdārzu iekārtošanu referēs A. Gailītis, bet A. Budrēvics par peldbaseinu ierīkošanu.

DV Toronto nodaļas paplašinātā valdes sēdē 21. aprīlī, piedaloties 16 dalībniekiem, to vidū arī Kanadas DV valdes priekšsēdim E. Krūkam, pēc rūpīgām pārrunām atzina, ka nav vairs iespējama ilgāka kavēšanās, bet ar steigu jāgādā jaunas telpas DV spiestuvei. Latviešu nama valdes loceklis M. Toža ieteica nogaidīt vēl līdz maija beigām, jo arī Latviešu nama jautājuma kārtošanā ir iespējamas pārmaiņas (event. nama pārdošana un jauna celšana). Sēdes dalībnieku vairākums tomēr bija ieskatos, ka jau pārāk ilgi gaidīts, arī Latviešu nama līdzekļu vākšanas akcija nav devusi iecerēto. Sēdes beigu atzinums bija, ka jāpasteidzina piemērota objekta atrašana, apmēram divu nedēļu laikā, bet pēc tā tuvākas iepazīšanas sasaucama biedru sapulce. Valdes priekšsēža I. Zamlovska ierosinājumā vienojās, ka tuvākajās dienās sasaucama DV nama komisijas un Latviešu nama valdes kopīga apspriede. — Sakarā ar līdzšinējā nodaļas valdes sekretāra R. Puriņa atteikšanos no pienākumiem, viņa vietā stājies V. Brasliņš. Nodaļas vanadzes latviešu karavīriem Vietnamā nosūtījušas 5 Lieldienu dāvanu saiņus. Lieldienu laikā arī apmeklēti slimie tautieši Toronto.

Protestēsim

(Pārnesums no 1. lpp.)

Dr. Jānis Kļaviņš, M. Kleinhofs, Jānis un Emīlija Klīdzējs, Voldemārs Korsts, Valdis Krāslavietis, Hermanis Kreicers, ģen. Jānis Lavenieks, J. Legzdiņš, Arvīds Līdacis, Anna Lielbriede, prof. Dr. Rūdolfs un Milda Markus, Anatols Meiers, Voldemārs Midziņš, J. Mileiko, Antonija Millere, Leonīds Neimanis, Alise Ose, Aivars Osis, Aleksandrs Ozoliņš, Helga Ozoliņa, Dr. Dzintars un Inta Paegle, Valentīns Pelēcis, Nikolajs un Anna Plato, Gatis Plūme, Vita Ramane, Z. R. Ribenieks, Ēriks Robiņš, Ints Rupners, Dr. V. Rūtenbergs jun., Dr. Bernhards P. Skulte, Bruno un Biruta Skulte, Dr. Ilgvars Spilners, Adolfs Sprūdžs, Dr. Laimonis Streips, Gotfrīds Stengrēvičs, Biruta Sūrmane, Jānis Širmanis, Jānis Šķirmants, Harijs un Aina Tarziers, Alda Tālberga, mag. iur. Arnolds Strautnieks, A. Tīdemanis, prāvests Norberts Trepša, Valentīna Tropa, prāv. Jānis Turks, Ansis un Rita Ūibo, Ojārs Upatnieks, Pēteris Upītis, Ilga Upmane, prāv. Kristaps Valters, māc. Kristaps Valters, Dagmāra Vallena, mag. iur. Rūdolfs Veidema-

nis, Valters Zirn
Arturs Vitands,
Arturs Zālītis.

Austrālijā:
A. Kokle.

Austrijā:
Dr. med. Kri
prof. mag. iur

Anglijā:
Jānis Andru
Cirsis, S. J., A
prāv. Ringolds

Dānijā:
Erna Geist
Klāns.

Kanadā:
Juris Dreifeld
ns, Jānis Gaili
Elmārs Krūka,
Edmunds Pul
Velta Skobe, V
Imants Skobe.

Rietumvācijā:
I. Blažēvics,
diks, Brunis u
mag. iur. Vilis
Soikans un ma
de.

Zviedrijā:
Dr. H. Bieza
tis, Osvalds
Kalniņš, plkv.
nis Rudzītis u

Vai bez cerībā

RAKSTVEIDA APTAUJU KALAMAZŪ LATVIEŠ
PAR JAUNA NAMA IEGĀDI NEATZĪST PA

Jau ilgāku laiku pārrunātais jautājums par līdzšinējā Kalamazū latviešu nama aizstāšanu ar tādu, kas apmierinātu visas vietējās organizācijas, ievirzījies izšķirējā posmā. Latviešu biedrība, kuŗas apsaimniekošanā atrodas pašreizējais nams, 26. februārī paplašinātā valdes sēdē vienojās jauna nama jautājumā izdarīt aptauju Kalamazū un apkārtnes latviešu sabiedrībā, piesūtot visiem tautiešiem izpildāmas veidlapas kopā ar apmaksātu aploksni atbildei. Šo aptauju izsūtīja 357 latviešu vienībām.

Pēc noteiktā termiņa, 9. aprīlī paplašinātā sanāksmē biedrības pr-ks O. Reinvalds ziņoja par aptaujas rezultātiem. Atsaukušies bija tikai ceturtā daļa no visiem aptaujas lapu saņēmējiem, t.i. atpakaļ saņemtas 96 anketas. No tām 58 saturēja noraidošu atbildi, ka nams nav vajadzīgs, 21 — ka nama celšanai jādibina īpaša paju sabiedrība, 10 — ka līdzekļi nama vajadzībām jāvāc ziedojumu ceļā, bet 7 paziņoja, ka nama celšanu atbalsta tikai morāliski. Paju sabiedrības dibinātāji un ziedotāji savu devumu bija pieteikuši ar 5675 dol. aptaujā minēto apm. 90.000 dol. vietā. Uz atsevišķajām aptaujām, kuŗas piesūtītas visām lielākajām organizācijām, atbildējušas visas, izņemot Sv. Jāņa latviešu draudzi. Gaŗākos rakstos, kas iesūtīti pēc organizāciju valdes sēdēm vai sapulcēm, DV apvienība atzinusi, ka jauns nams būtu vēlams un, ja izšķirtos par tā celšanu vai iegādi, sekotu arī apvienības materiālais atbalsts. Skautu un gaidu vecāku padome un Kalamazū latviešu draudze apsveic piemērota nama celšanu, bet norādīja, ka brīvu līdzekļu nav, ka tos varētu iegūt tikai ar draudzes locekļu ziedojumiem, kas savukārt būtu parallēla akcija Latviešu biedrības jau uzsāktajai. Lielāka un piemērotāka nama vajadzību idejiski atbalstīja arī latviešu skola un korporāciju kopa. Koris Dziesmu Vairogs apsveica jauna nama ideju un līdzekļu sagādei solīja rīkot koncertus.

Privātpersonu dotajās atbildēs domas dalījās. Tā sabiedriskais darbinieks J. Avotiņš atzina, ka jauna nama celšana „nogulēta" un ieteica tā vietā tagad atbalstīt Minsteres latviešu ģimnaziju Vācijā. Dr. G. Kaugars domāja, ka pietiek ar jau esošo namu un ieteica par nama celšanai vajadzīgo naudu 6 gadus atalgot Vašingtonā vienu informācijas darbinieku. Sabiedriskais darbinieks E. Šmits norādīja: „Ja gribam dzīvot latviešu tautas nākotnei, tad nepieciešams jauns nams!" Dr. V. Muižnieks izrādījās neapmierināts par aptaujas technisko izkārtojumu, bet nama celšanai solīja gan ziedojumu, gan arī paju iegādi. Diriģents R. Zuika savukārt izteica norādījumus, kādam vajadzētu būt namam, un uzsvēra, ka ar vārdiem vien nepietiks, bet visiem jāiet kopīgs ceļš. Līdzīgās domās izrādījās arī bij. DV apvienības pr-ks A. Minka. Fr. Ritums bija neapmieri-

nāts, ka nams
liels, bet ap
daudz līdzekļu
labvēlis bija ja
jumu vēstulē
zīmi.

Pēc Latviešu
O. Reinvalda s
nāksmē iedegās
tes, kuŗās radā
des aizstāvji, g
raidītāji. J. Ve
Kalamazū tauti
ar aptaujas lap
sapulcei ievēroj
rība kā ierosi
tu to neresp ekt
rākums ir pret
jadzību, tad do
atmetama. K.
tim uzsvēra: „
kur nav nākuš
var uzcelt nam
trūkst gribas. K
Vai esam apgur
redzam nākotn
pašiem būs vaj
15 gadu. Negu
kām vēl neesa
Kļaviņš inform
jas latviešu nam
Ozols vēlējās, l
mu biedrības
jo tikai 96 atb
kams vairums, l
mestu. P. Austr
tājums par jau
ir liela problēm
nams ir labākā
apmierina vaja
statistika rāda,
nieši atstāj pil
citi runātāji, v
ka nama celšan
gās atsaucības.

Pēc samērā
tem sapulcē atz
par jauna nama
atmetams, bet
aptauja pie tien
šajā nav atzinu
atbildēt.

Pēc sapulces
stāvju vidū rad
varētu organiz
kas sāktu nama
vu roku". Perso
šī laikraksta pa
vairums tomēr
un atzina, ka k
rādās „izmiršana
najiem aizplūsto
tām, nav vairs
likt pūles, lai u
mu, bet jāapmie
šo.

CIKA

Apspiesto
priekšsēdis V. V
29. aprīlī plkst.
Lojalitātes diena
galvenais mērķis
ņu un atzinību
notajām valstīm.
12. aprīļa sēdē
grupas aicināta
dē ar savām reli
rālajām, studen
sporta un skautu
Sapulcēšanās —
State ielas rietu
lāk par plkst. 11
dzēts pa State iel
ceļam. Pieteikša
grupām pie V.
588—2085).

…juma lietā

Protestēsim!

(Pārnesums no 1. lpp.)

Dr. Jānis Kļaviņš, M. Kleinhofs, Jānis un Emīlija Kildzējs, Voldemārs Korsts, Valdis Krāslavietis, Hermanis Kreicers, ģen. Jānis Lavenieks, J. Legzdiņš, Arvīds Līdacis, Anna Lielbriede, prof. Dr. Rūdolfs un Milda Markus, Anatols Meiers, Voldemārs Mīdziņš, J. Mileiko, Antonija Millere, Leonīds Neimanis, Alise Ose, Aivars Osis, Aleksandrs Ozoliņš, Helga Ozoliņa, Dr. Dzintars un Inta Paegle, Valentīns Felēcis, Nikolajs un Anna Plato, Oatis Plūme, Vita Rāmane, Z. R. Elbenieks, Ēriks Robiņš, Ints Rupners, Dr. V. Rūtenbergs jun., Dr. Bernhards P. Skulte, Bruno un Biruta Skulte, Dr. Ilgvars Spilners, Adolfs Sprūdžs, Dr. Laimonis Streips, Gotfrīds Stengrēvičs, Biruta Sūrmane, Jānis Sirmanis, Jānis Šķirmants, Harijs un Aina Tarziers, Alda Tālberga, mag. iur. Arnolds Strautnieks, A. Tidemanis, prāvests Norberts Trepša, Valentīna Tropa, prāv. Jānis Turks, Ansis un Rita Uibo, Ojārs Upatnieks, Pēteris Upītis, Ilga Upmane, prāv. Kristaps Valters, māc. Kristaps Valters, Dagmāra Vallena, mag. iur. Rūdolfs Veidemanis, Valters Zirnītis, Māris Zaķis, Arturs Vītands, Jānis Vilciņš un Arturs Zālītis.

Austrālijā:
A. Kokle.

Austrijā:
Dr. med. Kristaps Butuls un prof. mag. iur Nikolajs Valters.

Anglijā:
Jānis Andrups, Dr. Pēteris Cirsis, S. J., Austra Liepiņa un prāv. Ringolds Muižiks.

Dānijā:
Erna Geistaute un Pāvils Klāns.

Kanadā:
Juris Dreifelds, Roberts Epneris, Jānis Gaillītis, Ojārs Ieviņš, Elmārs Krūka, Valdis Liepiņš, Edmunds Pulciņš, Elmārs un Velta Šķobe, Viesturs Šķobe un Imants Šķobe.

Rietumvācijā:
I. Blažēvics, prāv. Miķelis Lizdiks, Brunis un Biruta Rubess, mag. iur. Vilis Skultāns, Juris Soikans un mag. iur. Adolfs Sildē.

Zviedrijā:
Dr. H. Biezais, Andrejs Eglītis, Osvalds Freivalds, Bruno Kalniņš, plkv. Kārlis Lobe, Jānis Rudzītis un Vilma Tenese.

„JOLANTA DURBE" HAMILTONĀ UN TORONTO

Anšlava Eglīša komēdijas „Jolanta Durbe" režisors pārrunā ar tēlotājiem līdzšinējās izrādes gūtos iespaidus: no kreisās — Kārlis Ģermanis, Hilda Prince, Osvalds Uršteins, Olģerts Parņickis, Jānis Ozoliņš un Anda Uršteina. Amerikas latviešu teātra Vašingtonas ansamblis šo lugu izrādīs 8. aprīlī Hamiltonā plkst. 7.30 vakarā Dalewood School zālē (Main St. W. un Haddon St. S.), bet Toronto — 29. aprīlī plkst. 3 pēcpusdienā un 7.30 vakarā Bickford Park High School zālē (777 Bloor St. W.).

Ročestra gaida ASV DV delegātus

ASV DV apvienību 17. delegātu sapulce un vanadžu salidojums notiks 29. un 30. aprīlī Midtown Plaza Tower viesnīcā (14. stāvā) Ročestrā, kur to plkst. 10 dienā atklās ASV DV pr-ks V. Hazners, piedaloties Latvijas sūtniecības vadītājam prof. Dr. A. Spekkem un viesiem no Kanadas — vanagiem un vanadzēm. Atklāšanas akta nobeigumā priekšnesumus sniegs vijolniece Norma Auziņa un Ročestras DV apvienības tautas deju kopa Vanadziņš. Ieeja pret ziedojumiem.

Reizē ar delegātu sapulci un vanadžu salidojumu DV apvienība Ročestrā atskatīsies uz 15 darba gadiem.

Pēc delegātu sapulces un vanadžu salidojuma atklāšanas paredzētas kopīgas pusdienas, pēc tam darba sēdes līdz plkst. 6.30 vakarā, bet plkst. 7.30 delegātu un viesu kopīgas vakariņas un draudzības vakars balle, kurā spēlēs Adama deju kapella. Piedalīšanās, ieskaitot vakariņas, 8 dol. no personas.

Otrā dienā, 30. aprīlī, plkst. 9 rītā notiks Ročestras latviešu Krusta draudzes dievkalpojums Miera draudzes baznīcā (125 Caroline St.), veltīts DV delegātu sapulcei, vanadžu salidojumam un apvienības 15 gadu jubilejai. Dievkalpojumu vadīs māc. T. Zīraks, bet svētrunu teiks viesis — mācītājs A. Voitkus no Montrealas. Pēc dievkalpojuma, atskaitot pusdienu pārtraukumu, turpināsies darba sēde, kura atklāta arī publikai. Delegātu sapulces nobeigums paredzēts plkst. 4 pēcpusdienā, jo stundu vēlāk YWCA zālē (175 N. Clinton Ave.) Amerikas latviešu teātra Vašingtonas ansamblis izrādīs Anšlava Eglīša komēdiju „Jolanta Durbe". Ieeja 3 dol., skolēniem, sākot ar 12 gadiem, puscena, bet jaunākiem brīva.

A. I.

Vai bez cerībām?

RAKSTVEIDA APTAUJU KALAMAZŪ LATVIEŠU SABIEDRĪBĀ PAR JAUNA NAMA IEGĀDI NEATZĪST PAR IZŠĶIRĒJU

Jau ilgāku laiku pārrunātais jautājums par līdzšinējā Kalamazū latviešu nama aizstāšanu ar tādu, kas apmierinātu visas vietējās organizācijas, ievirzījies izšķirējā posmā. Latviešu biedrība, kuras apsaimniekošanā atrodas pašreizējais nams, 26. februārī paplašinātā valdes sēdē vienojās jauna nama jautājumā izdarīt aptauju Kalamazū un apkārtnes latviešu sabiedrībā, piesūtot visiem tautiešiem izpildāmas veidlapas kopā ar apmaksātu aploksni atbildei. Šo aptauju izsūtīja 357 latviešu vienībām.

Pēc noteiktā termiņa, 9. aprīlī paplašinātā sanāksmē biedrības pr-ks O. Reinvalds ziņoja par aptaujas rezultātiem. Atsaukusies bija tikai ceturtā daļa no visiem aptaujas lapu saņēmējiem, t.i. atpakaļ saņemtas 96 anketas. No tām 58 saturēja noraidošu atbildi, ka nams nav vajadzīgs, 21 — ka nama celšanai jādibina īpaša paju sabiedrība, 10 — ka līdzekļi nama vajadzībām jāvāc ziedojumu ceļā, bet 7 paziņoja, ka nama celšanu atbalsta tikai morāliski. Paju sabiedrības dibinātāji un ziedotāji savu devumu bija pieteikuši ar 5675 dol. aptaujā minēto apm. 90.000 dol. vietā. Uz atsevišķajām aptaujām, kuras piesūtītas visām lielākajām organizācijām, atbildējušas visas, izņemot Sv. Jāņa latviešu draudzi. Garākos rakstos, kas iesūtīti pēc organizāciju valdes sēdēm vai sapulcēm, DV apvienība atzinusi, ka jauns nams būtu vēlams un, ja izšķirtos par tā celšanu vai iegādi, sekotu arī apvienības materiālais atbalsts. Skautu un gaidu vecāku padome un Kalamazū latviešu draudze apsveic piemērota nama celšanu, bet norādīja, ka brīvu līdzekļu nav, ka tos varētu iegūt tikai ar draudzes locekļu ziedojumiem, kas savukārt būtu parallēla akcija Latviešu biedrības jau uzsāktajai. Lielāka un piemērotāka nama vajadzību idejiski atbalstīja arī latviešu skola un korporāciju kopa. Koris Dziesmu Vairogs apsveica jauna nama ideju un līdzekļu sagādei solīja rīkot koncertus.

Privātpersonu dotajās atbildēs domas dalījās. Tā sabiedriskais darbinieks J. Avotiņš atzina, ka jauna nama celšana „noguļēta" un ieteica tā vietā tagad atbalstīt Minsteres latviešu ģimnaziju Vācijā. Dr. G. Kaugars domāja, ka pietiek ar jau esošo namu un ieteica par nama celšanai vajadzīgo naudu 6 gadus atalgot Vašingtonā vienu informācijas darbinieku. Sabiedriskais darbinieks E. Šmits norādīja: „Ja gribam dzīvot latviešu tautas nākotnei, tad nepieciešams jauns nams!" Dr. V. Muižnieks izrādījās neapmierināts par aptaujas technisko izkārtojumu, bet nama celšanai solīja gan ziedojumu, gan arī paju iegādi. Diriģents R. Zuika savukārt izteica norādījumus, kādam vajadzētu būt namam, un uzsvēra, ka ar vārdiem vien nepietiks, bet visiem jāiet kopīgs ceļš. Līdzīgās domās izrādījās arī bij. DV apvienības pr-ks A. Minka. Fr. Ritums bija neapmierināts, ka nams projektēts pārāk liels, bet apsolīja pietiekoši daudz līdzekļu. Kāds anonims labvēlis bija jau atsūtījis ziedojumu vēstulē — 1 dolara naudas zīmi.

Pēc Latviešu biedrības pr-ka O. Reinvalda sīkā ziņojuma sanāksmē iedegās spraigas debates, kurās radās gan nama iegādes aizstāvji, gan šīs domas noraidītāji. J. Venners domāja, ka Kalamazū tautiešu nobalsošana ar aptaujas lapām atzīstama un sapulcei ievērojama, kādēļ biedrība kā ierosinātāja nedrīkstētu to nerespektēt, un tā kā vairākums ir pret jauna nama vajadzību, tad doma par tā iegādi atmetama. K. Brūveris turpretim uzsvēra: „Biedrību nami nekur nav nākuši viegli. Ja grib, var uzcelt namu, bet — mums trūkst gribas. Kādēļ tās trūkst? Vai esam apguruši jeb vai neparredzam nākotni? Nams mums pašiem būs vajadzīgs vēl vismaz 15 gadu. Negulsimies zārkā, iekām vēl neesam miruši..." K. Kļaviņš informēja par Filadelfijas latviešu nama celšanu, bet R. Ozols vēlējās, lai nama jautājumu biedrības valde vēl pētītu, jo tikai 96 atbildes nav pietiekams vairums, lai nama ideju atmestu. P. Austriņš atzina, ka jautājums par jauna nama celšanu ir liela problēma, jo pašreizējais nams ir labākā kārtībā, daļēji arī apmierina vajadzības; bez tam statistika rāda, ka Kalamazū jaunieši atstāj pilsētu. Izteicās arī citi runātāji, vairumam atzīstot, ka nama celšanai trūkst vajadzīgās atsaucības.

Pēc samērā iekarsušām debatēm sapulce atzina, ka jautājums par jauna nama celšanu vēl nav atmetams, bet izdarāma papildaptauja pie tiem, kas jau notikušajā nav atzinuši par vajadzīgu atbildēt.

Pēc sapulces jaunā nama aizstāvju vidū radās pat doma, ka varētu organizēt īpašu grupu, kas sāktu nama celšanu „uz savu roku". Personīgās sarunās ar šī laikraksta pārstāvi tautiešu vairums tomēr izteicās skeptiski un atzina, ka kolonijā, kurā parādās „izmiršanas" pazīmes, jaunajiem aizplūstot uz citām pilsētām, nav vairs vajadzības pielikt pūles, lai uzceltu lielāku namu, bet jāapmierinās ar jau esošo.

V. Boķis

ČIKAGA

● Apspiesto tautu komitejas priekšsēdis V. Vīksniņš ziņo, ka 29. aprīlī plkst. 12 dienā notiks Lojalitātes dienas parāde, kuras galvenais mērķis ir parādīt cieņu un atzinību Amerikas savienotajām valstīm. Pilsētas valdes 12. aprīļa sēdē visas nacionālās grupas aicinātas piedalīties parādē ar savām reliģiskajām, kultūrālajām, studentu, jaunatnes, sporta un skautu organizācijām. Sapulcēšanās — Wacker Drive, State ielas rietumu pusē, ne vēlāk par plkst. 11. Gājiens paredzēts pa State ielu līdz Kongresa ceļam. Pieteikšanās atsevišķām grupām pie V. Vīksniņa (tālr. 588—2085).

Korporācijai Tervetia 45 gadi

Kad 1919. gada rudenī Latvijas universitāte atvēra durvis, tās sāka virināt arī zinību izslāpušie tēvzemes cīnītāji, lai turpinātu kara pārtrauktās studijas vai arī uzsāktu par jaunu pēc sekmīgām Latvijas atbrīvošanas cīņām. Tā augstskolas gaiteņos, aulā un auditorijās varēja redzēt studentus vēl karavīru tērpos, bet bijušos cīnītājus varēja arī pazīt pēc saulē un vējā rūdītajām sejām, arī pēc noteiktās gaitas un spriegā runas veida. Viņi savā starpā ātri sapratās, viņu doma bija vienkārša: iet, darīt, kopā turēties, dalīties priekos un bēdās, gluži kā bija kara laika dienās.

Tā 24 šādi karavīri-virsnieki, nākuši no dažādām ieroču šķirām, bijušie strēlnieki un atbrīvotāji, daži vēl aktīvā dienestā esošie, citi rezervē ieskaitītie, nolēma dibināt paši savu studentu vienību, lai turpinātu kaujās nodibināto draudzību un nacionālās tradicijas, ar izkoptu goda prātu un stipru disciplīnu kopīgi ejot arī izglītības ceļu. Par piemērotāko saviem mērķiem viņi atzina jau pastāvošo veco korporāciju iekārtu, kurā valdīja stingra disciplīna. Tā radās korporācija Tervetia — par godu un slavu kādreizējās vēsturiskās pils aizstāvjiem pret dažādiem iebrucējiem un vācu ordeni. Par devīzi dibinātāji izvēlējās „Visu par Latviju, visi viens!", ar to izteicot vienību, draudzību un vīra stāju, ik brīdi būdami gatavi savu tēvzemi atkal aizstāvēt. Piezīmējams, ka dibinātāji nevēlējās savu devīzi papildināt ar kādu saukli latīņu valodā, jo atzina, ka katram pilsonim, kas bauda Latvijas valsts labvēlību un labumus, jālieto valsts valoda. Par savām krāsām jaunās korporācijas dibinātāji izvēlējās oranžu, sudrabu un zilu ar motīvāciju: „Pēc sārtota rīta lec sudrabota saule pie tēvzemes zilajām debesīm."

Pirmās dibinātāju sanāksmes notika jau 1921. gada rudenī Virsnieku klubā, kad arī ievēlēja amatpersonas, bet korporācijas oficiālā dibināšanas diena skaitās 1922. gada 30. aprīlis. Dibinātāju vidū vairākumā bija juristi, tad tautsaimnieki un technisko fakultāšu studenti. Kā jau minēts, visi dibinātāji un arī turpmākie biedri līdz 1926. gadam komplektējās vienīgi no Latvijas universitātē studējošiem Latvijas armijas aktīviem un atvaļinātiem virsniekiem. Tikai pēc 1926. gada Tervetia sāka uzņemt arī studentus, kas nav virsnieki. Savu komānu Tervetia garantēja pie Frat. Lettica. Tervetia 1934. gada 3. novembrī parakstīja draudzības līgumu ar korporāciju Frat. Academica, bet tās paša gada 15. decembrī draudzības karteli ar Tartū universitātes igauņu korporāciju Ugala.

Korporācijas iekšējā dzīvē bija uzsvērta nacionāla un krietna vīra stāja, disciplīna, savstarpēja palīdzība studijās un cita domu cienīšana. Tas saistīja ne tikai atbrīvošanas cīņu dalībniekus, bet arī nākošo akadēmisko jaunatni. Latvijas brīvvalsts laikā krāsām oranžs-sudrabs-zils zvērējuši ap 300 tervetiešu. Baigajā gadā noslepkavoti un deportēti 62, no otra pasaules kara cīņu laukiem neatgriezās 43, bet brīvajā pasaulē izkļuva tikai 98 tervetieši, kuriem svešumā pievienojušies ap 70 jaunu biedru. Ieskaitot dzimtenē un izsūtījumā esošos, no kādreizējiem 24 dibinātājiem dzīvi vairs tikai 8. Tervetiešu vidū ir prāvs skaits Lāčplēša kara ordeņa kavalieru, tāpat ievērojami zinātnieki un sabiedriski darbinieki.

Korporācijas 45 gadu dibināšanas atcerei tervetieši ap savu karogu pulcēsies 28. aprīlī Ņujorkā, kur pašreiz darbojas tās globālais prezidijs, jo lielākais saimes piederīgo skaits dzīvo ASV.

F. F.

„Latvija nav . ."

(Pārnesums no 1. lpp.)

tību, kas mums uzticēta. Baznīca nav tikai Kristus vārda nesēja un sludinātāja, bet arī starptautisks forums, kurā runāt par mūsu tautas traģēdiju." Līdzīgu domu viņš izteica arī austrāliešu preses pārstāvjiem, kas viņu sagaidīja kopā ar latviešu pulciņu.

„Matu vainags archibīskapa galvai balts kā ābele ziedos, taču sagaidītājiem viņš likās gluži jaunekļīgas enerģijas pilns. Ar gaišu, rāmu smaidu vaigā viesis ar visiem sasveicinājās, tāpat deva atbildes uz jautājumu seriju," pirmos iespaidus par archibīskapu apraksta „Austrālijas Latvietis", tālāk informējot: „Viņa brauciena jēga neesot šķirt un tiesāt, bet vest tuvāk tos, kas palikuši atstatu. Sadarbošanās, protams, iespējama tikai ar tiem, kas izteikuši tādu vēlēšanos. Mums nepieciešama lielāka iecietība, vairāk kristīgā gara. Visur neder nacionāli asa uztvere. Angļu valodas ieviešanās mūsu dievkalpojumos vēl ir nākotnes problēma, bet archibīskaps šādus mēģinājumus neuzskata par apsveicamiem. Pirmajam priekšnoteikumam vajadzētu būt labai valodas prasmei no mācītāju puses, citādi atkārtotos līdzīgs stāvoklis, kādā bija vācu mācītāji ar kroplo latviešu mēli vecos laikos Latvijā. Archibīskaps tālākā sarunā izteicās, ka viņu pozitīvi ietekmējusi latviešu pulciņa saliedētība Jaunzēlandē."

Mācītājs A. Oliņš Brisbenā ir archibīskapa studiju biedrs, vecus draugus un paziņas ciemiņam noteikti būs izdevība satikt arī citās vietās, bet Melburnā viņam būs atkalredzēšanās ar brāli.

Brisbenas rīta laikraksts „Courier" 14. aprīlī sniedza interviju ar viesi no Kanadas, kurā archibīskaps cita vidū teicis: „Latvija nav Krievijas vasalis, kaut krievi to sauc par Latvijas padomju republiku. Pad. savienība Latviju ir okupējusi, vienkārši un skaidri okupējusi ar varu. Katra kristieša pienākums ir skatīties acīs šai bezdievīgajai situācijai."

Archibīskapa vadītais abu Brisbenas draudžu kopīgais dievkalpojums un draudžu vakars bija katrs pulcinājis lielāko latviešu skaitu, kāds jebkad Brisbenā vienkopus redzēts — vairāk nekā 200 apmeklētāju. Prāv. A. Grosbachs raksturoja šo jūtamo saviļņojumu, draudžu vakarā norādīdams, ka Austrālijas latviešiem pēc kultūras, rakstnieku, jaunatnes un teātra dienām tagad pienākušas baznīcas dienas. Svinīgs un vēsturisks bija brīdis, kad 16. aprīļa pēcpusdienā Nācaretes baznīcā iesoļoja četri latviešu mācītāji — priekšgalā archibīskaps A. Lūsis ar virsgana zižli, aiz viņa prāv. A. Grosbachs un vietējie mācītāji T. Birkhāns un A. Oliņš. Svētrunā archibīskaps cita vidū teica: „Esiet liksmi un priecīgi, jo mums svešumā ir iespējams celt latviešu baznīcu, sirdī nesot rītdienas Latviju. Patiesība nekad nemirst pie krusta, un Dieva taisnība nelaujas apsmieties."

Archibīskaps A. Lūsis Brisbenā bija lūgts ierasties arī austrāliešu luterāņu Sv. Pētera kolledžā, kur viņa uzrunu noklausījās vairāk nekā 600 klausītāju.

A.L.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

KLĪVLENDA

● DV apvienības protektorātā 15. un 16. aprīlī notika Toronto mākslinieka Jāņa Zuntaka gleznu izstāde, kurā bija redzami 43 darbi eļļas technikā, vairumā ainavas, tikai dažas figūrālas kompozicijas. Gleznotājs J. Zuntaks beidzis Latvijas mākslas akadēmiju, kādēļ dzimtenes noskaņas joprojām izpaužas arī viņa darbos. Klīvlendā viņš reprezentējās ar labu darbu izstādi, kuru iekārtoja B. Sniedze. Vietējie tautieši iegādājās 7 gleznas.

● Latviešu apvienotās draudzes valde bija uzdevusi vēlēšanu komisijai izkārtot nobalsošanu par jaunu stabuļu ērģeļu iegādi un balkona izbūvi baznīcas telpā. Nobalsošana notika rakstveidā, piedaloties 492 pilntiesīgiem draudzes locekļiem. Par jaunu ērģeļu iegādi nodotas 422, bet par balkona izbūvi 374 balsis.

MILVOKI

● Ilgas Rekes gleznu skati Milvokos apmeklēja ap 180 mākslas cienītāju, nopērkot 23 darbus. Šī bija jau trešā mākslinieces darbu skate Milvokos un apliecināja gleznotājas progresu centienos par savu īpatu gleznotājas „rokrakstu". Kā apdares, tā arī stila ziņā šī skate ievērojami atšķīrās no abām iepriekšējām, iepriecināja ar darbos vērojamu dinamisku izteiksmi, atjautīgu tematikas risinājumu, gaumīgu krāsu gammu, kā arī liecināja, ka Ilga Reke neatkārtojas, bet iet sekmīgi jaunu atziņu meklētājas un arī atradējas ceļu. Skati, kuru bija organizējusi Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja, atklāja Vilma Goldmane.

— rč —

GRAND RAPIDI

● Ka aplaupīšana var notikt arī skaidrā dienas laikā, to piedzīvoja Irma Daunere. Viņai kādā ielā pilsētas dienvidu rajonā no mugurpuses pietuvojies kāds jauneklis, izrāvis rokassomu un meties bēgt. I. Daunere kliegusi un skrējusi bēglim pakaļ, bet uzbrucējs pārlēcis pār kādu sētu un pazudis. Gadījums pieteikts policijā, kas jau nākošā dienā paziņoja, ka soma atrasta kādā dārzā. No tās bijis paņemts maciņš ar sīknaudu un dokumentiem, bet 10 dol. zīme kādā citā nodalījumā palikusi. Acīm redzot, garnadzis bijis lielā satraukumā un ātrumā gribējis no laupījuma atbrīvoties.

Tautu meitu iegūst mācītājs

Jautrais vakars 15. aprīlī bija pirmais šāda veida Čikagas DV apvienības vanadžu kopas sarīkojums, kas deva ne tikai 100 dol. atlikumu, bet arī morālu uzmundrinājumu, jo šoreiz talkā nāca visi aicinātie mākslinieki, ziedojot savu laiku un talantu kopīgu mērķu veicināšanai, arī apvienības valdes vīri (V. Kupreičiks un I. Priedulājs) piedāvājās izpalīdzēt pie bufetes.

Programmas jautro noskaņu ievadīja dzejnieces — vanadzes Valentīnes Hermanes īpaši šim vakaram uzrakstītā un noskandētā „raksturanalize" par vietējiem DV valdes vīriem un sievām. Sekoja vanadžu dubultkvarteta dziedātās tautas dziesmas. Vanadžu dubultkvartets jau vairākkārt sniedzis programmu gan Čikagā, gan arī „kaimiņpagastos", iegūstot kuplu cienītāju saimi, un izturējis pat kritiķu ‚asās ausis", jo recenzijās šī dziesmu vienība atzīta un pat cildināta. Arī šoreiz bez piedevām dziedātājas netika „atlaistas". Divu viņu sarunu par nedienām, kad viens iemīlas divās daiļavās reizē, vairākkārt pārtrauca klausītāju smiekli, kaut pašiem runātājiem tā bija „dikti nopietna lieta". Vēlāk izrādījās, ka „nelaimīgie vīrišķi" bija vanadžu pr-ce E. Smita un valdes locekle R. Valdmane. Interesanti bija arī O. Krolla stāstītie atmiņu anekdoti par Rīgas operu. Nobeigumā Marta Cakare dziedāja jautras tautas dziesmas D. Borģeles aranžējumā un klavierpavadījumā. Ne velti M. Cakari draugi dēvē par „lakstīgalu"... Arī viņu bez piedevām neatlaida. Programmu vadīja H. Kļaviņa. Reizē ar rīkotāju jo sirsnīgu pateicību programmas izpildītājiem vismazākā vanadzīte Sarmīte Priedulāja pasniedza katram simbolisku rozes ziedu.

Deju starpbrīžos izlozēja vanadžu kopas valdes locekles M. Priedulājas gatavoto ziedojumu — tautu meitu, kuru visiem par prieku laimēja mācītājs Imants Kalniņš, apsoloties skaisto lelli auklēt un glabāt kā pienākas. Tā kā čaklas rokas bija parūpējušās par dziesmu pārrakstīšanu un ievietošanu glītos vāciņos, tad visi ar lielāko sajūsmu dziedāja pazīstamās karavīru tautas dziesmas.

Jautrā vakara sarīkošanā vanadzes bija pielikušas daudz pūļu, darba stundu un arī izdomas, tādēļ bija divkāršs prieks par apmeklētāju sirsnīgo atsaucību un atzinību. Šoreiz reizē ar materiālo ieguvumu vairāk nekā jebkad bija izjūtams morālais atbalsts, kurš darba veicējiem tik ļoti nepieciešams. Šķiet, nebija neviena, kas aizgāja mājup neapmierināts, bet vanadzes jau plāno līdzīgus sarīkojumus.

V. D.

LINKOLNĀ

● Pēc kādas operācijas, rodoties sarežģījumiem, 11. aprīlī ceļā uz veļu valsti devies krietnais latvietis, karavīrs un sabiedriskais darbinieks Olģerts Zaļaiskalns. Aizgājējs dzimis 1905. gadā Cēsīs, pēc vidusskolas beigšanas devās uz Rīgu un uzsāka studijas Latvijas universitātes architektūras fakultātē, studiju laikā strādāja iekšlietu ministrijā, bet obligāto karadienestu veica bruņoto vilcienu pulkā, paliekot tajā virsdienestā kā virsnieka vietnieks. Otrā pasaules karā viņu iesauca Latviešu leģionā jau tā pirmajās pastāvēšanas dienās. Pēc cīņām austrumu frontē viņš nokļuva angļu gūstā Putlosā. Latviskās stājas dēļ viņam radās nesaskaņas ar vācu armijas sakarnieku, kādēļ nepiedzīvoja paaugstinājumu par virsnieku līdz pat kara beigām. Atlaists no gūsta, viņš kādu laiku pavadīja Vācijā, tad izceļoja uz ASV, apmetoties uz dzīvi Linkolnā. Studiju laikā O. Zaļaiskalns bija pazīstams studentu darbinieks, ieņēma dažādus amatus korporāciju eksternās institūcijās, bet ASV viņš aktīvi darbojās Latviešu palīdzības fondā un citās organizācijās. Par aizgājēju sēro dzīvesbiedre ar meitu, studentu korporācija Beveronija, kuras saimei viņš pievienojās 1924. gadā, un kupls draugu pulks. Nelaiķi pārpelnoja 17. aprīlī Linkolnā.

Olģerts Zaļaiskalns †

O. Dzērvītis

…TO ZIŅAS

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2019 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Lūdzu klausaities latviešu pusstundu „Brīdis ar Dievu" savā 11. gada gājumā — katru svētdienu no pl. 10.30 — pl. 11 rītā. Vilnis 1350 — Ošavas raidītājs. Tālrunis 261—4218 A. Lakšmanis, 106 Dorset Rd., Scarborough.

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue, Toronto 7.

Aprīļa un maija dievkalpojumi notiks katru svētdienu, plkst. 11 no rīta. Svētdienas skolas nodarbības sāksies plkst. 10.30. Jauniešu grupas nodarbības plkst. 10 no rīta — pirms dievkalpojuma. Archibīskapa A. Lūša prombūtnē viņa aizstājējs būs māc. Eduards Ķerģis. Kam ārpus dievkalpojumiem vajadzīgi mācītāja pakalpojumi, lūgti sazināties ar māc. E. Ķerģi tieši vai ar draudzes priekšnieku, vai Lidiju Lūsi (Tel.: 767—2310). Māc. E. Ķerģa adrese ir 49 Highcliff Ave., Hamilton, Ontario, tel. 385—2713. Māc. E. Ķerģis draudzes kancelejā būs sastopams ceturtdienās no plkst. 6—9 vakarā.

Māc. A. Čops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9—3331, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 2.

30. aprīlī, plkst. 11 no rīta dievkalpojums. Svētdienas skola. Plkst. 12,30 jauniešu grupa; plkst. 1,30 iesvētes mācība.

Māc A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. PL 7—2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

30. aprīlī plkst. 2 pēcp. dievkalpojums un svētdienas skola.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave. South.

30. aprīlī, plkst. 4 p.p. Garīgs koncerts draudzes koŗa 10 gadu atcerei, dir. A. Kārkliņas vadībā. Solisti: Skaidrīte Darkevica (soprāns), Dace Kārkliņa (soprāns) un Andis Cers (tenors), pie ērģelēm Māra Ezerkalne.

Pēc dievkalpojuma baznīcas telpās draudzes vakars, kuŗā piedalīsies jaunatnes pulciņa „Rota" meiteņu kvintets un draudzes meiteņu ansamblis.

Kristīta Ingrida Volmera, Olava un Dorīnas Elizabetes meitiņa.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš — 83 Martindale Rd., St. Catherines, Ontario. Tālr. 685—3190.

Londonas latviešu ev.-lut. draudze. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev.-lut draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

13. maijā, pl. 8.15 vak. Vasarsvētku dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.-lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road

MONTREALA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28 P. Q. Tel. RU 9—3224.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4845 Marcil Ave.

30. aprīlī dievkalpojums nebūs.

7. maijā Ģimenes dienas dievkalpojums un Svētdienas skolas pa nobeigums.

Vasarsvētkos, 14. maijā, plkst. 10.30 p.p. dievkalpojums. Pēc tā Bībeles stunda.

Prāv. Viesturs Šēfers, 471 Coolbrook Ave. Montreal 29. P. Q. Tel. 484—8394. Sv. Pāvila ev.lut. draudze Montreālā.

30. aprīlī, plkst. 2 p.p. jauniešu iesvētes dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Solo — Zenta Tilga.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās, plkst. 4 p.p. un trešdienās plkst. 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19.

„Sauciens no Golgātas"

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p.p. uz viļņiem 1270. Adrese: P.O. Box 282, Station „K" Toronto 12, Ont.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

30. aprīlī trīs dievkalpojumi: pl. 10.30 Salas baznīcā māc. O. Gulbis; pl. 11 Jonkeru baznīcā māc. A. Ozols; pl. 2 Betlemes baznīcā māc. R. Zariņš, skautu un gaidu piedalīšanās, pēc dievkalpojuma abu vienību mītnes vakars.

ČIKAGA

Latviešu ev.-lut. baznīcas Sv. Pāvila draudze — 1648 So. 11 th Ave., Meivudā.

Čikagas latviešu ev.-lut. Ciānas draudze, 5015 W. Ferdinand St.

30. aprīlī, plkst. 11 dievkalpojums. Mācītājs A. Rautenšilds.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mūsu Pestītāja baznīcā.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1368 Pauline Blvd.

DETROITA

Sv. Pāvila ev.-lut. draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 12.30 Holy Trinity ev.-lut. baznīcā, Maxwell un E. Warren Avenues, pie Van Dyke. Turpat plkst. 11 notiek Latviešu skola un bērnu dārzs. Baznīcas, skolas un grāmatu galda tālr. WA 2—2248. Māc. V. Līventāls tālr. WE 3—9326.

30. aprīlī Debesbraukšanas dienas dievkalpojums. Draudzes dāmu komitejas sēde.

7. maijā Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma baznīcas telpās filmas izrāde: LELDAAs ģenerālkonference 1966. g. Klīvlendā, archibīskapa amatā ievešana un draudzes chronika. Ieeja pret ziedojumiem izdevumu segšanai par Klīvlendas filmu. Viss pārējais dievnama fondam.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.-lut. Trīsvienības draudze. Māc. K. Kampe, 4965 Washington St., Apt. 201, West Roxbury, Boston, Mass. 02132, telef. 327—5733. Dievkalpojumi notiek katru svētdienu pl. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St., Roxbury.

KLĪVLENDA

Klīvlendas latviešu ev. - lut Miera draudzes dievkalpojumi Zion luterāņu baznīcā, 2062 E. 30. ielas un Prospect Ave. krustojumā. Mācītājs K. Sautiņš, 3625 W. 214th St. Fairview Park, Ohio, 44126.

KALAMAZŪ

Sv. Jāņa ev.-lut. latv. baznīca — 122 Cherry Hill Dr., Kalamazoo, Mich. 49007.

LOSANDŽELOSĀ

Dienvidkalifornijas latviešu draudze—2450 Griffin Ave., L.A. Cal. 90031, draudzes tālrunis CA-59403, māc. E. Caune, tālr. PO - 98679.

7. maijā, pl. 11 Ģimenes diena ar dievgaldu. Māc. E. Lamberts. Pēc tam draudzes zālē Ģimenes dienas akts, skolēnu priekšnesumi, atspirdzinājumi, kafija.

14. maijā, plkst. 11 Vasarsvētki. Māc. Elmārs Caune, solists, dziesmu lapiņas.

Iesvētes mācība katru svētdienu plkst. 2 p.p. draudzes baznīcā.

Draudzes Pavasara svētki sestdien, 20. maijā, plkst. 7.30 vakarā Hermansonu namā.

OKLANDĒ

Centrālā luterāņu baznīcā, 215 Ridgeway Ave.

BURLINGEMA (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church lingame Ave.

Santa Rosā Betlemes [illegible] Tupper ielā 733.

SACRAMENTO

Sakramento, Sv. Krusta ev.-lut. baznīcā, 45 un H ielā.

MAKŠĶERNIEKI UN MEDNIEKI,
sagādājiet sev un piederīgiem jaukus atpūtas brīžus slavenajā GOLGAMAS apvidū. Tuvākai informācijai rakstīt CAMP POLARIS, Box 7, GOGAMA, Ont.

Skrien kā pa Jorģem!

VIS SOV INVENTĀR TAČKĒ STUMDAMS PA TROTUĀR, UZRAKSTĪJIS KRIŠS ĶEPAL

Piektdiens vakrēs va sesdiens rītēs man saimniec vienmēr i bijs dikt laipn un sagaidējs man a priecīg smaid saves apļēs vaiges. Es tad nolik viņei uz gald sov īrs naud un piedevēs vēl bišķ pa viers istabs slocīšanei. Saimniec atplok priekē kā jasmin krūms un paciemēj man a Maksvell kafij un pašcept roziņmaiz.

Bet izgājšē nedeļē man saimniec bij uzpūtes kā vist priekš pēršan un uz man īrs naud pamaz neskatījes. A abem rokem viš knīpnājies ap sov priekšaut stūrem, bet līdz ko es grasījes iet pa dorem ārē, tādē žēlīgē balsē ierūnjes:

„E i dikt sorij, mister Kris Cipal, bet pēdjē laikē cit īrniek man i sūdzjušes, ka tu naktēs krāc tā kā hurikān vētr un viņ neyar gūlt."

„Nakts laikē nav godīg klaustes, ko cit dar," es gribēj sākt izskaidret ventiņ dzīves labēs tikams. Es vēl nebij izdomejs nākošē teicien, ka saimniec jau iespraudes stārpē.

„Jā, bet tu tā i krācs, ka vien nakt blaks istabē nokrits gumij koks no log un saplīs pods. Apakšstāvē apgāzes kanāriņputn būrs un uzkrits kaķem viersē. Bet tas vēl nav tas trakākeis. **Man īrniek stāst, ka tu i mēnešsērdzīgs un pa naktem staigē** apkārt. Pēc tam, ka tu saplēs Džūns jounkundzei to gumijkok a vis puķpod, vien cit nakt tu iegājs viņs istabe un izgājs akal ārē," saimniec skatjēs uz man, un es jut, ka es i iekrits lielēs lamtēs.

Es tā kā pa miegem atcērjes, ka es izgāj no Džūns istab ārē, bet kā es tur bij iekšē tics, to es nevarej atcērties. Ja saimniec sak, ka es i mēnešsērdzīgs, ta man jāiet pie ārst. Bet saimniec neļāv man izdomt līdz galem un patēc, ka pa slikt gūlšan man īr i uztēkt.

Zems viersē nekad taisnīb nav bijs, un tālab es nospried, ka nākoše dzīvšan es meklēs lielē apartment mājē, ku neviens neskates, ko cit dar. Tur es vārs krākt, cik man patīk, un neviens gumij koks neplīs kopē. Es jau tanī pašē dienē noskatjēs liel māj un droš prāt gāj iekšē. Bet ko domē, dors ciet. Es izklapjēs, izspārdjēs a kājēm, bet kā netiek iekšē, tā netiek. Beidzt viens vīrs paradjēs aiz stikl dorēm, un tas bij pats sētnieks. Es izstāstej sov nelaim, un viš bij a mier man palīdzt. Viš man iedev vien lap, la es atbild uz visem jotjumēm un iesniedz kontorē, ku man piešķirs to dzīv un lielē mājē. Piermē atbild man bij jāraksti, kā man sauc, otrē — kad es dzims, trešē — ku es tagad dzīvē, bet pa ceturtē jautšan man mat celēs stāvs. Tur tij viens pats vārds — sex, un pa tād nekonīg prasšan es sāk apskaisties. Bet ko tev, ventiņ citkam, līdz dusmšanēs, ja nav istab, ku pa nakt izgūlties? Tā lab es aizvēr acs un uzrakstej „okej". A sov aprakstīte lap es eizgāj uz kantor, bet tur sākes nan nelaim. Viens sievišķs pajēm man lap un, uzlics brill uz degun, pētej to no visem pusem. Tik tad, ka tas sievišķs cērkstošē balsē man noprasej:

„Va tu i atnāčs te istab meklēt, jeb vell dzīt? Mums i jāzin skaidr, va istabē mēs ielaiž vīrišk vai sievišķ cilēk, bet tu te uzrakstejs — okej". Tu jau pašē sākmē i gribējs mūs apvest ap stūr, un tālab tāds izlaidīgs cilēks mēs savē mājē nelaids."

„Bet paties, viss i okej," es gribēj sēv glābt. Man rūnšan tomēr bij kā zilē gaisē, un to istab lielē mājē es nedabej.

Pēc liel meklēšan es beidzt dabej vien viet, ku man jēm pretē. Un tā bij smuk māj, ku zem vien jumt bij salikts kopē divs mājs.. Savē Jorģ dienē es dabej roks ratiņš un vis sav inventār pa ventiņ modei aizved uz jaunē viet. Taisn todien bij nolikt Šans biedrībs pillē sapulc, un man nebij daudz laik krāmties, bet saimnieks iedev atslēg un tēc, la es nevorijes, gan jou viss būs lab.

Tā sapulc todien, kā jau pillē sapulc, bišķ ievilkes, un ka es nāc uz māj, pie debsem bij jau uzlecs pills mēnes. Es klusībē nopriecjēs, ka viss man tik lab izdeves, es bij dabejs joun dzīvs viet un Šans biedrībē man ievēlēj pa kasier palīg. Priecīgē prātē es kāp pa pagrab trepēm uz sov istab. Es vēl nebij tics puscelē, ka man oses dūres tā ka īlen tāds jocīgs skaņs. Es nodomēj, ka tas vai no Šans biedrīb pilnsapulc, taisn tā, ka jūrmals priedes vējš šņāc. Bet pagrabē taisn tanī vietē, ku ierādej man istab, trīs mētan locjēs uz visēm pusēm, kājs pa gais mētdam. Līdz ko viņ man pamanej, viņ saķēr man pie rok un tēc, ka es i atnācs īstē laikē. Viņem rīt i go-go sacīksts, un es tagad vārs a rokem klapēt takt, la viņ zin, kurē vietē griesties uz riņķ. Es domēj, ka man spok rades un žēlīgē balsē sāk stāst, ka es nupat iztaisej savs jorģs.

„Ak, tu i Džordžs?" viens mētans iesacēs. „Iedzer koke kol, un ta mēs sāks pa joun, tik neaizmierst klāpt lab stipr."

„Bet es nemaz nav Džordžs un es grib iet gūlt savē istabē, nevis te klaptēs a rokēm visāds go-go," es ķeprejēs pretē.

„O, mans dedijs tēc, ka viš izdevs pagrab istab vienam fornēram," otrs mētans iesproces starpē, „bet mūs māj i kaimiņ pusē un lab, ka tu negāj mājē, bet atnāc pie mums."

„Lāb vien i, va tev soc Džordž va Džou, bet tagad tu i mūs go-go partijē un rīt mēs sacīkstes dābs piermē viet," trešeis mētans stūm man uz istab vid un uzlik joun skaņ plat. Un tā es, nabadziš, locjes un klapēj roks vis nakt tik tālab vien, ka savē jorģ dienē es bij iegājs mājs neriktīgē pusē. Tonakt es nedabej ne krākt, ne staigt apkārt, un cits nakts es a nevarēj krākt, jo man bij jāsēd gultē un jāklosēs, kā kaimiņ pusē go-go gerls māces danct. Cik tu, cilēks, ilg tā var gūldams gultē nosēdēt? Tālab līdz ko es izdzierdēj, ka Pigbridžē vanag mētan tais Jorģ dien, es atbroc skatēs, va nevārs kād istabiņ dābt priekš sev. Īrs noud es vienmēr maksē laikē, bet gumij koks pa nakt va nolikt uz grīd, un tā no man krākšan nevienam skād neradses. Pa naktēm es apkārt nestaigē, jo no rītem es vienmēr i atrades pats savē gultē. Tālab es i piermes šķirs īrnieks.

Krišs Ķepal

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

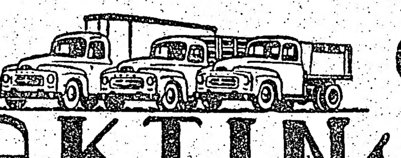

KAKTIŅŠ
Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.
LE 5-6619 941 Dovercourt Rd., Toronto.

MĒS IESPIEŽAM
LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES
VIZĪTKARTES
DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM
KONCERTU PROGRAMMAS
SARĪKOJUMU BILETES
PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS
VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES
GRĀMATAS, ŽURNĀLUS
Labs darbs. — Mērenas cenas.
PASŪTINĀJUMUS LŪDZAM NODOT LAIKUS.
LATVIJA - AMERIKĀ
491 College St., Toronto 4, Ont.
CANADA.
TEL.: 921—7121
CODE 416

Sestdien, 29. aprīlī, pl. 7.30 vak. Latviešu namā Toronto
PAVASARA BALLE
Spēlēs VIRBUĻA deju kapella
Pilna bufete
Ieeja $2.00
Visus laipni ielūdz
Latviešu katoļu vienība Toronto

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

27. aprīlī — pl. 7 vak. referāts Latviešu namā — dārzkopības spec. A. Gailītis un peldbaseinu spec. A. Budrēvics.

27. aprīlī — pl. 8 vak. Latviešu namā Reliģiski ētisku pārdomu vakars. Temats: „Cilvēks Dieva desmit spoguļos". Māc. R. Ekšteins. Dziedās Maiga Dežardēna, pie klavierēm Marta Tūtere.

28. aprīlī — pl. 8 vak. Latviešu namā publicista O. Freivalda no Zviedrijas referāts „Vai pagūstam . . .", ar sekojošu DV biedru un ievesto viesu vakaru.

29. aprīlī — pl. 8.30 vak. Pāvila Zariņa brāčas koncerts ar Leo Barkinu pie klavierēm, 175 St. Clair Ave. W. auditorijā.

29. aprīlī — plkst. 3 p.p. un 7.30 vak. Bickford Park High School auditorijā, 777 Bloor St. W. (Christie Subway) ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde „Jolanta Durbe."

29. aprīlī — plkst. 7.30 vakarā Latviešu namā Pavasaŗa balle. Latviešu katoļu vienības sarīkojums

30. aprīlī — pl. 3 p.p. TLB sestdienas skolas Ģimenes dienas sarīkojums Columbus zālē.

6. maijā — Čikagas Piecīši plkst. 6 vak. Igauņu namā, plkst. 8 vak. Latviešu namā.

6. maijā — plkst. 5 Saulainē Kurzemes krišanas piemiņas svētbrīdis ar koncertu.

13. maijā — plkst. 7.30 DV maija balle „Kādreiz maijā" Latviešu namā.

KIČENERA

3. jūnijā — plkst. 7 vakarā vīru koŗa „Viesturs" koncerts un „Ceriņu" balle ar karalienes vēlēšanām. Sarīkojums notiek Ungāru kluba telpās, 3 jūdzes ziemeļos no Hespeleras, pie Waterloo - Wellington lidlauka.

NIAGARA

6. maijā — Royal Canadian Legion zālē 2101 North Str. DV Niagara Falls nodaļas 15. gadasvētki. Sākums plkst. 5.30 p.p. Plkst. 8 turpat gadskārtējā Ziedu balle ar Ziedu karalienes vēlēšanām.

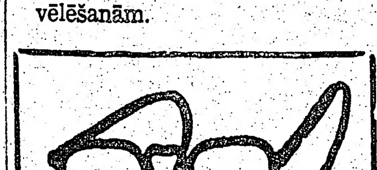

OPTIĶIS LUNSKY
470 College St., Toronto
WA 1-3924

IEPRIECINIET SAVUS PIEDERĪGOS, NOSŪTOT PĀRTIKAS SAINI!

PARAUGSAIŅI

Cenas ASV dolaros

1 —	8,5 kg smalkais cukurs, 200 cigaretes	$17.95
2 —	2 kg cūku tauki, 2 kg cukurs, 2 kg rīss, 2,5 kg baltie kviešu milti, 40 cikaretes, bruto 10 kg	18.50
3 —	2 kg bēkons vai žāv. speķis, 1 kg cūku tauki, 1 kg žāv. karbonāde vai 1 kg šķiņķis, 5 kg	19.75
4—	iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	32.00
5—	20 mārc. (9 kg) smalkā vai graudu cukura	15.60
6—	9 kg mannā vai baltie kviešu milti (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) un 40 cig. brutto 10 kg	16.00
7 —	42 mārc. (19 kg) smalkā cukura	24.00
8 —	19 kg milti vai mannā (svars no katra pēc pasūtinātāja vēlēšanās) brutto 20 kg	22.70
9 —	20 mārc. (8,5 kg) augstākā labuma kausēti cūku tauki 0,5 kg paciņās, brutto 10 kg	25.00
10 —	20 mārc. (8.5 kg) žāv. cūkas speķis, bēkons vai sviests 0,5 kg pac. (pēc pasūt. vēlēšanās) 10 kg	32.40
11 —	0,5 kg sviesta, 1 kg tauki, 1 kg kakao, 1 kg pupiņu kafija, 340 gr rozīnes, 200 kg šokolāde, 80 cigaretes, brutto 5 kg	22.75
12 —	iepriekšējais sainis dubultots, 10 kg	38.50
13 —	2 kg sviests, 2 kg dūmdesa, 2 kg speķis, 1 kg pupiņu kafija, 340 kg rozīnes, 300 gr šokolāde, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 100 cigaretes, brutto 10 kg	38.45
14 —	iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	69.00
15 —	2 kg cukurs, 2 kg sviests, 2 kg žāvēta karbonāde, 1 kg pupiņu kafija, 400 gr šokolāde, 200 gr tēja, 454 gr kakao, 100 cig., 225 gr karameles, brutto 10 kg	38.80
16 —	iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	06'69
17 —	9 kg rīsi, brutto 10 kg	16.90
18 —	iepriekšējais sainis dubultots, 20 kg	26.00
19 —	9 kg milti, 6 kg cukurs, 4 kg rīsi, brutto 20 kg	26.65
20 —	1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg dūmdesa, 1 kg žāvēta karbonāde, 0,5 kg pupiņu kafija, 2 kg cukurs, 1 kg žāvēti jaukti augļi, 454 gr kakao, 454 gr medus, 60 cigaretes, brutto 10 kg	81.00
21 —	iepriekšējais sainis dubult. — 200 cigaretes, 20 kg	56.00
22 —	SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 454 gr kakao, 500 gr sviests, 340 gr rozīnes, 50 gr „Nestkafē", 300 gr šokolāde, 225 gr šokolādes karameles, 500 gr biskviti vai piparkūkas, 240 gr konfektes un 20 svecītes	21.80
23 —	SVĒTKU sainis — iepriekšējais dubultots	35.90
24 —	SVĒTKU sainis — 1 kg cukurs, 1 kg milti, 1 kg sviests, 1 kg rīss, 1 kg žāv. jaukti augļi, 1 kg dūmdesa, 500 gr pupiņu kafija, 454 gr kakao, 370 gr biskviti, 100 gr tēja, 340 gr rozīnes, 200 gr šokolāde, 227 gr karameles, 20 svecītes un 60 cigaretes	30.00
25 —	SVĒTKU sainis — iepriekšējais sainis dubultots, klāt 500 gr riekstu kodolu	53.00
Nr. 31	9 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 1 kg sviesta, 2 kg cūku tauku, 2 mārc. kakao, 1 kg pupiņu kafijas, 1 kg žāv. augļu, 2 kg manna, 1 kg. rīsu, 225 gr. šokolādes karameļu, 200 cigarešu	$ 39.90
Nr. 32	18,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti — 41 mārc.	$ 22.70
Nr. 33	18,5 kg cukura, mannas vai rīsu (no katras preces tik, cik vēlaties, vai arī tikai viena prece) — 41 mārc.	$ 24.90
Nr.34	4,5 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti, 2,5 kg bekona, 2 kg rīsu — 20 mārc.	$ 22.70
Nr. 35	— iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 37.50
Nr. 36	9 kg baltie „American kviešu milti, bīdelēti; 4,5 kg rīss, 4,5 kg cūku tauku — 40 mārc.	$ 30.75
Nr. 37	4 kg baltie „American" kviešu milti, bīdelēti; 2,5 kg žāv. šķiņķa, 2,5 kg bekona — 20 mārc.	$ 29.75
Nr. 38	— iepriekšējais sainis divkāršots — 40 mārc.	$ 51.50
Nr. 39	4 kg cūku tauku; 4,5 kg eksporta bekona — 19 mārc.	$ 29.50
Nr. 40	— iepriekšējais sainis divkāršots netto 38 mārc.	$ 52.50
Nr.41	2 kg cukura. 4.5 kg bekona, 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 27.50
Nr. 42	**— iepriekšējais** sainis divkāršots — 38 mārc.	$ 45.50
Nr. 43	4 kg cūku tauku; 2,5 kg cukura. 2 kg rīsu — 19 mārc.	$ 20.90

Saina cenā ieskaitīts viss, tikai jāpieskaita 8% Kanadas valūtai.

DV Grāmatnīcas — sainīšu nodaļa atvērta ik dienas no pl. 8.30 — 5 p. p., sestd. 8.30 — 2 p.p.

491 College Street, Toronto 4, Ont., tel. 921-7121

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi:
Mr., Mrs., Miss. ....
Adrese: ....
....
Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $..............
.... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)
Paraksts ....
Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn., $8.56 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

ATKAL DA...
DV Kanadā izdo...
LATVIEŠU KAŖA...
Mono $ 5.00
I PU...
Paliec sveiks, mans mazais draugs
Kad šķiroties no tēva mājām
Tumbarasā
II...
Saule uzlec mirdzēdama
Zilais lakatiņš
Kliņ klap . . .
DAUGAVAS VANA...
491 College Stree...
Ontario dzīvojošiem pie plates vērtības jā...

O'KEEFE CENT...
FRONT & YONGE...
TIKAI VIENU NEDEĻU!
No 1. — 6. maijam.
International Artists Ltd. rīko
LIBERAC...
KONCERTU...
Vakarā pl. 8.30 Pēcpusd...
Kase atvērta katru dienu no pl. 11 — 9 vakarā...
NĀKOŠĀ ATRAKCIJA
THE RED ARMY
SINGERS, DANCERS AND MUSI...
No 8. — 13. maijam

	Pirmd. ceturtd.	Piektd. sestd.
orķ. un parketā	$5.00	$6.00
pa labi park. un 1. balk.	$4.00	$4.50
vidējā balkonā	$3.00	$3.50
aizmugures balkonā	$2.00	$2.75

LP 8
Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents ... Jānis Mediņš ĀRIJA; E. Dārziņš MELANCHOL... J. Kalniņš SUITU DANCIS; A. Abele MEDITĀ...

LP 4
Ziemsvētku dziesmas:
Reitera koris ar simf. orķ. diriģents Teo... J. Vītols DIEVISKAIS MIRDZUMS; E. Meln... ROZĪT ZIŅU; L. van Beethoven SVĒTĀ NAKTS...

LP 7
Adele Pulciņa-Karpa, soprāns; Latviešu Stīgu...

LP 8
Marisa Vētras dziedoņi, A. Strombergs...

LP 11
Jānis Mediņš UZ AUGŠU, AKA, BIRZTALIŅA...

LP 12
Ksenija Bidiņa, mecosoprāns, Josephine...

LP 1
Reitera koris, diriģents Teodors R...

ATKAL DABŪJAMA

DV Kanadā izdotā skaņu plate

LATVIEŠU KARAVĪRU DZIESMAS

Mono $ 5.00 Stereo $ 5.50

I PUSE

Paliec sveiks, mans mazais draugs	Dzimtenes meitenes dziesma
Kad šķiroties no tēva mājām	Man dzīvē laimes nav
Tumbarasā	Ikkatru sestdien's vakaru

II PUSE

Saule uzlec mirdzēdama	Bērzu birzē
Zilais lakatiņš	Augstienē pie Madonas
Klip klap . . .	Kad ar uzvaru šo kauju

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ

491 College Street, Toronto 4, Ont.

Ontario dzīvojošiem pie plates vērtības jāpieskaita 5% tirdzniecības nodoklis.

Apgāda DAUGAVAS VANAGS divas jaunas grāmatas

P. Aigara —

ATKUSNIS SĀKĀS OKTOBRĪ, rom. $3.90

Grāmata par sacelšanos Ungārijā, un cik liela morāla plaisa šķir brīvos un nebrīvos eiropiešus. Drāma, kas risinās starp Londonu un Budapeštu. Cilvēku cildenie centieni un viņu vājības raksta vēsturi. Tikai tas saskata dzīvi, kas raudzījies nāvei acīs. Šī grāmata noteikti jālasa, lai visu to pārdzīvotu . . .

T. Krūkas —

TU DEBESIS TURĪ SAVĀS ROKĀS, stāsti $3.50

Ar mākslinieces Daces Birkhānes grafiskiem zīmējumiem, rakstīta bērnu vecākiem, skolotājiem - audzinātājiem, visiem, kuriem bērnu pasaule tuva. Īsi, spilgti notikumi no autores skolotājas gaitām apraksta bērnu filozofisko dzīves izpratni, viņu priekus un ciešanas, kam bieži par iemeslu esam mēs, pieaugušie. Grāmatas noslēgumā psiholoģisks apcerējums, pieskaroties bērna dvēseles dzīvei.

Grāmatas pasūtināmas DV GRĀMATNĪCĀ —

491 College Street, Toronto 4, Ont.,
kā arī visās lielākās grāmatnīcās brīvajā pasaulē.

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

Jūlijs Jēgers un latviešu māksla	$6.00
Latviešu kultūra laikmetu maiņās	$6.00
A. Dziļums — Vilka zobs, rom.	$4.80
A. Michelsons — Rīga dimd, vēst. rom.	$3.80
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā meklē līgavu, rom.	$4.50
T. Zeltiņš — Antiņš Amerikā cīnās ar sievu un trimdu, rom.	$4.50
K. Hamsuns — Zem rudens zvaigznēm, rom.	$3.50
V. Pelēcis — Malenieša pasaule, stāsti	$4.50
P. Jurevics — Idejas un īstenība	$6.00
J. Klāvsons — Zīmes, dzeja un proza	$3.80
J. Porietis — Prezidents atbild, atm.	$4.00
Prāv. P. Ķirsons — Teici to Kungu, mana dvēsele, spred.	4.50
O. Krolls — Dārgakmeņi	$3.00
Z. Zemdega — Iznīcības ceļš, stāsti	$3.80
E. Virza — Straumēni IV	$4.00
B. Bičole — Atrita, dzeja	$3.80
Aizsila Zīlīte — Trīs māsas	$3.00
O. Rozītis — Pavedieni, stāsti	$3.00
E. Dunsdorfs — Mūžīgais latviešu karavīrs	$4.60
J. Sarma — Salemas ķēniņš, rom.	$5.00
F. M. Dostojevskis — Idiots, rom. I d.	$4.50
Edg. Ardenss — Svētais un dēmoni, rom.	$4.50
E. Keišs — Globāla būšana, karik.	$5.00
BĪBELE	$4.50
J. Širmanis — Brīnuma pasaule	$4.00
A. Šmits un A. Čika — Neaizmirstami sporta brīži un zvaigznes	$4.50
A. Johansons — Rīgas svārki mugurā	$4.50
Novadu tērpi	$20.00
Latvju raksti I grāmata	$37.50
Latvju raksti II grāmata	$37.50
J. Vītola — 200 latviešu tautas dziesmas	$5.50
Z. Mauriņa — Trimdas traģika	$5.50
Latviešu tautas teikas un pasakas 7. gr.	$7.80
J. Veselis — Latvju teiksmas	$10.00
K. Pētersons — Apvāršņi aicina	$6.50
Raiņa un Aspazijas gada grāmata	$2.00
Dzintarjūras vasara	$6.80
A. Niedra — Uguni	$4.00
J. Jaunsudrabiņš — Sliņķu virsnieks	$4.00
T. Krūka — Tu debesis turi savās rokās	$3.50
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī	$3.90
Ang. Gailīte — Dzīves zaļais koks, rom.	$4.50
Rob. Hiršs — Rīgas audums, atm.	$5.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, stāsti	$4.00
J. Sudrabiņš — Aiz dzeloņžoga, atm.	$3.80
A. Amenda — Apasionāta, rom. par Bēthovena dz.	$9.60
Ž. Karlsons — Divi reiz divi ir pieci	$7.00
Ed. Salna — Ausmas atblāzma, atmiņas	$4.00
L. Tolstojs un kristīgā baznīca	$3.50
O. Krolls — Aiz zelta priekškara	$3.50
P. Dreimanis — Ģimene un tās bērnu audzināšana	$0.50
Korn. Raiens — Pēdējā kauja	$6.56
G. Janovskis — Svešumā, noveles	$4.50
M. Timma — Miglas kamoliņš, pasakas	$3.25
A. Apse — Saules puķes, dzejoļi un lir. poemas	$3.50
A. Kraujiete — No aizpirktās paradīzes, dzejas	$3.80

DVG RĀMATNĪCĀ 491 College St., Toronto 4, Ont.

O'KEEFE CENTRE FRONT & YONGE

TIKAI VIENU NEDEĻU!

No 1. — 6. maijam.

International Artists Ltd. rīko

LIBERACE

KONCERTU

Vakarā pl. 8.30 — Pēcpusdienā pl. 2.00

	Pirmd.— ceturtd.	Piektd.— sestd.	Trešd. pēcp.	Sestd. pēcp.
ork. un parketā	$5.00	$6.00	$3.50	$4.00
pa labi park. un 1. balk.	$4.00	$4.50	$2.75	$3.00
vidējā balkonā	$3.00	$3.50	$2.00	$2.25
aizmugures balkonā	$2.25	$2.75	$1.50	$1.75

Kase atvērta katru dienu no pl. 11 — 9 vakarā.

NĀKOŠĀ ATRAKCIJA

THE RED ARMY

SINGERS, DANCERS AND MUSICIANS

No 8. — 13. maijam

LATVIAN MUSIC

Vedevågslingan 22, Bandhagen Sweden

Sevišķi izdevīgi

un ar lielu atlaidi varat iegādāties vērtīgās LM skaņu plates — bet gan vienīgi šoreiz un

tikai līdz 30. aprīlim

Termiņu atcerēties lūgti visi, kas tuvāku informāciju jau saņēmuši. Citiem tā jāpieprasa mums:

DV Grāmatnīca
491 College Str.,
Toronto 4, Ont.

P A Z I Ņ O J U M S

VASARAS LAIKS

TORONTO PILSĒTĀ

no 1967. g. 30. aprīļa līdz 29. oktobrim.

Pilsētas padome paziņo, ka ar svētdienu, 30. aprīli, pl. 2 no rīta līdz svētdienai 29. okt. pl. 2 no rīta Toronto pilsētā jāpārslēdzas uz vasaras dienas laiku.

Pilsoņus aicina pagriezt savus pulksteņus vienu stundu uz priekšu svētdien, 30. aprīlī, pl. 2 no rīta.

Pilsētas padome lūdz visus pilsoņus sadarboties sabiedrības labā.

Proklamējis pilsētas lielvecākais VILLIAM DENNISON (Mayor) sadarbībā ar pilsētas padomi 1967. g. 27. martā.

C. E. Norris,
City Clerk

Dievs, sargi ķēniņieni!

L A I K R A K S T A

„LATVIJA AMERIKĀ"

atsevišķi numuri dabūjami Toronto latviešu veikalos.

A T K A L D A B Ū J A M A

Labā iespiedumā uz plastikas - mazgājama

P. Mantnieka

LATVIJAS KARTE $8.00

Izsūtām arī pa pastu speciālā iesaiņojumā, cena $9.00

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCA

491 College Street, Toronto 4, Ont. Canada.

LATVIAN MUSIC

LP 3

Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents Teodors Reiters Jānis Mediņš ĀRIJA; E. Dārziņš MELANCHOLISKAIS VALSIS; J. Kalniņš SUITU DANCIS; A. Ābele MEDITĀCIJA; J. Vītols 5 TAUTAS DZIESMAS: Skaisti dziedi, lakstīgala, Āvu, āvu baltas kājas, Pūt, vējiņi, Tautiešam roku devu, Ej, saulīte, drīz pie Dieva.

LP 4

Ziemsvētku dziesmas:

Reitera koris ar simf. ork. diriģents Teodors Reiters J. Vītols DIEVIŠĶAIS MIRDZUMS; E. Melngailis ES SKAISTU ROZĪT ZINU; L. van Beethoven SVĒTA NAKTS, AK IZLEJ TU; E. Melngailis KLUSA NAKTS, SVĒTA NAKTS; J. Graubiņš NĀVES ĒJAS, A. Kalniņš SENA AUKLES DZIESMA; A. Kalniņš NAKTS DZIESMA; W. A. Mozart AVE VERUM CORPUS.

LP 7

Adele Pulciņa - Karpa, soprāns; Latviešu Stīgu Kvartets: A. Norītis, V. Ruševics, E. Vīnerts, A. Ozoliņš.

J. Vītols PIE TAVA AUGSTĀ BALTĀ LOGA; AIZVER ACTIŅAS; MAN PRĀTĀ STĀV; MAZIŅŠ BIJU, NEREDZĒJU; W. A. Mozart MEDĪBU KVARTETS (K. 458).

LP 8

Marisa Vētras dziedoņi, A. Štrombergs, klavieres.
A. Štrombergs LOKATIES, MEŽU GALI, M. MacVicar, soprāns, M. Bērziņa, alts, K. Šūns, tenors, J. Cīrulis, baritons; MAZA BIJU, NEREDZĒJU M. MacVicar; P. Līcīte DZEGUZE KŪKO M. MacVicar, M. Bērziņa, K. Šūns; E. Dārziņš MĀTES DZIESMIŅA M. MacVicar; T. Ķeniņš EJ, SAULĪTE, DRĪZ PIE DIEVA I. Birne - Veinberga, soprāns, M. Bērziņa; A. Štrombergs EJ, SAULĪTE Mariss Vētra (60 g. v.); H. Pavasars PROTU PROTU, REDZU REDZU Kalvis, dubultkvartets; T. Ķeniņš AI, ZAĻĀ LĪDACIŅA M. MacVicar, soprāns; A. Štrombergs PILNA UPE BALTU ZIEDU M. Bērziņa, alts, A. Ķivlenieks, tenors; M. Zariņš DZEGUZE UN PRECINIEKS A. Vītols, baritons; A. Štrombergs REDZ, KUR JĀJA DIV' BAJĀRI A. Ķivlenieks, A. Vītols; A. Kalniņš JURKA, PUIKA, MADI ĶERA A. Ķivlenieks; A. Štrombergs APSEGLOJU MELNO KUILI M. Vētra (60 g. v.); T. Ķeniņš MIESTIŅŠ J. Cīrulis, baritons PIECI GADI KALPIŅŠ BIJU M. MacVicar, A. Ķivlenieks, J. Cīrulis.

LP 11

Jānis Mediņš UZ AUGŠU, AKA, BIRZTALIŅA, TOREIZ, DĀRZS, IR VIENS VAKARS, PIESKAŅA, MĪĻĀ SKŪPSTS. Ludmila Šepe - Eše, soprāns. Pie klavierēm autors GLĀSTS, MAN SIRDS IR ATKAL JAUNA, Leonarda Daine, mecosoprāns. TAUTAS DZIESMU RAPSODIJA 2 VIJOLĒM AR ORĶESTRI solisti: Marita un Gunārs Larsens.

LP 12

Ksenija Bīdiņa, mecosoprāns, Josephine Lee, klavieres.
Volfgangs Dārziņš 10 TAUTAS DZIESMAS: Sudrabiņa lietiņš lija, Šūpo mani māmuliņa, Man' māmiņa tā glabāja, Kūko, mana dzeguziņa, Brālīti, brālīti, Man bij zelta atslēdziņa, Es adīju raibus cimdus, Puiši, puiši, Ņem iekš rokas, Ej projām, ledutiņ.

8 tautas dziesmas:

Aura Raiskuma, soprāns, Ernests Māršaus, tenors un vijole, Roger Heagney, klavieres, E. Melngailis ES BIJ' PUIKA — tenors ar vijoli. J. Ķepītis KUR TU AUGI, DAIĻA MEITA; A. Pličs SIJĀ AUZAS, TAUTU MEITA; J. Vītols ROŽU DĀRZIŅŠ, AUN, MEITIŅA, BALTI KĀJAS. Soprāna un tenora duets. L. Garūta SUDRABOTA ZĪLE BRECA, NO JŪRIŅAS IZPELDĒJA. Soprāna solo. J. Vītols AIJĀ, ANCĪT, AIJĀ, Tenora solo.

LP 1

Reitera koris, diriģents Teodors Reiters;
E. Dārziņš SENATNE; H. Pavasars BĒRZI; A. Kalniņš SVEŠUMĀ KLĪSTOT; P. Barisons PAVASARA JAUSMA, solo E. Zīverte; J. Graubiņš AIZ KRŪMIŅA AIZVĒJIŅĀ, solo E. Zīverte; J. Graubiņš ALUTIŅŠ — BĀLELIŅŠ; E. Melngailis JĀŅU VAKARS, solo V. Brodiņa.

LP 2

Reitera koris, Stokholmas Filharmonijas orķestris, diriģents Teodors Reiters;

K. Baumanis DIEVS SVĒTĪ LATVIJU; J. Graubiņš EZERZEME, solo H. Holm un E. Zīverte; A. Kalniņš ŪDENSROŽU VAINAGS; J. Vītols BEVERĪNAS DZIEDONIS; E. Melngailis DZIEDĀT MĀKU, DANCOT MĀKU, solo E. Jaunvīksna; V. Ozoliņš MAN SAJĀJA TRĪS TAUTIEŠI; E. Melngailis CĪRUĻA VEDĪBAS solo E. Zīverte; J. Poruks PAVASARA DZIESMA.

LP 5

Stokholmas Filharmonijas orķestris, Zviedrijas I karaliskais diriģents Sixten Ehrling;
Jānis Mediņš LATVIJAS AINAS, III svīta: Kurzeme, Vidzeme, Zemgale, Latgale; LATVJU RAPSODIJA I; PUIŠU DEJA; MEITEŅU DEJA

LP 6

Paula Brīvkalne, soprāns, Stokholmas Filharmonijas orķestris; Jānis Mediņš VĒSTULES PĒRAM GINTAM I, II — Elzas Ķezberes teksts, diriģents — autors; 6 TAUTAS DZIESMAS: Saulīt' tecēj' tecēdama, Puiši jāja piegulā, Aiz ezera augsti kalni, Tautiešam roku devu, Ziedi, ziedi, rudzu vārpa, Raibie cimdi, diriģents Arvīds Norītis.

LĪGO LP 021

J. Reinholds LĪGO DZIESMU VIRKNE, diriģents D. Gailis; P. Jurjāns LĪGo DZIESMU VIRKNE, L. Vīgnera koris, diriģents L. Vīgners; LĪGO MELODIJU VIRKNE, kokļu ansamblis; J. Ķepītis LĪGO DZIESMU VIRKNE; E. Melngailis AI, ZAĻĀ LĪDACIŅA, t. dz.; A. Jurjāns PŪT, VĒJIŅI, t. dz., T Kalniņa koris, diriģents T. Kalniņš.

LP 022

J. Vītols ZIEMEĻBLĀZMA, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. ork., solo H. Ozolītis, diriģents L. Vīgners; J. Graubiņš TEK SAULĪTE TECĒDAMA, t. dz., diriģents J. Dūmiņš; A. Kalniņš PŪRI PŪRI, MEŽI MEŽI, t. dz., T. Kalniņa koris, diriģents T. Kalniņš; A. Kalniņš JŪRAS VAIDI; J. Vītols KLAUSIES, SPULGACĪT', Anna Ludiņa, soprāns; A. Žilinskis AUDĒJAS DZIESMA; E. Dārziņš AIZVER ACTIŅAS, Elfrīda Pakule, soprāns; E. Dārziņš MANA LAIME, Artūrs Vanags, tenors; A. Jurjāns KĀ ZAGŠUS, Žermēna Heine-Vāgnere, soprāns; M. Zariņš KĀ GULBJI BALTI PADEBEŠI IET; J. Vītols LĪGODAMA UPE NESA, t. dz., Ērika Tipaine, soprāns.

LP 025

Jāzeps Vītols DZIESMA, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. ork. DŪKŅU SILS, SAULES SVĒTKI, L. Vīgnera koris, diriģents Leonīds Vīgners; 7 tautas dziesmas: J. Graubiņš SMAGI LIECU TO LAZDIŅU, DZIEDĀTĀJA LĪGAVIŅA, ZIEDĒJ' ROZES, MAGONĪTES; E. Melngailis MEITAS GULA ĀBOLĀ; KAD PĀRNĀKSI, BĀLELIŅ; V. Kaminskis BĒDA MANA, LIELA BĒDA; A. Jurjāns ČUČI, MANA LĪGAVIŅA, T. Kalniņa koris, diriģents Teodors Kalniņš.

LP 026

E. Dārziņš PIE TĒVU ZEMES DĀRGAS, vīru koris, diriģents J. Dūmiņš; 7 tautas dziesmas: I. Kalniņš JA, JŪRIŅA, TU MAN DOTU, lībiešu t. dz., vokāls un instr. ansamblis autora vadībā; E. Melngailis PUSRĪTĀ SAULE LĒCA; A Kalniņš ES SAVAI MĀMIŅAI, solo L. Pēsla; E. Melngailis LABS ZIRDZIŅŠ TAUTIEŠAM, APLIK KALNU SAULE TEK, BĒRZIŅŠ AUGA TRIM LAPĀM, T. Kalniņa koris. Diriģents T. Kalniņš; A. Melnbārdis SUŅI ZAĶIM PĒDAS DZINA. Vīru vokāls kvartets, 4 tautas dejas: DANČOT GĀJU AR MEITĀM. Vokāls un instrumentāls ansamblis, ZEMNIEKU DEJA. Pūtēju orķestris; LĪKUMU DEJA. Vokāls un instr. ansamblis; LUDZAS KADRIĻA. Pūtēju orķestris; I. Kalniņš SILAVAS VALSIS, instr. ansamblis autora vadībā.

LP 9

Paula Brīvkalne, soprāns, Gerhard Huber, klavieres.
Bruno Skulte 11 BĒRNU DZIESMAS, J. Raiņa teksts: 1. Lielais slinkums, 2. Kārlītis, 3. Jaunais bērziņš, 4. Visi desmit, 5. Zivtiņa un meitiņa, 6. Kaŗa kungs, 7. Rudens — rūķis, 8. Kaķenīte, 9. Čakstītes dziesma, 10. Pavasaŗa ganības, 11. Glomeņa precības.

6 tautas dziesmas:

Jāzeps Vītols NO KURZEMES BĒRNIŅŠ BIJU; Pāvuls Jurjāns AIZ UPĪTES ES UZAUGU; Jāzeps Vītols DZIEDĀJ' TAUTU TĪRUMĀ; ES NEIETU TO CEĻIŅU; SKAISTI DZIEDI, LAKSTĪGALA; AI CIEMIŅI, AI KAIMIŅI.

LP 10

Ernests Māršaus, tenors, Vallija Reizniece - Baranoviča, klavieres. F. Šuberts SĀPES UN CERĪBAS; J. Ivanovs MĀRAS ZEME; ARĀJA TICĪBA; J. Kalniņš MOCEKĻI; J. Norvilis AGLONA; J. Ķepītis AGRĀ PAVASARĪ; Jānis Mediņš TEV MŪŽAM DZĪVOT, LATVIJA.

LP 019

A. Jurjāns TĒVIJAI, kantāte, Žermēna Heine - Vāgnere, soprāns, L. Vīgnera koris ar simf. ork., diriģents L. Vīgners.
J. Graubiņš KAS TIE TĀDI, KAS DZIEDĀJA, jaukts koris, diriģents J. Dūmiņš; Jēkabs Mediņš STĀDĪJU IEVIŅU, sieviešu vokāls sekstets.

9 dziesmas bērniem:

A. Žilinskis KAĶĪTS MANS, LELLES JAKA, ZIRNEKLĪTIS AUŽ, SLINKAIS JĀNĪT'S, V. Singajevska, bērna balss; A. Žilinskis, klavieres; J. Vītols KĀRLĪTIS, KAĶENĪTE, A. Vanags, tenors; V. Cīrule, klavieres; BALTĀ BĒRZA ŠŪPOLĪTĒ, E. Tipaine, soprāns; V. Cīrule, klavieres; P. Līcīte ŠŪPO MANI MĀMULĪTE, sieviešu vokāls sekstets; J. Vītols AIJĀ ŽŪŽU, LĀČA BĒRNIS, T. Kalniņa koris; diriģents T. Kalniņš

LP 020

Latviešu karavīrs tautas dziesmās
J Vītols STRAUJA, STRAUJA UPE TECĒJ', KARAVĪRI BĒDAJAS, NU AR DIEVU, VIDZEMĪTE, DIV' DŪJIŅAS GAISĀ SKRĒJA, PADZIEDĀSIM NU, BĀLIŅI; P. Jurjāns ES KAŖĀ AIZIEDAMS; J. Vītols APKĀRT KALNU GĀJU, ČUČI, MANA LĪGAVIŅA.

Latgaļu tautas dziesmas:

AIZ AZARA AUGSTI KOLNI, AIZ AZARA BOLTI BĀRZI, SĒRMI ZYRGI, JAUNI PUIŠI, KAS MAN BEJA NADZEIVOT, ES SOVAI MĀMEŅAI, BOLTA PUČE AZARĀ; St. Broka latgaļu jaukts koris, diriģents Stanislavs Broks; LATGOLAS POLKA, kūkļu ansamblis; PYRMO DĪNA, ŪTRO DĪNA; STOVĒJU, DZĪDOJU; VYSI MAN I VĒJI PYUTE; AI, GALDEŅI; NADŪD, DĪVS, VEITULAM; MYUS' CĪMA MEITIŅA, T. Brokas latgaļu sīvīšu koris ar kūklēm, diriģente Tereze Broka; NAUTRĀNU POLKA, orķestris.

LP 023

Alfreds Kalniņš, dejas no baleta STABURAGS: 1. VALSIS, 2. ANDANTE AMOROSO, 3. SKAIDRĪTES DEJA, 4. JANDĀLS, 5. VALSIS, 6. MARŠS.

10 TAUTAS DZIESMAS

Dziedot dzimu, dziedot augu, Aiz ezera augsti kalni, Div' dzelteni kumeliņi, Smiekls man, Pūt vējiņi, Lecu, lecu dārziņā, Visu dienu bites dzinu, Stādīju ieviņu, Tautiešam roku devu, Krauklītis sēž ozolā, latviešu simfonisks orķestris, diriģents Leonīds Vīgners.

LP 024

E. Vīgners KĀ DAUGAVA VAIDA (Trimpula), vīru koris Tēvzeme ar ērģelēm, diriģents H. Mednis; A. Jurjāns LĪGOJIET, LĪKSMOJIET, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. ork., diriģents L. Vīgners; A. Žilinskis 14 DZIESMAS BĒRNIEM: Pelītes, Rīta dziesmiņa, Cepurīte, Pavasara un dzenis, Sēņotāji, Pēterītis ar Miķelīti, Skaišas zaķēns, V. Singajevska (bērna balss); Jautrie zēni, Ziemas miegs, Svētki ledus pilī, Laba slava sniedziņam, Krusa un saule, Taurenītis, Negaisā, J. Zābers, tenors, pie klavierēm autors.

DV GRĀMATNĪCĀ,

491 College Street, Toronto 4, Ont.

CENA $6.00 + 3% PST.

PĀRSŪTĀM naudu uz LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem Sūtīšanas izdevumi $3.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAIMNIECĪBAS NODAĻA, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Izīrējamas istabas Montreālā

EXPO 67

apmeklētājiem

dzīvojamā kvartālā: dārzs, peldbaseins. Tuvu pazemes dzelzceļam. $5.00 un $6.00 dienā.

Lūdz rakstīt tikai angļu valodā P. O. Box 32 Montreal 9, P. Q.

FRANK VASS BA

ADVOKĀTS-NOTĀRS

263 College ielā, Toronto. (pie Spadina Ave.)

TEL. WA 2-6112; 2-6111

IGAUŅU OPTIĶIS

J. RATAS

169 Danforth Ave. HO 5-6251

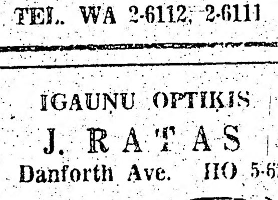

ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.

Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

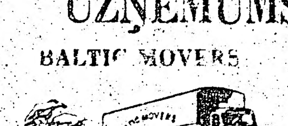

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

Telefons: 534-1403, Toronto

ASV gaisa uzbrukums Haipongai?

Līdz šim komūnisti Ziemeļvietnamā bija droši no bumbām kā Hanojas, tā Haipongas pilsētu robežās. Tad ASV prezidents Džonsons deva aviācijai atļauju gaisa uzbrukumu mērķus Ziemeļvietnamā paplašināt, tajos ietilpinot arī divas spēkstacijas ostas pilsētā Haipongā.

Pag. nedēļas nogalē Hanojas radio uzbruka amerikāņiem, ka viņu lidmašīnas nometušas bumbas Haipongas pilsētā, nogalinot vairāk nekā 100 civīliedzīvotāju, iznīcinot lielāku skaitu dzīvojamo ēku un bojājot vairākas fabrikas. „Ir skaidri redzams," Hanojas ziņu komentē Tokio radio, „ka ASV Vietnamas kaŗā sākušas jaunu, bīstamu akciju, par kuŗu visa atbildība jāuzņemas pašiem amerikāņiem." Saigona par starpgadījumu liegusies izteikties.

Hanoja un Haiponga bijušas amerikāņu lidotājiem kā dadzis acīs jau kopš gaisa uzbrukumu sākuma. Tiklīdz Ziemeļvietnama noprata, ka abas pilsētas nav apdraudētas, to apdzīvotajās vietās iekārtoja plašas militāras noliktavas, tāpat degvielu tvertnes, kuŗas vēl maz skartas līdz šai dienai.

Vašingtona paskaidro, ka amerikāņu lidotāji vienmēr dara visu lidmašīnu instrumentiem un cilvēkam iespējamo, lai bumbas nomestu tieši uz izraudzītā mērķa, bet — vienmēr tas neizdodas...

☆

Anglijas galvaspilsētā Londonā Apvienoto nāciju ģenerālsekretāram Utantam bija gaŗāka telefonsaruna ar Kanadas ārlietu ministru Martinu. Abi diplomāti tiksies Ņujorkā šīs nedēļas vidū, lai pārrunātu Kanadas četru punktu miera plānu Vietnamai. Nekādas praktiskas nozīmes Martina priekšlikumam tomēr nevar būt. Jau tagad komūnisti noraidījuši ASV ārlietu ministra Raska piedāvājumu izveidot 26 jūdžu platu demilitārizētu joslu starp abām Vietnamas daļām. Rasks šo priekšlikumu izteica pagājušā trešdienā SEATO valstu ārlietu ministru konferencē Vašingtonā. Tas pamatots uz Kanadas miera plānu Vietnamai. Runājot ar ārlietu ministru Martinu par Vietnamas miera plānu, AN ģenerālsekretārs savus uzskatus varēs papildināt ar tikko Dienvidāzijā gūtajām atziņām. Kad Martinam bija telefonsaruna ar Utantu Londonā, pēdējais atradās atceļā uz Ņujorku pēc vizītēm Ceilonā, Nepalā, Indijā, Afganistanā, Pakistanā un Kuvaitā.

Martins vēlāk Londonā izteicās, ka Ormonds Dīrs, Kanadas pārstāvis starptautiskajā kontrolkomisijā, nedēļas nogalē apmeklēs Hanoju, lai iepazīstinātu komūnistus ar jaunākajiem Otavas miera plāniem. Martins gan nekavējās aizrādīt, ka cerības uz komūnistu sadarbību esot visai niecīgas.

Utants Ņujorkā savukārt mutiski izteicās, ka sākušās jaunas privātsarunas ar komūnistu (valdību Ziemeļvietnamā. Ģenerālsekretāra komentāri tomēr izrādījās tik ārkārtīgi skopi, ka vēl vienmēr nevar saprast, vai viņš runājis par kanadiešu Dīra misiju Hanojā, vai par kaut ko citu.

ASV militārā vadība domā, ka komūnisti nekāda veida miera piedāvājumiem nepiekritīs. Vienīgi pašu komūnistu piedāvoto iespēju kaŗa darbības pārtraukšanai amerikāņi vēl negrib izmēģināt, t.i. amerikāņi nevēlas pārtraukt Ziemeļvietnamas bumbošanu, labi zinādami, ko komūnisti darīs starplaikā, jo viņus nemaz neinteresē priekšlikumi par spēku samazināšanu vai kaŗa gaitas palēnināšanu. Tas neinteresē arī Pad. savienību. Nav nekādu šaubu, ka bez iespaidīgās Pad. savienības militārās palīdzības Ziemeļvietnamas komūnisti tik ilgi kaŗu nebūtu spējuši izturēt.

ARMIJA PĀRŅEM VADĪBU GRIEĶIJĀ

Pagājušās nedēļas beigās Grieķija pārdzīvoja nopietnāko krizi kopš 1947.—1949. gada komūnistu sacelšanās. Karaļa Konstantīna vārdā Grieķijas militāristi pārņēma valdības vadību, izraudzīja jaunu ministru prezidentu un atstāja maija beigās paredzētās vispārējās vēlēšanas zem jautājuma zīmes.

Šis grieķu armijas politiskais manevrs izbeidza 17 dienu ilgo konservātīvo valdības pastāvēšanu. Ministru prezidents Kanelopoluss atrodoties apcietinājumā, tāpat agrākie ministru prezidenti Papandreoss un Sefanopoluss.

Diplomātiskās aprindas Vašingtonā paskaidro, ka Papandreoss, centra ūnijas partijas — lielākās Grieķijas politiskās partijas vadītājs, gribējis 28. maijā paredzētās vispārējās vēlēšanas izvērst cīņā starp politiskajām partijām un karali Konstantīnu. Tiklīdz šie plāni kļuvuši zināmi militāristiem, par tiem informēts karalis, kas nekavējies izmantot savus bruņotos spēkus drastiskām pārmaiņām Grieķijas valdībā. Bez vairākiem ievērojamiem grieķu politiķiem apcietināti vismaz 8500 zināmi komūnisti.

Jaunais Grieķijas ministru prezidents ir Konstantīns Koliass, līdz šim grieķu augstākās tiesas virsprokurors. Armijas štāba priekš ģen. Spandidaktiss iecelts par ministru prezidenta vietnieku un aizsardzības ministru.

Pēc iecelšanas ministru prezidenta amatā Koliass liedzās izteikties par 28. maija vispārējām vēlēšanām, vienīgi aizrādīja, ka tās nebūtu varējušas notikt demokrātiski normālā gaitā, tādēļ bijusi nepieciešama bruņoto spēku iejaukšanās.

GUEVARAS MISTĒRIJA

No Kubas politiskās skatuves 1965. gada aprīlī pazuda argentīnietis Ernesto Guevara, kādreiz viens no Kastro tuvākajiem līdzstrādniekiem, Kubas nacionālās bankas prezidents un rūpniecības ministrs. Kas noticis ar šo revolūcionāro mediķi, kas kopā ar Kastro brāļiem cīnījās Maestra kalnos un gāza Batistas diktātūru?

Guevara 1965. gada 19. janvārī bija devis interviju kādam Panamas žurnālistam, pēc tam par viņu valdīja klusums līdz 1965. gada 4. oktobrim, kad Kastro nolasīja Guevaras it kā aprīļa sākumā rakstītu vēstuli, kuŗā viņš atlūdzies no visiem amatiem, paziņojot, ka atstās Kubu, lai veicinātu revolūciju visā Latīņamerikā. Būdams absolūts Maocetunga piekritējs savos politiskajos uzskatos, Guevara ir pārliecināts, ka, tikai mazliet piepalīdzot, pienāks diena, kad sacelsies Latīņamerikas zemnieki, tā veidojot nākotnes atbrīvošanas armiju, tāpat kā tas notika Kubā.

Kastro un Guevaras starpā ilgāku laiku pastāvējusi nesaticība, pēdējam kritizējot Kubas pārmērīgo atkarību no Pad. savienības, tāpat Kastro kavēšanos sākt aktīvāku rīcību revolūcijas veicināšanai Dienvidamerikā. Kamēr Kastro patiešām bija un ir atkarīgs no Pad. savienības, Guevara bija Pekingas piekritējs, kas, dabīgi, nesaderējās ar Maskavas plāniem nedz Kubā, nedz vispār Latīņamerikā.

Vai Guevara 1965. gadā atteicās no saviem amatiem vai tika atcelts? Jeb vai, kā baumo Havanā, Kastro viņu nošāvis kādā dusmu uzplūdumā un šis noziegums noklusēts?

Pēc medicīnas fakultātes beigšanas 1953. gadā Guevara atstāja savu dzimto Argentīnu, lai nebūtu jākalpo Perona armijā. Viņš bija redzams kreisā spārna kustības Bolivijā, Perū, Ekvadorā, Panamā un Kostarikā. 1956. gadā viņš piebiedrojās Kastro brāļiem Meksikā. Īslaicīgā komūnistu valdības laikā Gvatemalā Guevara darbojās valsts dienestā. Un tagad?

Kādā fotografijā Guevara redzams kādā partizānu nometnē Bolivijā. Apmēram ap to pašu laiku Kairo dzirdēja runājam, ka Guevara kritis cīņā pret valdības kaŗaspēku Kongo. Pēc tam atkal runāja, ka nošauts Dominikāņu republikā... Bet tad viņš atkal esot parādījies Argentīnā, Bolivijas un Paragvajas pierobežās.

Dzīvs vai miris, bet Guevara Latīņamerikā kļuvis par leģendu un jauniem murgiem policijai. Tiklīdz kaut kur paklīst baumas, ka redzēts Guevara, attiecīgā vietā tūlīt sarodas visas apkārtnes policija, vienmēr tomēr „paliekot tukšā".

Guevaras mistērijas analizētāji domā, ka viņš vairs nav dzīvo vidū. Tas arī būtu vienīgais loģiskais izskaidrojums viņa ilgajai klusēšanai. Ja Guevara būtu dzīvs, par viņa darbību būtu dzirdams vairāk nekā tikai baumas.

STAĻINA MEITA ŅUJORKĀ

Aizvadītās nedēļas nogalē no Ciriches Ņujorkā ieradās 42 gadus vecā Staļina meita Svetlana, paskaidrojot, ka reliģija atsvešinājusi viņu no komūnisma, kādēļ tagad meklējot vietu pasaulē, kur varētu brīvi izteikties.

Vai Svetlana turpinās meklēt politiska azila tiesības ASV? Ļoti iespējams, bet viņas brauciena galvenais iemesls tomēr bijusi vēlēšanās pārvērsties kārtīgā kapitālistē — ar kapitālu. Svetlanai tas nesagādās nekādas grūtības, jo viņa rakstīja par dzīvi ar Staļinu. Citas ziņas liecina, ka viņa 80.000 vārdu garus memuārus uzrakstījusi jau 1962. gadā, kuŗus tagad atvedusi uz Ņujorku, kur jau panākta vienošanās ar Harpera un Rova izdevniecību, kā atmiņas publicēšot šīgada 16. oktobrī.

Cik zināms, Svetlanas pasē pašreiz redzama vienīgi pagaidu uzturēšanās vīza ASV, kuŗu viņa saņēma Jaundēlijā, kur sākās viņas bēgšana no komūnisma. Šī vīza derīga tikai līdz 6. jūnijam. ASV ārlietu ministrija tomēr likusi saprast, ka Svetlanai atliek vienīgi vēlēties un uzturēšanās atļauja tiks pagarināta. Staļina meitas brīvības meklēšanas sākumā ASV valdība izteica neoficiālu vēlēšanos, ieteicot Svetlanai meklēt uzturēšanos visur, tikai ne ASV. Vašingtona baidījās, ka, piešķirot Staļina meitai azila tiesības, varētu pasliktināties attiecības ar Pad. savienību. Bet, tā kā Maskava par Svetlanu nekādu interesi neizrāda, amerikāņi nomierinājušies, kādēļ ļoti iespējams, ka Svetlana apmetas uz dzīvi ASV.

VIENREIZĒJA IESPĒJA

centīgam darbiniekam reprezentēt aktīvu organizāciju, kas pārdod pavisam jaunu ražojumu. Virs caurmēra izpeļņa un nākotnes izredzes. Priekšroka tiem, kas runā arī franču valodu. Intervijai zvanīt Mr. Porter vai Mr. George 789-7147, Toronto.

Maskavas un Pekingas vienošanās Vietnamas jautājumā

Mūsu laikraksta politiskajos apskatos atkārtoti bijis norādīts, ka — kaut Pad. savienības un sarkanās Ķīnas starpā pastāv konflikts par komūnisma kustības vadību un paredzētā laupījuma sadalīšanu — abu šo lielo komūnistu sazvērestību starpā tomēr nav nekādu domstarpību par to, ka pēc iespējas jāvājina vienīgais īstais komūnisma pretinieks ASV un nav maināms mērķis paklaut visu brīvo pasauli komūnisma verdzībai.

Tagad kļuvis zināms, ka, par spīti savstarpējai asajai valodai, apvainojumiem un draudiem, Maskava un Pekinga beidzot atzinusi, ka „ģimenes strīdi" liekami otrā vietā, bet pirmais uzdevums ir kaŗa darbība pret ASV. Pēc vairāku mēnešu vilcināšanās, sarkanā Ķīna tagad izšķīrusies atļaut padomju kaŗa materiālu netraucētu transportu uz Vietnamu. Šim lēmumam jau ir jūtamas sekas, jo tas ļoti nozīmīgs palīdzības sniegšanā Ziemeļvietnamai tieši brīdī, kad tās stāvoklis sāk kļūt patiešām grūts. Veltīga bijusi amerikāņu politiķu „rokas bučošana" Maskavai, ratificējot konsulāro līgumu ar Pad. savienību. Veltīgas bijušas arī prezidenta Džonsona saldās miera dziesmiņas. Un — ne tikai veltīga bijusi saimnieciskā palīdzība komūnistu zemēm, bet tā panākusi tieši pretējo, stiprinot padomju kaŗa potenciāli, kurš raķešu, lielgabalu, municijas un citu nepieciešamo kaŗa materiālu veidā tagad nepārtraukti plūst uz Ziemeļvietnamu, prasot arvien jaunus amerikāņu, korejiešu, austrāliešu un citu sabiedroto upuŗus cīņā pret komūnismu.

Zinot, ka Ķīnas sarkanie gvardi reizēm ir impulsīvi un nevaldāmi, atrasts veids, kā pārvarēt arī šīs grūtības. To panāk samērā viegli ar to, ka visus Pad. savienības militāros transportus pie Ķīnas robežas pārņem Ziemeļvietnamas militārie pārstāvji. Tā Ķīna oficiāli nesadarbojas ar Pad. savienību, bet atbalsta sava sabiedrotā Ziemeļvietnamas militāro transportu sekmīgu nogādāšanu uz fronti.

Šīs vienošanās lielā nozīme, sevišķi attieksmē uz ASV, izteicas dažos napšaubāmos faktos. Vispirms praktiski beigušās cerības panākt kaut kāda veida miera sarunas ar Ziemeļvietnamu ar to, ka turpina kaŗu, kuŗu nevēlas uzvarēt. Pad. savienības interese atbalstīt miera sarunu panākšanu — par spīti tam, ka amerikāņi pazemojas un gatavi Maskavai dot „kukuļus" — samazinājusies tik stipri, ka nekā nelīdzēs arī tālākie „liberāļu" un komūnistu līdzskrējēju plāni par „saprašanās tiltu būvi" un saimniecisko palīdzību, kuŗu samaksā ar amerikāņu nodokļu maksātāju naudu un amerikāņu kaŗavīru dzīvību. Iegūstot neaprobežotas iespējas saviem transportiem pa sauszemi, Pad. savienībai vairs nav jābaidās, ka, atbalstot kaŗu pret brīvo pasauli, tās kaŗa materiālu trasportus pa jūras ceļu varētu apturēt, kas savukārt varētu novest pie tieša konflikta ar ASV. Maskava sāk atkal pilnā apmērā iedarbināt savu veco taktiku — likt kaŗot citiem, pašai nezaudējot nevienu kaŗavīru, tā reizē izslēdzot tiešas sadursmes iespēju ar ASV, bet tai pašā laikā liekot amerikāņiem ciest smagus zaudējumus, kā kritušo kaŗavīru skaita ziņā, tā materiālās nastas pieaugumā.

Amerikāņu ārlietu politikas objektīvie eksperti vienprātīgi atzīst, ka vienošanās krievu un ķīniešu komūnistu starpā Hanojā pirms apmēram pusotra mēneša pabeidz periodu, kuŗā vēl bija, kaut vājas, cerības panākt Vietnamas jautājuma miermīlīgu atrisinājumu pie konferences galda. Tā vietā atkal kļūst jūtama komūnistu vecā taktika, ka jārada un jāturpina lielāki un mazāki konflikti, lai ar laiku ASV novājinātu tik stipri, ka tās vairs nebūtu spējīgas aizstāvēt brīvās pasaules robežas, nemaz nerunājot par apspiesto tautu atbrīvošanu. Tas, vai kāds vēl tic vai netic „nacionālkomūnistu patstāvībai", kļuvis vairs tikai blakusjautājums. Sapņot jau nevienam nav aizliegts, vismaz brīvajā pasaules daļā ne...

Viens ir skaidrs: komūnisma varu kopības spiedienā, kad šķēršļi tālākai agresijai ar Maskavas un Pekingas vienošanos novērsti, Pad. savienība tagad ir spiesta sniegt Ziemeļvietnamai arvien lielāku palīdzību ar visu komūnistu valstu svētību. Novērojumi rāda, ka jau tagad Pad. savienība izšķīrusies par tūlītēju pretaviācijas ieroču piegādes uzlabošanu un pastiprināšanu, sevišķi ar Mig tipa iznīcinātājiem, lai apkaŗotu un sadārdzinātu amerikāņu gaisa spēku operācijas. Arvien par jaunu jākonstatē, ka amerikāņu zaudējumi aug. Pat oficiālajā 13. aprīļa ziņojumā amerikāņu štābs Vietnamā bija spiests atzīt, ka vienas nedēļas laikā krituši 177 kaŗavīri, bet 1345 ievainoti.

Politiskie novērotāji ir pārliecināti, ka Hanoja tagad var izturēt vismaz tik ilgi, kamēr ASV prezidents Džonsons vietējo liberāļu un komūnistu organizēto demonstrāciju (kuŗas valdība savas nenosvērtās politikas dēļ pat neiedrošinās apzīmēt īstajā vārdā — par nodevību, nemaz nerunājot par šīs graujošās darbības apstādināšanu) ietekmē nokļūs tādā spiedienā, ka būs spiests parakstīt mieru pēc komūnistu diktāta. Vietnama tad būs zaudēta, bet komūnisma tālākajos plānos jau skaidri parādās iezīmes, ka Vietnamai līdzīgu akciju tie nekavējoties uzsāks tās kaimiņzemēs. Pašreizējais stāvoklis kļūs ļoti bīstams visai brīvajai pasaulei, ja tās vadība neatmodīsies laikā un neatcerēsies ģenerāļa Mekartura vārdus, ka nekas nevar aizstāt militāru uzvaru, kuŗu šobrīd, kā vienprātīgi apliecina visi amerikāņu militārie komandieŗi un eksperti, varētu panākt samērā īsā laikā.

Traģēdija ir tā, ka ASV valdība un pat senāts „liberāļu" sapņotāju ietekmē negrib saskatīt, ka amerikāņu tauta ir vēl arvien tikpat vitāla kā agrāk un saskata patieso situāciju, kā to saskatījusi arvien, kad amerikāņi stājušies cīņā par starptautisko likumību un brīvību visām tautām un cilvēkiem. Ka teiktais nav tikai tukša retorika, apliecina daži fakti no nedēļām, kuŗās ASV senātā apsprieda konsulārā līguma ratificēšanu. Lai man nevarētu pārmest partejiskumu, ņemšu piemēru materiālus tikai no to senātoru atklātajiem faktiem, kuŗi bija krievu piekukuļošanas mēģinājuma vadītāji un konsulārā līguma viskrasākie aizstāvji. Tā senātora Trastona Mortona saņemtās vēstules rāda, ka viņa vēlētāji attiecībā 100:1 izteikušies pret konsulārā nolīguma ratifikāciju. Ilinojas pavalsts pseudorepublikāņa senātora Persija saņemtās vēstules savukārt rāda, ka 7000 vēlētāju bijuši pret šo līgumu, bet tā pieņemšanu atbalstījuši tikai 46. Arī senātoram Tomam Makintairam piesūtīto vēstuļu proporcija ir 200:1 pret nolīgumu. Viss, ko šie senātori varējuši teikt, lai attaisnotu savu atbalstu konsulārajam nolīgumam, ir, ka šī vēstuļu rakstīšanas kampaņa bijusi organizēta. Tas ir ļoti iespējams, bet šie senātori aizmirst, ka arī viņu vēlēšanas kampaņas bijušas ne tikai organizētas, bet atbalstītas ar miljoniem dolaru lielu reklāmu! Protams, neviens legāli ievēlēts tautas pārstāvis nav spiests balsot pret savu pārliecību, bet neviens nav arī spiests aizmirst, ka viņš demokratiskā iekārtā reprezentē nevis savu politisko karjēru, bet gan savu vēlētāju gribu. Maz ticams, ka kaut viens no senātoriem, kas balsoja par konsulārā līguma ratificēšanu, pašreiz iedrošinātos iet vēlēšanu cīņā, bazējot savu ievēlēšanu ar šo neattaisnojamo rīcību.

Kā izsmiekls skan fakts, ka tūlīt pēc konsulārā līguma ratificēšanas ASV senātā Italijas valdība atklāja lielu un labi organizētu komūnistu spiegu tīklu, kas aptveŗ turpat visu Eiropu. Gribētos piebilst, ka no komūnistu vadības gan varēja sagaidīt vismaz tik daudz pretimnākšanas amerikāņu senātoriem, lai nepieļautu šādas milzu spiegu centrāles atklāšanu tik nepiemērotā brīdī...

„Saprašanās tiltu būve" un „saimnieciskā palīdzība" vēl turpinās. Tādēļ, varbūt, vislabāk šo apskatu pabeigt ar citātu no amerikāņu žurnāla „U.S. News & World Report" pēdējā numura:

„Viens no vadošajiem Pad. savienības augstākās spiegu organizācijas (KGB) darbiniekiem — Vasīlijs V. Mozžečkovs ieradies ASV ar segvārdu. Šis 'biedrs' ieradies Vašingtonā 27. martā kā padomju sūtniecības viesis un devies tālāk uz Ņujorku 11. aprīlī. Ir iespējams, ka šī vizīte pamatojama ar drīzo Aerotflot sabiedrības lidmašīnu tiešās satiksmes atklāšanu ar Maskavu, bet nav noslēpums, ka šī krievu gaisa satiksmes sabiedrība arvien bijusi nozīmīgs faktors Pad. savienības spiegošanas pasākumos."

Tiktāl ļoti nosvērtā amerikāņu žurnāla ziņojums, no kuŗa un arī visa iepriekš teiktā mēs varētu izlobīt sev jaunu uzdevumu: nevis klusēt, bet atkārtoti brīdināt mūsu ievēlētos tautas pārstāvjus, ka brīvās Amerikas brīvajiem pilsoņiem apnicis, ka daži ar neatbildīgu rīcību apdraud visu pilsoņu nākotni.

V. Korsts

Pārdomas gadskārtā

(Pārnesums no 1. lpp.)

Viss tas prasa mūsu gribas spārnojumu, rakstura cietību un neatlaidīgu cīņas turpināšanu, lai taisnība un tiesības atgūtu savu spožumu un jēgu. Brīvības un drošības iztirgošana kādu laiku bija piemirsta un nosodīta. Bet šodien pūķis atkal lūko pacelt galvu. Mums nav jāizkliedz savas cīņas detaļas vai sekotāji posmi. Mēs zinām un apzināmies sava darba svarīgumu. Jo tumšāka nakts, jo spožāk laistās mūsu ieroči.

Šodien ir pienācis brīdis, kad mums par savām tiesībām jāiestājas divās frontēs. Viena ir tepat ap mums, brīvajā pasaulē, kas mēģina mest visādas cilpas, lai nožņaugtu mūsu centienus, palēninātu to straujumu un vilcinātos dot skaidru atbildi uz mūsu prasībām. Tā ir cīņa par to, lai brīvā pasaule iestātos par mūsu likteni. Otru fronti uzskalo duļķes, kuŗas lūko aizmiglot mūsu skatienus un dzirdi, nākdamas no okupantu propagandas centra vai tās filiālēm citās zemēs. Bet ar to mēs viegli tiekam un tiksim galā, atbildot ar pilnīgu ignoranci. Melu dzirnavas komūnisma valstī ir malušas jau kopš 1917. gada, un tās maļ vēl šodien.

Daugavas Vanagiem savā gadskārtas salidojumā ASV būs atkal dzirdīgas ausis un dedzīgas sirdis, lai ar pašaizliedzību, uzņēmību un drosmi pakalpotu tēvzemei. Vēl vairāk: Dievs ir vēlējies, lai arī ārpus gūstekņu nometņu dzeloņžoga nerimtīgs paliktu viņu cīņas spars par to pašu mērķi, kuŗa īstenošanu alkst mūsu tautas kodols apspiestajā tēvzemē.

CIK LĪDZIGAS ŠIS GLEZNAS!...
Josifs Visarinovičs Staļins un Harolds Vilsons.

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Vienreizēja demonstrācija par mieru Vietnamā notika pirmdien pie ASV konsulāta Toronto. Šoreiz savas pacifisma tieksmes neapliecināja nesukātu jauniešu bars, bet gan šo jauniešu audzinātāji un iedvesmotāji — Toronto universitātes mācībspēki — 25 dekāni un institūtu direktori, departamentu vadītāji un 65 profesori, palīdzot mazākiem mācībspēkiem un asistentiem. Demonstrāciju organizēja Dr. D. Evans bet neiztrūkstošās garīdzniecības pārstāvis bija māc. Gregorijs Brauns no Sv. Miķeļa kolledžas.

☆ Manitobas provinces parlaments pieņēmis likumu, ka alkoholisku dzērienu reklāmas radio un televīzijas raidījumos turpmāk raidīs vienīgi vēlu vakarā vai agri no rīta.

☆ ASV organizēto kriminālnoziegumu eksperts Ralfs Salerno Montreālā Kvebekas karaliskajai komisijai tieslietās apliecinājis, ka Kvebekā, Ontario un, iespējams, arī citās Kanadas provincēs darbojas slavenās noziedznieku bandas „Cosa nostra" locekļi. Kvebekā un Dienvidontario jau kopš vairākiem gadiem manāmas pazīmes, ka „Cosa nostra" nodibinājusi savas organizētas bandas. Lai organizētos noziegumus vispār varētu efektīvi apkaŗot, nepieciešama attiecīgo iestāžu paliekama un cieša sadarbība pāri valstu robežām. „Cosa nostra" nav jaucama ar Mafiju. Abās organizācijās vadoņi ir italiešu tautības, tomēr Mafijas locekļi ir tikai sicilieši, kamēr Cosa nostra ir ekskluzīva ASV italiešu pagrīdes noziedznieku banda, kas lieliski organizēta un bez žēlastības izrēķinās ar eventuāliem atkritējiem vai lieciniekiem.

★ Kaut ministrs bez portfeļa Valters Gordons cīnās pret ASV noteicēju lomu Kanadas rūpniecībā, paredz, ka šogad ASV kapitāla ieguldījums Kanadā sasniegs rekordu 2,43 bilj. dolaru, par 206 milj. dolaru vairāk nekā pērn.

★ Kanadas rūpniecībā tendence atsvabināties no starptautisko arodbiedrību ietekmes sāk kļūt stipraka. Domu par nacionālām arodbiedrībām aizstāv arī Ivans Rands, karaliskās komisijas darba disputu kārtošanai priekšsēdis. Par grūtībām disputu kārtošanā ar amerikāņu vadīto arodbiedrību augstākajiem pārstāvjiem sūdzējies arī Ontario būvstrādnieku apvienību federācijas pārstāvis B. Polins. Pēdējais izteicies, ka bieži demokratiskie principi esot vienīgi aizsegs arodbiedrības darbiniekam, lai attaisnotu nevēlēšanos darīt to, ko darba devējs prasa.

I. JANKOVSKIS

3 BIROJI

TORONTO — 87 Roncesvalles Ave. Tel 533-8553
982 Danforth Avenue. Tel. 461-6364
COLLINGWOOD, ONT. 30 Simcoe Street. Tel. 445-2800

Bloor — Dundas: 8 istabu dubultķieģeļu māja, iebraucamais ceļš un garāža. Liels, labi iekopts dārzs. Divas virtuves. Lūdz zvanīt V. Muktam — LE6-0143 vai RO7—6582.

2 veikali un 7 dzīvokļi: Labs kapitāla ieguldījums, kas dod labu peļņas procentu.

Lūdz zvanīt J. Velsam 533-8553.

Willowdale — 6 istabu vienģimenes dubultķieģeļu 3 gadus veca māja (bungalovs) ar lielu dārzu un izbūvētu atpūtas telpu pagrabā. Lūdz zvanīt I. Jankovskim LE6-0143.

REALTOR